

*ZŠ A MŠ, ŽATEC,
JIŽNÍ 2777,
OKR. LOUNY*



Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

RVP ZV, č.j.: 31 504/2004-22

ve znění č.j.: 27 002/2005-22

Platnost dokumentu od **1.9.2016** verze 4
Č.j. Ř/ 12 /2016

Obsah

1. Identifikační údaje	5
Údaje o škole	5
Zřizovatel	5
2. Charakteristika školy a ŠVP.....	6
2.1. Charakteristika školy	6
2.1.1. Úplnost a velikost školy	6
2.1.3. Charakteristika pedagogického sboru	6
2.1.4. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce	6
2.1.5. Charakteristika žáků	6
2.2. Charakteristika ŠVP	8
2.2.1. Zaměření školy	8
2.2.2. Výchovné a vzdělávací strategie	8
2.2.3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	14
2.2.4. Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných:	15
3. Učební plán.....	20
3.1. Celkový	20
1. stupeň	20
2. stupeň	21
3.2. Ročníkový	23
1. stupeň	23
2. stupeň	23
4. Učební osnovy.....	25
4.1. Jazyk a jazyková komunikace	25
4.1.1. Anglický jazyk	26
4.1.2. Český jazyk a literatura	38
4.1.3. Německý jazyk	62
4.2. Matematika a její aplikace	65
4.2.1. Matematika	65
4.3. Informační a komunikační technologie	87
4.3.1. Informatika	87
4.4. Člověk a jeho svět	92
4.4.1. Člověk a jeho svět	92
4.5. Člověk a společnost	119
4.5.1. Dějepis	121
4.5.2. Občanská výchova	128
4.5.3. Finanční gramotnost	141
4.6. Člověk a příroda	146
4.6.1. Fyzika	148
4.6.2. Chemie	156
4.6.3. Přírodopis	162
4.6.4. Zeměpis	170
4.7. Umění a kultura	178
4.7.1. Hudební výchova	181
4.7.2. Výtvarná výchova	193
4.8. Člověk a zdraví	203
4.8.1. Výchova ke zdraví	206
4.8.2. Tělesná výchova	213
4.9. Člověk a svět práce	221
4.9.1. Pracovní činnosti	221
4.11. Pracovní a výtvarné činnosti	226
4.11.1. Pracovní a výtvarné činnosti	226
5. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků	235
5.1. Kritéria hodnocení žáků	235

6. Seznam zkratek	240
--------------------------------	------------

1. Identifikační údaje

Údaje o škole

název školy	Základní škola a Mateřská škola, Žatec, Jižní 2777, okres Louny
REDIZO	600082920
IČ	61357332
adresa školy	Žatec, Jižní 2777, okres Louny
ředitel	Ing.Zdeněk Němec
hlavní koordinátor	Mgr.Jana Glogarová
e-mail	GlogarovaJana@seznam.cz
telefon	415 741 011
e-mail	reditel.jih@email.cz
www	zsjihwz.cz
fax	415 741 322
Zřizovatel	
Název	město Žatec
IČ	
Kontakt	
Adresa	Městský úřad Žatec, nám.Svobody 1, 43801 Žatec
Telefon	415 736 111
Fax	
Email	
WWW	www.mesto-zatec.cz
Platnost dokumentu	
datum	1.9.2016
číslo jednací	Ř/12/2016

2. Charakteristika školy a ŠVP

2.1. Charakteristika školy

2.1.1. Úplnost a velikost školy.

Základní škola a Mateřská škola, Žatec, Jižní 2777, okres Louny, vznikla 1.9.1985 jako Základní škola Žatec-Jižní.

V průběhu let byl název školy několikrát pozměněn vzhledem k zaměření školy.

Rozhodnutím zastupitelstva města Žatce číslo 37 z 30.1.2003, byla dnem 1.1.2003 k naší škole přičleněna Speciální mateřská a základní škola při nemocnici v Žatci.

Základní škola je umístěna uprostřed velkého panelového sídliště Žatec - Jih. Je úplnou městskou školou s 1. - 9. postupným ročníkem. Kapacita školy je 900 žáků. Výuka probíhá zpravidla ve 2 - 3 paralelních třídách v ročníku. Některé předměty mohou být rozšířeny formou volitelných předmětů.

2.1.3. Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří průměrně 34 pedagogů, 4 vychovatelky školní družiny, 2 učitelky Mateřské školy a Základní školy při Nemocnici Žatec, 2 koordinátorky sociálně patologických jevů a 2 výchovné poradkyně školy.

Učitelé se dále vzdělávají na seminářích a odborných vzdělávacích kurzech.

Rozlehlost školy a pracovní vytíženost neumožňuje pedagogům I. a II. stupně, aby se často scházeli ve sborově škole.

2.1.4. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce.

Dlouhodobě se škola zaměřuje na přípravu žáků v oblasti kopané, volejbalu a plavání.

Každoročně pořádáme lyžařské kurzy. Podle zájmu žáků pořádáme ozdravné pobyty. V rámci výuky bezpečnosti a ochrany zdraví probíhá na naší škole výuka dopravní výchovy a projekty s tematikou ochrany životního prostředí (Recyklohraní). Podle nabídek a možností se průběžně účastníme dalších projektů .

V současné době základní škola nerozvíjí žádný dlouhodobý systematický projekt mezinárodní spolupráce.

2.1.5. Charakteristika žáků.

Žáci školy přicházejí převážně ze spádových obvodů. Zvláště ti, kteří mají zájem o sportovní aktivity (kopaná, odbíjená, plavání).

Do prvních tříd nastupuje průměrně 60 žáků, někteří žáci odcházejí po 5. ročníku do gymnázia.

Pozornost věnujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Žáci s diagnostikovanou vývojovou poruchou učení pracují - po dohodě s rodiči - po celou dobu školní docházky ve kmenových třídách podle individuálního vzdělávacího plánu..

Ve škole pracuje žakovský parlament. Schází se 2x ročně. Žáci mají možnost vyjádřit svá přání, připomínky a podobně.

Žáci naší školy i jejich zákonní zástupci projevují zájem o odpolední aktivity. Ve škole nabízíme zájmové kroužky podle zájmu žáků - plavání, turistika, volejbal, fotbal, florbal, košíková, kondiční kulturistika, matematika, anglický jazyk, informatika, házená, karate.

2.2. Charakteristika ŠVP

Náš Školní vzdělávací program základního vzdělávání (dále ŠVP ZV) vychází z obecných vzdělávacích cílů, Národního programu rozvoje vzdělávání v České republice a klíčových kompetencí Rámcového vzdělávacího programu základního školství.

2.2.1. Zaměření školy

Poskytneme spolehlivý základ všeobecného vzdělávání žáků.

Klademe důraz na kvalitu poskytované výchovy a vzdělání, na všestranný rozvoj osobnosti každého jedince.

Důraz v učebním plánu klademe na práci s informacemi, informačními a komunikačními technologiemi a jejich využití.

Vedeme žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci (sebehodnocení, žakovský parlament...).

Podporujeme osobnostní a sociální výchovu dětí, jejich sebedůvěru a smysl pro úctu k sobě i druhým.

2.2.2. Výchovné a vzdělávací strategie

Postupy a formy práce na úrovni školy :

. Společně žáky učíme takové znalosti a dovednosti, které budou uplatnitelné v životě. Na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení. Snažíme se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení.

. Dbáme na to, aby učivo na sebe navazovalo a dáváme žákům možnost postupovat samostatně od jednoduchého ke složitějšímu.

. Ve výuce uplatňujeme efektivní metody vyučování - skupinové, kooperativní a projektové.

. Vedeme žáky k týmové práci, vzájemné pomoci, sounáležitosti a vzájemnému respektu.

. Pro život v Evropské unii - posilujeme výuku cizích jazyků (zavádění druhého cizího jazyka, kroužek anglického jazyka od první třídy).

. Umožňujeme žákům využívání komunikačních a informačních technologií, podporujeme zavádění a využívání výpočetní techniky do všech předmětů. Podporujeme výuku na počítačích, včetně internetu - přiměřeně věku žáků. Na prvním stupni žák využívá počítač k samostatnému získávání informací, na druhém stupni se učí aplikovat informační a komunikační technologie formou samostatné nebo skupinové práce, samostudiem, řešením praktických cvičení a úloh.

. Preferujeme sportovní výchovu, vedeme žáky ke zdravému životnímu stylu.

. Zaměřujeme se na dodržování stanovených pravidel, zejména pravidel školního řádu, střídání rolí ve skupině.

. Klademe důraz na rovné vzdělávání pro všechny. Umožníme, aby se každý žák prostřednictvím výuky přizpůsobené individuálním potřebám optimálně vyvíjel a dosahoval svého osobního maxima, např. využitím podpůrných opatření.

. Pozornost věnujeme žákům nadaným, vytváříme podmínky pro jejich rozvoj. Z metod práce u těchto žáků preferujeme samostatnou práci, skupinovou práci, projektové vyučování, miniprojekty.

. Umožňujeme žákům ve vhodných případech realizaci vlastních nápadů, podněcujeme jejich tvořivost.

. Podle schopností a dovedností zapojujeme žáky do různých soutěží, olympiád, kde mají možnost prezentace. Umožňujeme žákům uplatnit tvůrčí přístup, navrhnout vlastní řešení, koncepci, podpořit osvojování logických postupů, zjišťování na základě vyvozování, pozorování, měření a dalších technik. K tomu vyučující využívá různých forem praktických činností, pokusů a laboratorních prací.

. Rozvíjíme čtenářskou gramotnost žáků zvládnutím čtení s porozuměním v mateřském jazyce, práci s textem, vyhledávání informací, otevřenou komunikací, diskuzí.

. K výuce cizích jazyků využíváme především prožitkové vyučování, činnostní učení a tvořivou dramaturgii, podporujeme rozvoj komunikativních dovedností.

. Pro realizaci cílů a osvojení klíčových kompetencí postupně zařazujeme výuku formou projektového vyučování, kdy žáci budou pracovat samostatně, spolupracovat v týmech, získávat informace z různých zdrojů, zpracovávat informace, hodnotit práci svoji i spolužáků, veřejně prezentovat výsledky svojí práce.

. Důraz klademe na Environmentální výchovu - vedeme žáky k třídění odpadů, ochraně přírody a životního prostředí (environmentální plán školy).

. Motivujeme žáky k aktivnímu zapojení do oblasti Svět práce, vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci.

Společnými postupy a formami práce na úrovni školy cíleně utváříme a rozvíjíme klíčové kompetence žáků. Rozvíjení klíčových kompetencí chápeme jako neustálý a dlouhodobý proces.

" Necht' není na první - dosud neupevněné - stavěno nic nového." J.A.Komenský

Vyučující preferují formy a metody práce z následující nabídky:

Formy a metody práce	Klíčové kompetence
činnostní učení	- pracovní, k řešení problémů
kooperativní výuka	- sociální a personální, občanské
samostatná práce	- k řešení problémů, k učení
samostatná práce s pozorováním	- k řešení problémů, k učení
samostatná pozorování	- k řešení problémů, k učení
prezentace prací	- komunikativní
problémové vyučování	- k řešení problémů
práce s chybou	- k řešení problémů
vlastní portfolio	- k řešení problémů, komunikativní, občanské
skupinová práce	- sociální a personální
praktická cvičení	- pracovní
praktická pozorování	- pracovní, k řešení problémů
hromadná výuka	- sociální a personální
skupinová práce	- sociální a personální
práce s informacemi	- k učení
individuální přístup	- k učení
ukázkové pokusy	- pracovní
laboratorní práce	- pracovní, k řešení problémů
modelové a situační hry hraní rolí	- občanské

KOMPETENCE K UČENÍ - umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení.

Žák ZŠ "Jižní" na konci základního vzdělávání

- dokáže pracovat s informačními zdroji, komunikačními prostředky a technologií, vyhledá a propojí informace se skutečným životem
- samostatně organizuje vlastní činnosti směřující k dosažení učebních cílů, používá různé učební metody, postupy a techniky k pozdějšímu samostatnému učení
- organizuje si další vzdělávání, pracuje s přiměřeným učivem
- operuje s obecně užívanými znaky, termíny a symboly, propojuje poznatky do širších celků
- poznává smysl a cíl učení, posoudí vlastní pokrok, naplánuje si zdokonalení učení, zhodnotí výsledky učení, diskutuje o nich

Učitel průběžně

- zařazuje do výuky problémové vyučování, experiment
- dbá na to, aby nový činnostní postup měl určitý didaktický cíl
- nechá žáky individuálně s názornými pomůckami manipulovat, pozorovat, třídit a rozlišovat
- klade důraz na porozumění učivu a návaznost mezi jednotlivými poznatky
- podporuje čtení s porozuměním
- vede žáky k sebehodnocení a sebekontrolě, umožní žákům spoluutvářet kritéria hodnocení
- zadává žákům samostatné práce vyžadující aplikaci teoretických poznatků

- zařazuje motivační domácí úkoly
- vyžaduje od žáků vhodné rozvržení vlastní práce
- umožňuje žákům ve vhodných případech realizovat vlastní nápady a náměty
- klade na žáky přiměřené nároky
- vnímá a aktivně zjišťuje vzdělávací potřeby jednotlivých žáků
- vytváří situace, při kterých si žáci samostatně plánují, organizují, řídí vlastní učení

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ - podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů.

Žák ZŠ "Jižní" na konci základního vzdělávání

- rozpozná a pochopí problém, řeší problémy a svoje řešení dokáže obhájit, přijímá odpovědnost za výsledek řešení problému, nenechá se odradit případným neúspěchem a vytrvale směřuje k řešení problému
- ve vhodných oblastech vzdělávání používá netradiční úlohy
- zdůvodňuje vzájemné vztahy a příčiny přírodních, společenských a dalších jevů a dějů
- provádí praktická cvičení - podle možností a podmínek
- uplatňuje základní myšlenkové operace - srovnávání, třídění, analýza, syntéza, zobecnění, abstrakce
- logicky uvažuje, je schopný zapamatovat si podstatná fakta, pojmy a vědomosti a využívá je v různých životních situacích, sleduje vlastní pokrok

Učitel průběžně

- umožňuje žákům vytvářet hypotézy, pozorovat různé jevy, hledat pro ně vysvětlení, provádět pokusy, ověřit výsledek řešení a zvážit jeho uplatnění v praxi
- vytváří pro žáky praktické problémové úlohy a situace, při nichž je nutné řešit praktické problémy
- na modelových příkladech naučí žáky algoritmu řešení problémů
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- nabízí žákům k řešení úkoly, které vyžadují propojení znalostí z více vyučovacích předmětů i využití praktických dovedností z různých oblastí lidské činnosti
- žákům umožní vlastní volbu pořadí vypracování úkolů
- umožní pracovat s materiály a zdroji, v nichž si mohou ověřit správnost svého řešení
- vede žáky k využívání internetu - úměrně věku
- reflektuje na společenské i přírodní dění

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ - vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci.

Žák ZŠ "Jižní" na konci základního vzdělávání

- zná základními prostředky účinné komunikace
- komunikuje srozumitelně a kultivovaně různými formami - ústně, písemně, výtvarnými prostředky, pomocí technických prostředků, veřejnou prezentací
- dodržuje etiku komunikace - věcnost, naslouchání, prostor pro názory, respektování názorů, argumentace vhodnou formou, vyslechnout názory jiných
- dovede vést dialog, naslouchá druhým a reaguje odpovídajícím způsobem
- používá správné metody a techniky komunikace při řešení problémů
- komunikuje v jazyce
- pracuje v týmu, otevřeně a objektivně hodnotí svoji práci i práci jiných týmů, diskutuje

Učitel průběžně

- klade důraz na týmovou práci a kooperativní vyučování
- umožňuje žákům prezentovat vlastní názory (písemná práce, projekty, referáty, řízené diskuse apod.)
- vytváří prostor pro vyjadřování žáků při problémovém vyučování
- umožňuje žákům využívání informačních technologií pro získávání informací i tvorbu výstupů
- vyžaduje uplatnění znalostí cizího jazyka - dovednost komunikace
- zařazuje činnosti umožňující komunikaci
- klade důraz na kultivovaný projev
- vede žáky k tomu, aby otevřeně, slušnou formou vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- podporuje hodnocení a sebehodnocení

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ - rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých, vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi.

Žák ZŠ "Jižní" na konci základního vzdělání

- dodržuje pravidla pro soužití ve škole - práva, povinnosti, opatření
- přijme jednoduchou roli ve skupině, střídá role ve skupině
- zvládá základy kooperace a týmové práce
- zhodnotí spolužáky ve skupině, účinně spolupracuje ve skupině, s pedagogy, rodiči
- přebírá osobní odpovědnost za výsledky společné práce
- přijímá a poskytuje pomoc
- respektuje jiné názory a přijímat nové zkušenosti
- porozumí odlišnému způsobu života lidí z jiných kultur

Učitel průběžně

- vyžaduje dodržování společně dohodnutých pravidel chování
- umožní žákům vznášet připomínky ke školnímu řádu přes žakovský parlament
- volí formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy, umožňující vzájemnou inspiraci
- od prvního ročníku zařazuje do výuky práci v týmu, zdůrazňuje pravidla kvalitní spolupráce a nutnost vzájemné pomoci
- sleduje úspěšnost jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok
- vyžaduje od žáků (zpočátku s pomocí učitele, později samostatně) rozdělení rolí ve skupině, vytvoření pravidel pro práci v týmu, převzetí zodpovědnosti za splnění úkolu
- využívá prezentace názorů žáků ve všech předmětech
- zařazuje do výuky projekty, projektové dny, kooperativní vyučování
- využívá prožitkové vyučování - výuku orientuje na konkrétní příklady z každodenního života
- ve výuce využívá hry, dramatizace
- netoleruje projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu

KOMPETENCE OBČANSKÉ - připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti. Rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, svému prostředí i k přírodě. Učit žáky rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný.

Žák ZŠ "Jižní" na konci základního vzdělání

- samostatně rozhoduje a nese důsledky za svá rozhodnutí
- dodržuje mravní hodnoty, slušné jednání
- vhodnou formou prosazuje své zájmy
- argumentuje, dovede vyjádřit vlastní postoje a motivy jednání
- pracuje se školním řádem
- zná práci školního parlamentu
- chová se ohleduplně a citlivě k lidem, k přírodě a ke kulturním a etickým hodnotám
- upraví vhodné prostředí pro práci - účelnost, funkčnost, estetičnost, bezpečí
- organizuje si účelně denní režim
- dodržuje zdravý životní styl, chrání svoje zdraví
- rozumí tomu, co je to rizikové chování a jaké mohou být jeho důsledky
- respektuje individuální rozdíly
- v krizové situaci a situaci ohrožující zdraví a život, postupuje podle pokynů kompetentních osob
- třídí odpady a dbá na ochranu životního prostředí

Učitel průběžně

- od prvního ročníku vyžaduje od žáků spolupodílení se na vytváření pravidel vlastní třídy
- umožňuje, aby se všichni žáci vyjádřili ke školnímu řádu, důsledně dbá na dodržování pravidel chování ve škole, stanovených ve vnitřním řádu školy
- sleduje chování žáků, včas přijímá účinná opatření
- vyžaduje od žáků hodnocení vlastního chování spolužáků, hledání společného řešení při nedodržování pravidel třídy či školního řádu
- ve výuce používá metodu hraní rolí pro přiblížení různých životních situací a jejich řešení
- zadává žákům konkrétní příklady z každodenního života
- na konkrétních příkladech demonstruje pozitivní a negativní projevy chování lidí
- netoleruje sociálně patologické projevy, agresivní, hrubé a nezdvořilé chování žáků
- podle možností pořádá akce připomínající kulturní lidové tradice
- nabízí žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, společenské, rekreační apod.) jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům
- v rámci svého předmětu a své způsobilosti seznamuje žáky s vhodnými právními normami
- vede žáky k aktivní ochraně jejich zdraví a k ochraně životního prostředí

KOMPETENCE PRACOVNÍ - pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.

Žák ZŠ "Jižní" na konci základního vzdělání

- má osvojené základní pracovní dovednosti a návyky
- přemýšlí o nejvhodnějším pracovním postupu, plánuje, organizuje, řídí i hodnotí pracovní činnost
- zvládá výběr vhodných pracovních nástrojů a pomůcek
- postupuje od jednoduchého ke složitějšímu
- uplatňuje získané zkušenosti ve všech oblastech vzdělávání, systematicky se připravuje na budoucí povolání
- přistupuje funkčně k plnění zadaných úkolů
- udržuje svoje pracovní místo v pořádku
- poznává a dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany zdraví

Učitel průběžně

- podporuje u žáků zájmovou činnost a smysluplné využití volného času
- různými formami (exkurze, film, divadlo, beseda apod.) seznamuje žáky s různými profesemi - ujasňuje představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného studia
- zapojuje žáky do přípravy školních projektů
- vyžaduje od žáků zhodnocení vlastní práce i práce spolužáků a návrhy na zlepšení
- vede žáky k využívání poznatků při konkrétních činnostech propojených s praktickým životem a zdůrazňujících vztah k práci, k volbě povolání - hraní rolí, diskuse, skupinová práce, pokusy, experimenty apod.
- vyžaduje dokončování práce v dohodnuté kvalitě a termínech
- při výuce vytváří podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- jde příkladem - plní svědomitě své pracovní povinnosti

2.2.3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žák se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedených ve školském zákoně. Podpůrná opatření realizuje škola a školské poradenské zařízení

2.2.3.1. Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP)

- Při zjištění obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka informuje vyučující daného předmětu třídního učitele a výchovného poradce.
- Třídní učitel je zodpovědný za vytvoření plánu pedagogické podpory žáka (PLPP). Na tvorbě PLPP se účastní i vyučující jiných předmětů a to vše s metodickou podporou výchovného poradce (koordinátora).
- S PLPP škola seznámí žáka, zákonného zástupce žáka a všechny vyučující žáka. Seznámení s PLPP jmenovaní potvrdí svým podpisem.
- Poskytování podpůrných opatření prvního stupně třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby tř. učitel za metodické podpory výchovného poradce plán průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka.
- Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě PLPP výchovný poradce vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů.
- Pokud se opatření ukážou jako nedostatečná, výchovný poradce doporučí zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení (PPP, SPC).
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pak učitelé nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.

2.2.3.2. Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu (IVP)

- V případě, že opatření vyplývající z PLPP nejsou postačující, výchovný poradce doporučí zákonnému zástupci žáka návštěvu školského poradenského zařízení.
- Škola dodá PLPP školskému poradenskému zařízení (ŠPZ).
- Pokud ŠPZ doporučí vzdělávání žáka podle individuálního plánu (IVP), musí zákonný zástupce žáka podat žádost o vzdělávání podle IVP.
- Ředitel žádost posoudí a v případě vyhovění žádosti zajistí zpracování IVP.
- Za tvorbu IVP, spolupráci se ŠPZ a spolupráci se zákonnými zástupci je zodpovědný výchovný poradce (koordinátor).
- IVP vytváří třídní učitel ve spolupráci s vyučujícími daných předmětů.
- IVP kontroluje a konzultuje se ŠPZ výchovný poradce (koordinátor).
- IVP vzniká nejpozději do 1 měsíce od obdržení doporučení.
- S IVP škola seznámí žáka, zákonného zástupce žáka a všechny vyučující žáka. Seznámení s IVP jmenovaní potvrdí svým podpisem.
- Poskytování podpůrných opatření třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje.
- V případě potřeby učitel daného předmětu za metodické podpory výchovného poradce IVP průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb.
- ŠVZ jednou ročně vyhodnotí naplňování IVP.
- Pokud jsou opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.
- Stejný postup platí, i pokud zákonný zástupce žáka vyhledal pomoc ŠPZ i bez vyzvání školy.

2.2.4. Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných:

Nadaný a mimořádně nadaný žák

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedených ve školském zákoně. Podpůrná opatření realizuje škola a školské poradenské zařízení

2.2.4.1. Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) nadaného a mimořádně nadaného žáka

- Při zjištění nadání a mimořádného nadání žáka informuje vyučující daného předmětu třídního učitele a výchovného poradce (koordinátora).

- Učitel daného předmětu je zodpovědný za vytvoření plánu pedagogické podpory (PLPP). Na tvorbě PLPP se účastní i vyučující jiných předmětů, kde se projevuje nadání žáka a to vše s metodickou podporou výchovného poradce.
- S PLPP škola seznámí žáka, zákonného zástupce žáka a všechny vyučující žáka. Seznámení s PLPP jmenovaní potvrdí svým podpisem.
- Poskytování podpůrných opatření prvního stupně třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby tří. učitel za metodické podpory výchovného poradce plán průběžně aktualizuje v souladu s potřebami žáka.
- Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě PLPP výchovný poradce vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů.
- Pokud se opatření ukážou jako nedostatečná, výchovný poradce doporučí zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení (PPP).
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pak učitelé nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.

2.2.4.2. Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu (IVP) mimořádně nadaného žáka

- V případě, že opatření vyplývající z PLPP nejsou postačující, výchovný poradce doporučí zákonnému zástupci žáka návštěvu školského poradenského zařízení (PPP).
- Škola dodá PLPP školskému poradenskému zařízení (ŠPZ).
- Pokud ŠPZ doporučí vzdělávání žáka podle individuálního plánu (IVP), musí zákonný zástupce žáka podat žádost o vzdělávání podle IVP.
- Ředitel žádost posoudí a v případě vyhovění žádosti zajistí zpracování IVP.
- Za tvorbu IVP, spolupráci se ŠPZ a spolupráci se zákonnými zástupci je zodpovědný výchovný poradce (koordinátor).
- IVP vytváří třídní učitel ve spolupráci s vyučujícími daných předmětů.
- IVP kontroluje a konzultuje se ŠPZ výchovný poradce (koordinátor).
- IVP vzniká nejpozději do 1 měsíce od obdržení doporučení.
- S IVP škola seznámí žáka, zákonného zástupce žáka a všechny vyučující žáka. Seznámení s IVP jmenovaní potvrdí svým podpisem.
- Poskytování podpůrných opatření třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje.
- V případě potřeby učitel daného předmětu za metodické podpory výchovného poradce IVP průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb.
- ŠVZ jednou ročně vyhodnotí naplňování IVP.
- Pokud jsou opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.
- Stejný postup platí, i pokud zákonný zástupce žáka vyhledal pomoc ŠPZ i bez vyzvání školy.

Průřezová témata na I. stupni jsou integrována do vzdělávacích oborů.

	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník
Osobnostní a sociální výchova					
Osobnostní rozvoj					
Rozvoj schopnosti poznávání	ČJ,HV	HV	ČJ,AJ,HV,	HV	HV

	PVČ,TV	PVČ	PVČ		
Sebezpoznání a sebepojetí	ČS		AJ, TV		ČS
Seberegulace a sebeorganizace		PVČ,ČS	PVČ	TV	ČS
Psychohygiena		PVČ,HV	HV, PVČ	HV	ČS,HV, PVČ
Kreativita				PVČ	PVČ
Sociální rozvoj					
Poznávání lidí		ČJ	ČJ		ČS,TV
Mezilidské vztahy		ČS	ČS,TV	ČS	ČS,TV, PVČ
Komunikace	ČJ,HV, PVČ	HV, ČS, PVČ,ČJ	ČS,HV, AJ, PVČ	HV,ČJ	ČJ
Kooperace a kompetice				TV	PVČ
Morální rozvoj					
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	ČS	ČS	ČS	ČS	ČS
Hodnoty, postoje, praktická etika	ČS				ČS
Výchova demokratického občana					
Občanská společnost a škola				ČS	
Občan, občanská společnost a stát		ČS	ČS	ČS	ČS
Formy participace občanů v politickém životě					ČS
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				ČS	
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech					
Evropa svět nás zajímá				ČJ,AJ,ČS	ČS,HV, AJ, PVČ
Objevujeme Evropu				ČS	ČS, TV,INF
Jsme Evropané					ČS,AJ
Multikulturní výchova					
Kulturní diference				HV,TV	HV
Lidské vztahy		TV	PVČ	ČJ,AJ	PVČ, ČS
Etnický původ				AJ	
Multikulturalita				AJ	AJ,INF
Princip sociálního smíru a solidarity					ČS
Environmentální výchova					
Ekosystémy	ČS	ČS			HV
Základní podmínky života			ČS		PVČ
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	ČS	PVČ,ČS	ČS, PVČ	ČS	ČS,TV
Vztah člověka k prostředí	TV	PVČ	ČS, PVČ		
Mediální výchova					
Receptivní činnosti					
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení					ČJ,AJ, INF, PVČ
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality					ČJ,AJ, INF
Stavba mediálních sdělení				ČJ	ČJ
Vnímání autora mediálních sdělení					ČJ
	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník
Mediální výchova					
Receptivní činnosti					
Fungování a vliv médií ve společnosti					HV
Produktivní činnosti					
Tvorba mediálního sdělení		ČJ	ČJ		ČJ,INF
Práce v realizačním týmu				AJ	AJ

ČJ – Český jazyk a literatura

HV – Hudební výchova

TV – Tělesná výchova

AJ – Anglický jazyk

ČS – Člověk a jeho svět

PVČ – Pracovní a výtvarné činnosti

INF – Informační a komunikační technologie

Průřezová témata na II. stupni jsou integrována do jednotlivých předmětů.

	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
Osobnostní a sociální výchova					
Osobnostní rozvoj					
Rozvoj schopnosti poznávání			Čj		
Sebepoznání a sebepojetí				Čj	
Seberegulace a sebeorganizace	Vv				
Psychohygiena	Vkz				
Kreativita		Vv			
Sociální rozvoj					
Poznávání lidí			Čj		
Mezilidské vztahy	Aj				
Komunikace				Aj	
Kooperace a kompetice			Vv		
Morální rozvoj					
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Ov				
Hodnoty, postoje, praktická etika				Vv	
Výchova demokratického občana					
Občanská společnost a škola	Ov				
Občan, občanská společnost a stát		Ov			
Formy participace občanů v politickém životě	Ov				
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování			Ov		
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech					
Evropa svět nás zajímá			D		
Objevujeme Evropu		Z			
Jsme Evropané				Ov	
Multikulturní výchova					
Kulturní diference			Vv		
Lidské vztahy	Ov				
Etnický původ				Z	
Multikulturalita	Ov				
Princip sociálního smíru a		Ov			

solidarity					
Environmentální výchova					
Ekosystémy		Př			
Základní podmínky života			F		
Lidské aktivity a problémy životního prostředí				Z	
Vztah člověka k prostředí		Ov			
Mediální výchova					
Receptivní činnosti					
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení				Čj	
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Inf				
Stavba mediálních sdělení				Čj	
Vnímání autora mediálních sdělení		Vv			
Fungování a vliv médií ve společnosti				Hv	
Produktivní činnosti					
Tvorba mediálního sdělení	Inf				
Práce v realizačním týmu				Vv	

Čj – Český jazyk a literatura

Hv – Hudební výchova

Aj – Anglický jazyk

Inf – Informatika

Vv – Výtvarná výchova

Vkz – Výchova ke zdraví

Ov – Občanská výchova

D – Dějepis

Z – Zeměpis

Př – Přírodopis

Ch - Chemie

F -Fyzika

3. Učební plán

3.1. Celkový

1. stupeň

Realizace učebního plánu

I.stupeň

· Celková povinná časová dotace na I.stupni je 118 hodin. V 1.ročníku 20 hodin, ve 2.ročníku 22, ve 3.ročníku 25, ve 4.ročníku 25, v 5.ročníku 26hodin.

· Celková týdenní hodinová dotace je tvořena minimální týdenní časovou dotací pro vzdělávací oblasti a disponibilní časovou dotací.

· Disponibilní časová dotace je využita v předmětu Jazyk a jazyková komunikace – Český jazyk a literatura - 11 hodin, Matematika a její aplikace - 4 hodiny, Člověk a jeho svět - 1hodina. Celkem 16hodin.

· Předmět Český jazyk a literatura je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání.

· Psaní je součástí Komunikační a slohové výchovy, realizuje se v menších časových celcích, než je vyučovací hodina. V 1.ročníku je součástí Jazykové , komunikační a slohové výchovy.

· Vzdělávací obsah předmětu Anglický jazyk má týdenní časovou dotaci 3 hodiny a je zařazen povinně od 3.do 5.ročníku. Přednostně je žákům nabízena výuka Anglického jazyka, aby byla zajištěna návaznost ve vzdělávání zvoleného jazyka při přechodu na jinou základní školu.

· Předmět Matematika je realizována ve všech ročnících základního vzdělávání.

· Předmět Informatika je realizována v 5. ročníku, časovou dotací 1 hodiny týdně.

· Vyučovací předmět Člověk a jeho svět je realizován ve všech ročnících I.stupně základního vzdělávání.

· Hudební výchova je realizována ve všech ročnících I.stupně základního vzdělávání s časovou dotací 1 hodiny týdně.

· Člověk a zdraví – předmět Výchova ke zdraví je na I.stupni zařazen do vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět.

· Tělesná výchova je realizována ve všech ročnících základního vzdělávání. Od 3.ročníku je do vzdělávání zařazena výuka plavání v plavecké učebně základní školy. Prvky zdravotní tělesné výchovy jsou zařazovány preventivně ve všech ročnících.

· Vzdělávací oblast Pracovní a výtvarné činnosti vznikl integrací předmětů Pracovní činnosti a Výtvarná výchova. Časová dotace v 1. až 3.ročníku je 2 hodiny týdně, ve 4. a 5.ročníku 3.hodiny týdně.

Vzdělávací obsah tohoto předmětu na I.st. je realizován ve všech ročnících v sedmi tématických okruzích - Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů, Rozvíjení smyslové citlivosti, Uplatňování subjektivity, Ověřování komunikačních účinků.

- Doplňující vzdělávací obor Etická výchova jsme zařadili do vyučovacích předmětů Člověk a jeho svět, Anglický jazyk, Český jazyk a literatura, Pracovní a výtvarné činnosti.

Vzdělávací oblast / vyučovací předměty	ŠVP	RVP
Jazyk a jazyková komunikace	42 + 11	42
Anglický jazyk	9	9
Český jazyk a literatura	33 + 11	X
Matematika a její aplikace	20 + 4	20
Matematika	20 + 4	0
Informační a komunikační technologie	1	1
Informatika	1	0
Člověk a jeho svět	12 + 1	12
Člověk a jeho svět	12 + 1	0
Umění a kultura	5	12
Hudební výchova	5	0
Člověk a zdraví	10	10
Tělesná výchova	10	10
Pracovní a výtvarné činnosti	12	X
Pracovní a výtvarné činnosti	12	X

2. stupeň

Realizace učebního plánu

II. stupeň

- Celková povinná časová dotace na 2. stupni je 122 hodin. V 6. a 7. ročníku - 29 hodin, v 8. a 9. ročníku - 32 hodin týdně.
- Celkový počet disponibilních hodin na 2. stupni je 18.
- Předmět Český jazyk a literatura je vyučován ve všech ročnících po 5 hodinách týdně. V 6.-8. ročníku je posílen o 1 hodinu a v 9. ročníku je posílen o 2 hodiny z disponibilní časové dotace.
- Anglický jazyk je realizován ve všech ročnících po 3 hodinách týdně.
- Německý jazyk je realizován v 8. a 9. ročníku po 3 hodinách týdně.
- Matematika je realizována rovněž ve všech ročnících po 5 hodinách týdně, v 6., 8. a 9. ročníku je posílena o 1 hodinu a v 7. ročníku o 2 hodiny z disponibilní časové dotace.
- Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie tvoří předmět Informatika. Je vyučována v 6. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně.
- Vzdělávací oblast Člověk a společnost tvoří předměty Dějepis (realizován ve všech ročnících s časovou dotací v 6. – 9. třídě – 2 hodiny týdně), v 6. ročníku je 1 hodina čerpána z disponibilní časové dotace, Občanská výchova (realizována ve všech ročnících s časovou dotací 1 hodina týdně) a Finanční gramotnost (realizována v 9. ročníku v časové dotaci 1 hodina týdně, je čerpána z disponibilní časové dotace)
- Vzdělávací oblast Člověk a příroda tvoří předměty Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis. Chemie je realizována v 8. a 9. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně, Fyzika, Přírodopis a Zeměpis jsou vyučovány ve všech ročnících 2. stupně.
- Fyzika je posílena v 7. a 8. tř. o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.
Přírodopis je posílen v 9. ročníku o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.
Zeměpis je posílen v 8. ročníku o 1 hodinu z disponibilní časové dotace
- Vzdělávací oblast Umění a kultura tvoří předměty Hudební výchova a Výtvarná výchova. Oba jsou realizovány ve všech ročnících 2. stupně.
- Vzdělávací oblast Člověk a zdraví tvoří předměty Výchova ke zdraví a Tělesná výchova. Výchova ke zdraví je realizována v 6. - 8. ročníku, v 8. ročníku je posílena o 1 hodinu z

disponibilní časové dotace. Tělesná výchova je realizována ve všech ročnících 2. stupně s časovou dotací 2 hodiny týdně, v 6. tř. 3 hodiny týdně (1 hodina je čerpána z disponibilní časové dotace)

· Vzdělávací oblast Člověk a svět práce tvoří předmět Pracovní činnosti. Je realizován v 7. – 9. ročníku. Na tento předmět je třída rozdělena na 2 části.

· Výuka probíhá takto:

7. roč. – Technické práce + Pěstitelství

8. roč. – Volba povolání + Technické práce

9. roč. – Volba povolání + Pěstitelství

Obsah tematického okruhu Volba povolání odpovídá tematickému okruhu Svět práce obsaženému v Rámcově vzdělávacím plánu základního vzdělávání.

Doplňující vzdělávací obor Etická výchova jsme zařadili do předmětů: Český jazyk, Výchova ke zdraví, Občanská výchova, Zeměpis, Tělesná výchova a Informatika.

Vzdělávací oblast / vyučovací předměty	ŠVP	RVP
Jazyk a jazyková komunikace	38	33
Anglický jazyk	12	12
Český jazyk a literatura	15 +5	X
Německý jazyk	6	6
Matematika a její aplikace	15 + 5	15
Matematika	15 + 5	0
Informační a komunikační technologie	1	1
Informatika	1	0
Člověk a společnost	11+2	11
Dějepis	7+1	0
Občanská výchova	4	0
Finanční gramotnost	0+1	
Člověk a příroda	21 + 4	21
Fyzika	5 + 2	0
Chemie	4	0
Přírodopis	6+1	0
Zeměpis	6+1	0
Umění a kultura	10	10
Hudební výchova	4	0
Výtvarná výchova	6	0
Člověk a zdraví	10 + 2	10
Výchova ke zdraví	2 + 1	0
Tělesná výchova	8+1	0
Člověk a svět práce	3	3
Pracovní činnosti	3	0

3.2. Ročníkový

1. stupeň

Vzdělávací oblast / vyučovací předměty	1	2	3	4	5	ŠVP	RV P
Jazyk a jazyková komunikace						42 + 11	42
Anglický jazyk	X	X	3	3	3	9	9
Český jazyk a literatura	7 + 2	7 + 3	7 + 3	7 + 1	7	33 + 11	X
Matematika a její aplikace						20 + 4	20
Matematika	4	4 + 1	4 + 1	4 + 1	4 + 1	20 + 4	0
Informační a komunikační technologie						1	1
Informatika	X	X	X	X	1	1	0
Člověk a jeho svět						12 + 1	12
Člověk a jeho svět	2	2	2	2 + 1	4	12 + 1	0
Umění a kultura						5	12
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	0
Člověk a zdraví						10	10
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	10
Pracovní a výtvarné činnosti						12	X
Pracovní a výtvarné činnosti	2	2	2	3	3	12	X
CELKEM ZÁKLADNÍ	18	18	21	22	25	102	102
CELKEM DISPONIBILNÍ	2	4	4	3	1	16	16
CELKEM V ROČNÍKU	20	22	25	25	26	118	118

2. stupeň

Vzdělávací oblast / vyučovací předměty	6	7	8	9	ŠVP	RVP
Jazyk a jazyková komunikace					38	33
Anglický jazyk	3	3	3	3	12	12
Český jazyk a literatura	4+1	4+1	4+1	3 + 2	15 + 5	X
Německý jazyk			3	3	6	6
Matematika a její aplikace					15 + 5	15
Matematika	4 + 1	3 + 2	4+1	4 + 1	15 + 5	0
Informační a komunikační technologie					1	1
Informatika	1	X	X	X	1	0

Člověk a společnost					11+2	11
Dějepis	1+1	2	2	2	7+1	0
Občanská výchova	1	1	1	1	4	0
Finanční gramotnost				0+1	0+1	
Člověk a příroda					21 + 4	21
Fyzika	2	1+1	1 + 1	1	5 + 2	0
Chemie	X	X	2	2	4	0
Přírodopis	2	2	1	1+1	6+1	0
Zeměpis	2	2	1+1	1	6+1	0
Umění a kultura					10	10
Hudební výchova	1	1	1	1	4	0
Výtvarná výchova	1	2	1	2	6	0
Člověk a zdraví					10 + 2	10
Výchova ke zdraví	1	1	0 + 1	X	2 + 1	0
Tělesná výchova	2+1	2	2	2	8+1	0
Člověk a svět práce					3	3
Pracovní činnosti	0	1	1	1	3	0
CELKEM ZÁKLADNÍ	25	25	27	27	104	104
CELKEM DISPONIBILNÍ	4	4	5	5	18	18
CELKEM V ROČNÍKU	29	29	32	32	122	122

4. Učební osnovy

4.1. Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu, neboť dobré jazykové vzdělání a jazyková kultura patří k podstatným znakům všeobecné kulturnosti a vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožní správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat a prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura, Anglický jazyk a Německý jazyk. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

1. pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
2. pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání, rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potencionálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
3. rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
4. zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
5. samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
6. získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
7. individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání.

Společný evropský referenční rámec pro jazyky vymezuje kompetence komunikativní (lingvistické, sociolingvistické, pragmatické) a všeobecné (předpokládající znalost sociokulturního prostředí a reálií zemí, ve kterých se studovaným jazykem hovoří) jako cílové kompetence jazykové výuky.

4.1.1. Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Anglický jazyk je zařazen samostatně v 3. – 9. ročníku v hodinové dotaci 3 hodiny týdně. Na I. stupni ve 3. až 5. ročníku jsou 3 hodiny týdně. Na II. stupni v 6.-9. ročníku po 3. hodinách. Svým pojetím II. stupeň navazuje na žákovské výstupy vzdělávacího předmětu I. stupně.

Výuka cizího jazyka vytváří předpoklady pro budoucí zapojení žáků do vzájemné komunikace v běžných situacích. Vzdělávání v cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A2 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky) na konci základního vzdělávání. V tomto období je důraz kladen na ústní komunikaci a vytváření základu (zejména ve fonetice a syntaxi) pro další osvojování jazyka. Ve 3. až 5. ročníku by žák měl rozumět známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám a tyto výrazy a fráze používat. Představit sebe a ostatní a klást jednoduché otázky, týkající se informací osobního rázu a odpovědět na ně. Jednoduchým způsobem se domluvit, mluví-li partner pomalu a jasně. V 6.-9. ročníku by žák měl rozumět větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se ho bezprostředně týkají. Komunikovat prostřednictvím jednoduchých běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Popsat jednoduchým způsobem svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitosti týkající se jeho nejnaléhavějších potřeb.

Žák je veden k samostatné práci, k práci ve skupině. Učí se samostatně vyhledávat, interpretovat, srovnávat, analyzovat, kriticky hodnotit a zpracovávat informace z různých zdrojů, zároveň se učí vytvářet si vlastní názor, obhajovat a korigovat ho v diskusi. Cílem hodnocení a sebehodnocení žáka je motivace k dalšímu rozvíjení klíčových kompetencí. Hodnotí se zejména schopnost využít nabytých dovedností a vědomostí hovorového projevu.

Anglický jazyk zahrnuje části tematických okruhů průřezových témat, zejména Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Mediální výchova.

Cílové zaměření předmětu: Anglický jazyk

Výuka cizího jazyka vytváří předpoklady pro budoucí zapojení žáků do vzájemné komunikace mezi národy v rámci Evropy i světa.

Vzdělávání v Anglickém jazyce směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání cizího jazyka jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání
- osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření potřeb a ke sdělování názorů
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace a rozvíjení pozitivního vztahu v rámci komunikace
- toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými prameny různého zaměření

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu Anglický jazyk

K utváření a rozvíjení klíčových kompetencí užívá anglický jazyk vhodně zvolené strategie. Při výuce využíváme metod a forem práce, které umožní žákům optimální zvládnutí daného učiva.

Formy realizace – vyučovací hodina

- činnostní učení

- kooperativní výuka
- problémové vyučování
- samostatná práce
- prezentace vlastních prací
- učení se s chybou
- samostatné vyhledávání
- vlastní portfolio
- skupinová práce
- praktická cvičení - dramatizace, rozhovory
- hromadná výuka
- kritické myšlení
- brainstorming
- dialog

Kompetence k učení v Anglickém jazyce za I. stupeň

Žák:

- zapojuje se do smyslových her, dramatizace, přednesu a zpěvu
- vyhledává samostatně i ve skupině informace z různých zdrojů a třídí je - učebnice, slovníky, křížovky
- čte s porozuměním jednoduchý text a dovede se v něm orientovat
- hledá různá řešení problémů a své řešení obhajuje
- pracuje s chybou, na základě učitelova hodnocení ke sledování vlastních pokroků a k sebehodnocení

Učitel:

- umožňuje žákům provádět sebekontrolu a sebehodnocení
- zařazuje motivační domácí úkoly s možností vyhledávání z různých informačních zdrojů
- rozvíjí pomocí pestrého výběru metod receptivní, produktivní, interaktivní řečové dovednosti
- posiluje pozitivní přístup žáků k učení se anglického jazyka přiměřeně náročnými a zábavnými úkoly
- pomáhá žákům pochopit základní jazykové jevy a budovat tak základy gramatiky pomocí obrázků, ilustrací a dramatizací vět
- zachovává v lekcích jistou posloupnost

Kompetence k řešení problémů v Anglickém jazyce za I. stupeň

Žák:

- řeší praktické problémové úlohy a situace pomocí metody hraní rolí
- obhájí své řešení a přijímá zodpovědnost za výsledky řešení
- používá netradičních úloh ve vhodných oblastech vzdělávání - testy
- pracují s problémy na základě kritického zhodnocení informací z různých zdrojů encyklopedie, slovníky, internet, časopisy
- dostává možnost prožít radost z úspěchu, nenechá se odradit případným neúspěchem

Učitel:

- zařazuje cvičení na rozvoj čtení, psaní vyžadující aplikaci různých dovedností
- rozvíjí žákovu schopnost identifikovat obtížné hlásky ve výslovnosti anglických slov vhodnými cvičeními
- prostřednictvím her, písni, hádanek a komiksového čtení rozvíjí schopnosti žáků logického myšlení a rozhodování se pro správné řešení
- úměrně věku dítěte pracuje se softwarovými programy
- vhodně propojuje znalosti z více vyučovacích předmětů

Kompetence komunikativní v Anglickém jazyce za I. stupeň

Žák:

- komunikuje vhodným způsobem se spolužáky, s dospělými ve škole i na veřejnosti
- dovede obhajovat své názory, ale naslouchá též druhým
- zapojuje se ve vyučovacím procesu do skupinových prací, hodnotí svou práci a práci druhých
- úměrně ke svému věku komunikuje jednoduchým způsobem v anglickém jazyce

Učitel:

- vede žáky k řízené komunikaci zařazováním hádanek a her do výuky
- nabízí žákům možnost aktivně se zapojit do jednoduché konverzace v anglickém jazyce
- povzbuzuje žáka k užívání anglického jazyka jako prostředku k získávání nebo sdělování praktické informace s využitím informačních technologií

Kompetence sociální a personální v Anglickém jazyce za I. stupeň

Žák:

- komunikuje a pracuje ve dvojici, skupině či týmu
- přijímá i poskytuje vzájemnou pomoc při učení
- respektuje společná pravidla soužití ve škole
- dostává příležitost osobní zodpovědnosti za výsledky společné práce
- rozvíjí vědomosti a poznatky o způsobu života lidí jiných kultur

Učitel:

- podporuje dodržování společně dohodnutých pravidel chování
- učí žáky asertivnímu chování umět odmítnout to, co narušuje dobré vztahy
- zařazuje do výuky aktivity, které zohledňují individuální potřeby žáků
- navozuje situace, kdy se žáci budou moci naučit účinně spolupracovat v rámci skupiny nebo týmu
- učí žáky zásadám rozhovoru, diskuze a debaty, podporuje zdravé a upevňuje zdravé sebevědomí žáků

Kompetence občanské v Anglickém jazyce za I. stupeň

Žák:

- vystupuje jako svobodná a zodpovědná osobnost, která nese důsledky za své chování
- respektuje pravidla školního řádu a desatera slušného chování ve třídě
- seznámí se s činností žakovského parlamentu
- pracuje na cvičeních, které mu umožní sebevyjádření
- pracuje ve skupině se spolužáky různé jazykové úrovně, učí se dělit si práci podle schopností jednotlivce
- v projektových dnech zařazuje environmentální výchovu

Učitel:

- různými způsoby sebehodnocení povzbuzuje žáka k přebírání zodpovědnosti žáka za vlastní učení
- vytváří žákům podmínky a prostředí pro přirozené chápání základních principů a norem chování
- zařazuje do výuky aktivity zaměřené na porovnání reálií České republiky a Velké Británie

Kompetence pracovní v Anglickém jazyce za I. stupeň

Žák:

- vede si obrázkový slovník
- využívá aktivity, které vyžadují jiný styl a místo práce - pexeso, obrázky, pohybové a smyslové hry
- v různých situacích si ověřuje osvojené základní pracovní dovednosti a návyky
- pochopí, že znalost cizího jazyka je důležitou devizou pro budoucí povolání
- pracuje ve známém prostředí se stejnou posloupností od jednoduchého ke složitějšímu

- při práci se řídí zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví

Učitel:

- zachovává v lekcích jistou posloupnost, což žákovi poskytuje uspokojující rutinu
- vede žáky k samostatné práci s dvojjazyčnými slovníky, k využívání internetu a jiných sdělovacích technologií
- úspěšným zvládnutím základů anglického jazyka napomáhá při možném budoucím výběru povolání
- v rámci projektového vyučování zapojí žáky k vlastní přípravě hodin provedené v cizím jazyce

Kompetence k učení v Anglickém jazyce za II. stupeň

Žák:

- dovede nacházet užitečné informace na internetu
- vyhledává samostatně i ve skupině informace z různých zdrojů a třídí je - učebnice, slovníky, křížovky
- čte s porozuměním jednoduchý text a dovede se v něm orientovat

Učitel:

- umožňuje žákům provádět sebekontrolu a sebehodnocení
- posiluje pozitivní přístup žáků k učení se anglického jazyka přiměřeně náročnými a zábavnými úkoly
- pomáhá žákům realizovat vlastní nápady a náměty
- zachovává v lekcích jistou posloupnost

Kompetence k řešení problémů v Anglickém jazyce za II. stupeň

Žák:

- řeší problémy na základě kritického zhodnocení informací z různých zdrojů - internet, učebnice, slovník
- pracuje s chybou a hledá nová řešení problému
- zdokonaluje si práci s informacemi ze všech možných zdrojů - internet, učebnice, televize

Učitel:

- pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky k využívání internetu - anglické internetové stránky, hry
- úměrně věku dítěte pracuje s anglickými softwarovými programy

Kompetence komunikativní v Anglickém jazyce za II. stupeň

Žák:

- komunikuje v cizím jazyce různými formami - ústně, písemně, veřejnou prezentací
- dovede vést dialog, naslouchá druhým a reaguje odpovídajícím způsobem v anglickém jazyce

Učitel:

- klade důraz na týmovou práci a kooperativní vyučování, práci ve dvojici a ve skupince
- umožňuje žákům prezentovat vlastní názory (písemná práce, projekty, referáty v Aj)
- vyžaduje uplatnění znalostí cizího jazyka, dovednost komunikace

Kompetence sociální a personální v Anglickém jazyce za II. stupeň

Žák:

- zhodnotí spolužáky ve skupině, účinně spolupracuje ve skupině při zadané práci v Aj
- porozumí odlišnému způsobu života lidí z anglicky mluvících zemí

Učitel:

- vyžaduje od žáků (zpočátku s pomocí učitele, později samostatně) rozdělení rolí ve skupině, vytvoření pravidel pro práci v týmu, převzetí zodpovědnosti za splnění úkolů zadaných v anglickém jazyce
- využívá prezentace názorů žáků v anglickém jazyce

Kompetence občanské v Anglickém jazyce za II. stupeň

Žák:

- argumentuje, dovede vyjádřit vlastní postoje a motivy jednání ve skupince, týmu, před třídou

Učitel:

- podle možností pořádá akce připomínající kulturní lidové tradice anglicky mluvících zemí

Kompetence pracovní v Anglickém jazyce za II. stupeň

Žák:

- uplatňuje získané zkušenosti ve všech oblastech vzdělávání, systematicky se připravuje na budoucí povolání

Učitel:

- podporuje u žáků zájmovou činnost a smysluplné využití volného času
- zapojuje žáky do přípravy školních projektů
- vyžaduje dokončování práce v dohodnuté kvalitě a termínech

3. ROČNÍK - DOTACE: 3, POVINNÝ

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Výstupy	učivo
<p>v audioorálním kurzu se naučí základní pravidla výslovnosti, přízvuk, rytmus, vázání CJ-3-1-04</p> <p>rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu CJ-3-1-03</p> <p>rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu CJ-3-1-02</p> <p>zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal vyjadřuje city v jednoduchých situacích CJ-3-1-01</p> <p>rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně CJ-3-1-06</p> <p>píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje CJ-3-1-05</p> <p>přihradí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení</p>	<p>Pravidla komunikace v běžných každodenních situacích - pozdrav, poděkování, představování</p> <p>Jednoduchá sdělení, jednoduchá otázka, odpověď</p> <p>Tematické okruhy - domácí zvířata, rodina, oblékání, volný čas, tradice, zvyky, školní předměty, barvy, číslovky, školní nábytek, nálady a pocity</p> <p>Slovní zásoba a tvoření slov; význam slov v kontextu</p> <p>Komiksový příběh - porozumění jednoduchému vyprávění s možností dramatizace</p>
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání <i>a) cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování - hry na zapamatování slovíček z daných tematických okruhů (barvy, čísla, školní potřeby, zvířata, obličej, tělo, jídlo, pocity).</i> Sebepoznání a sebepojetí <i>Informace o vlastní osobě - rodina, oblečení, volný čas, tradice, zvyky, pocity a nálady.</i> Komunikace <i>Pravidla komunikace v běžných každodenních situacích - pozdrav, poděkování, představení se.</i></p>	

4. ROČNÍK - DOTACE: 3, POVINNÝ

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Výstupy	učivo
CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám , pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	Tematické okruhy - domov, rodina, škola, volný čas, zvířata, počasí, město, hudební nástroje, časové údaje, zdraví, pocity, oblékání, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), příroda a počasí Zvyky spojené s anglicky mluvícími zeměmi Základní geografické údaje o Velké Británii

PSANÍ

Výstupy	učivo
CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech	Jednoduchá sdělení - blahopřání, jednoduchý dopis k Vánocům, Novému roku, Valentýnovi. Základní gramatické struktury a typy vět, pravopisu slov - věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu, pořádek slov ve větě. Tematický celek - Moje škola. Můj volný čas. Na prázdninách. Písně, básně. Zvyky spojené s anglicky mluvícími zeměmi, čtení dopisů o různých městech, tradiční pohádky, prožitky z prázdnin - Moje město. Anglický příběh, pohádka. Základní zeměpisné dovednosti o Spojeném království a Irsku.
pokrytí průřezových témat MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Lidské vztahy <i>Vzájemné obohacování se poznatky z jiných kultur, tolerantní vztahy s jinými lidmi - blahopřání, jednoduchý dopis k Vánocům, Novému roku, Valentýnovi</i> Etnický původ <i>Různé způsoby života dětí - Moje škola. Můj volný čas. Na prázdninách. Písně, básně.</i> Multikulturalita <i>Multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování, zvyky spojené s anglicky mluvícími zeměmi, čtení dopisů o různých městech, tradiční pohádky, prožitky z prázdnin.</i> VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímá <i>Naši sousedé v Evropě - základní zeměpisné dovednosti.</i>	

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Výstupy	učivo
CJ-5-3-01 Vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným	Tematické okruhy : Domov. Rodina. Škola. Volný čas. Lidské tělo. Jídlo. Oblékání. Dopravní prostředky. Kalendářní rok. Zvířata.

tématům	Počasí.
---------	---------

MLUVENÍ

Výstupy	učivo
CJ-5-2-01 zapojí se do jednoduchých rozhovorů, pozdraví a rozloučí se CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Aktivně doplňuje a rozšiřuje komunikaci, souhlas, nesouhlas Týmová práce na společných projektech na vlastní volné téma. Domov. Moje škola. Zvířata. Můj volný čas.
pokrytí průřezových témat MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Práce v realizačním týmu <i>Týmová práce na společných projektech na vlastní volné téma.</i>	

5. ROČNÍK - DOTACE: 3, POVINNÝ

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Výstupy	učivo
CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	Tematické okruhy - rodina, čas, škola, domov, volný čas, domy, jídlo, pití, země, národnosti, nákupy, styky s přáteli, povolání, lidské tělo, bydliště Přízvuk, vázání, rytmus, větná melodie Slovní zásoba – žáci si osvojí základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů. Práce se slovníkem.

PSANÍ

Výstupy	učivo
CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře	Jednoduchá sdělení – adresa, pozdrav, dopis kamarádovi, osobní údaje. Slovní zásoba uvedených tematických celků, používání běžných spojek v souvětí. Základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí poměrně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění), jednoduché souvětí, pořádek slov ve větě oznamovací, tázací a v záporu, základní časové a prostorové vztahy. Základní poznatky o psaní velkých písmen Tematický celek - Moje škola. Můj volný čas.

	Na prázdninách. Písně, básně. Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky – pasivně. Základní výslovnostní návyky. Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov.
<p>pokrytí průřezových témat MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Lidské vztahy <i>Vzájemné obohacování se poznatky z jiných kultur, tolerantní vztahy s jinými lidmi - blahopřání, jednoduchý dopis k Vánocům, Novému roku, Valentýnovi</i> Etnický původ <i>Různé způsoby života dětí - Moje škola. Můj volný čas. Na prázdninách. Písně, básně.</i> Multikulturalita <i>Multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování, zvyky spojené s anglicky mluvícími zeměmi, čtení dopisů o různých městech, tradiční pohádky, prožitky z prázdnin.</i> VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímá <i>Naši sousedé v Evropě - základní zeměpisné dovednosti.</i></p>	

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Výstupy	učivo
<p>CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu poskytne na základě poslechu základní geografické údaje o zemích, týkající se příslušné jazykové oblasti; zná zvyky podobné nebo odlišné od naší země</p>	<p>Jednoduchý poslech - adresa, pozdrav, dopis kamarádovi, žádost, omluva, nabídka, základních místní, časové informace Zvuková podoba jazyka – základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slova.</p>
<p>pokrytí průřezových témat MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Multikulturalita <i>Význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumívání a celoživotního vzdělávání. Angličtina v běžném životě, kultura, lidé, domy a domovy.</i> VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímá <i>Kultura, lidé, povídání o přátelích, umění - popis významných osobností, kde žijeme, moje rodina pochází.</i> Jsme Evropané <i>Co nás v Evropě spojuje - společné znaky a rozdíly svátků a způsob jejich slavení.</i></p>	

MLUVENÍ

Výstupy	učivo
<p>aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci CJ-5-2-03</p>	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně). Základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slova. Slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat</p>

<p>odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá</p>	<p>základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem. Pravidla komunikace v běžných každodenních situacích - formulovat jednoduché otázky a odpovídat na ně, po audioorální přípravě sestavit jednoduché sdělení (pozdrav, vzkaz, blahopřání, krátký dopis). Volný výběr a samostatná práce nad projekty v anglickém jazyce v součinnosti s internetem, encyklopediemi a vlastními publikacemi.</p>
<p>pokrytí průřezových témat MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení <i>Identifikování základních orientačních prvků v textu - pravidla komunikace v běžných každodenních situacích.</i> Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality <i>Otázky a odpovědi - formulace jednoduché otázky a jednoduché odpovědi, audioorální příprava jednoduchých sdělení - pozdrav, vzkaz, blahopřání, krátký dopis.</i> Práce v realizačním týmu <i>Volný výběr a samostatná práce nad projekty v anglickém jazyce v součinnosti s internetem, encyklopediemi a vlastními publikacemi.</i></p>	

6.-9. ROČNÍK - DOTACE: 3, POVINNÝ

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Výstupy	učivo
CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	zvuková a grafická podoba jazyka- rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu osvojené slovní zásoby
komentář Projekt: Halloween	

MLUVENÍ

Výstupy	učivo
CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	Tematické okruhy: - domov, rodina, bydlení - škola - volný čas - kultura, sport, péče o zdraví - pocity a nálady - stravovací návyky - počasí - příroda a město - nákupy a móda - společnost a její problémy - volba povolání - moderní technologie a média - cestování - realie zemí příslušných jazykových oblastí

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Výstupy	učivo
CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	· slovní zásoba- rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím - práce se slovníkem

PSANÍ

Výstupy	učivo
CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři CJ-9-4-02	mluvnice- rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které

<p>napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení</p>	<p>nenaruší smysl sdělení a porozumění)</p>
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Mezilidské vztahy <i>Domov, rodina, bydlení</i></p>	
<p>komentář Projekt: Vánoce doma a ve světě</p>	

4.1.2. Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznávat a pochopit společensko–kulturní vývoj lidské společnosti, rozvíjí mezilidskou komunikaci. Vytváří se tak předpoklady k úspěšnému dorozumívání s lidmi tím, že učí interpretovat jejich vyjádření a reagovat na ně, učí však také porozumět sám sobě, své roli v různých komunikačních situacích, nalézt vlastní místo mezi vrstevníky i ve společnosti. Vede k formování hodnotové orientace a k citlivému a esteticky účinnému vnímání okolního světa i sebe sama.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V Komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát a mluvit, výstižně formulovat a sdělovat své myšlenky a prožitky.

V Jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Český jazyk je od počátku vzdělávání nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V Literární výchově žáci poznávají prostřednictvím vhodné četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky a rozvíjejí si čtenářskou gramotnost. Verbální i neverbální komunikace se může vhodně rozvíjet i prostřednictvím Dramatické výchovy, zařazené jako doplňující obor vzdělávací oblasti.

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je zařazen samostatně na prvním stupni v hodinové dotaci - 1.ročník - 9 hodin, 2. a 3. ročník 10 hodin, 4. ročník 4 hodiny a 5.ročník 7 hodin. Na druhém stupni je časová dotace předmětu 4 hodiny v 6., 7. A 8. Ročníku a 3 hodiny v 9. ročníku. V 6., 7. A 8. ročníku je čerpána 1 hodina a v 9. ročníku 2 hodiny z disponibilní časové dotace.

Hodnocení v mateřském jazyce se opírá o výsledky písemných a ústních projevů, úroveň vlastní prezentace a míry zapojení do spolupráce. Hodnocení žáka sleduje schopnost aplikovat vědomosti a dovednosti spisovné podoby jazyka a schopnost užívat jazyka i jako nástroje k získávání informací.

Vzhledem k tomu, že znalost jazyka českého je nezbytná ve všech předmětech, nejsou zmíněny konkrétní mezipředmětové vztahy zejména u mluvnice a slohu na druhém stupni. V literatuře jsou již blíže specifikovány u jednotlivých literárních témat.

Ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura jsou zastoupena průřezová témata - Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura

Kompetence k učení v Českém jazyce a literatuře I.stupeň

Žák - rozvíjí čtenářské dovednosti,osvojuje si různé techniky čtení,vede si čtenářský deník
- používá ucelené části jazyka v písních,básničkách,říkadlech a rozvíjí tím mluvení
- využívá počítačovou učebnu,informační centrum,knihovnu,hledá nové informace a odpovědi na daný problém

Učitel - snaží se o pozitivní přístup k učení přiměřeně náročnými a zábavnými úkoly
- pomáhá žákům pochopit základní jazykové jevy a budovat tak základy gramatiky pomocí názorných didaktických pomůcek
- pomocí her rozvíjí schopnost žáků učit se, vizuálními pomůckami vybízí žáky k samostatné práci

Kompetence k řešení problémů v Českém jazyce a literatuře I.stupeň

Žák - odhaduje význam sdělení a zároveň využívá dovednosti, které získal v jiných předmětech

- třídí a vybírá informace,řeší hádanky a rozvíjí tak svou schopnost logicky uvažovat
- nenechá se odradit neúspěchem
- snaží se využívat získané informace ke zdokonalení své práce

Učitel - zařazuje do výuky takové úkoly, při kterých žák využívá logického myšlení

- snaží se dávat prostor k žakově kreativě
- dokáže vést žáky k samostatnému vyhledávání informací, ke vnímání problémových situací ve škole i mimo ni, k rozpoznání a pochopení problému
- zařazuje aktuální informace z domova i zahraničí

Kompetence komunikativní v Českém jazyce a literatuře I. stupeň

Žák - dokáže komunikovat verbálně i písemně,používá mimiku a gesta,pracuje se symboly,značkami a obrázkovými návody

- rozvíjí svůj ústní projev a komunikuje se svými spolužáky
- zdramatizuje příběhy z učebnice a zdokonaluje tak svou schopnost komunikovat s ostatními

Učitel - vede žáky k řízené komunikaci zařazováním hádanek,her a dramatizace do výuky

- zaměřuje se na verbální i neverbální komunikaci žáků
- je schopen vyslechnout názor druhých

Kompetence sociální a personální v Českém jazyce a literatuře I. stupeň

Žák - zvládá pracovat ve skupině různé jazykové úrovně a učí se dělit si práci podle schopností každého jednotlivce

- dokáže zaznamenat kladné momenty ve svém učení,dostává prostor k vlastní kreativě a vyjádření svého vidění věci a dějů
- snaží se být svým chováním příkladem pro ostatní žáky,pomáhá slabším

Učitel - předkládá náměty pro týmovou práci,usiluje o dodržování pravidel

- zapojuje žáky do dramatických her
- snaží se zohledňovat individuální potřeby žáků a zařazuje do výuky jim odpovídající aktivity a cvičení

Kompetence občanské v Českém jazyce a literatuře I. stupeň

Žák - zvládá respektovat pokyny dospělé osoby

- podílí se na třídění odpadů,úklidu třídy,udržuje pořádek ve svých osobních věcech
- uvědomuje si nebezpečí šikany a sociálně patologických jevů

Učitel - zadává jednoduché úkoly a různé způsoby sebehodnocení,čímž vytváří podmínky pro povzbuzení žáka při přebírání zodpovědnosti za vlastní učení

- zařazuje do výuky opakovací cvičení a hry,při kterých si žák ověří nabyté vědomosti,a tak mu umožní zažít pocit úspěchu
- vytváří pozitivní podmínky pro žáky k účasti na kulturních a společenských akcích

Kompetence pracovní v Českém jazyce a literatuře I.stupeň

Žák - dbá na správné rozvržení pracovní plochy

- respektuje školní řád
- dokáže pracovat s učebnicemi,pracovními sešity,slovníky,encyklopediemi,naučnými knihami,internetem

Učitel - společně s žáky vymýšlí a organizuje třídní projekty

- vyzdvihuje význam důležitých procvičovacích aktivit tím, že vytváří potřebné učební pomůcky spolu se žáky
 - zachovává posloupnost učiva od nejjednoduššího ke složitějšímu, čímž žákovi umožní snadnější pochopení učiva
 - vytváří žákovi takové podmínky pro jeho práci, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- Kompetence k učení v Českém jazyce a literatuře II. stupeň

Učitel

- předkládá žákům dostatek informačních zdrojů k problematice českého jazyka a literatury
- vytváří pro žáky příležitosti k jejich zpracování a vyhodnocení
- uplatňuje ve výuce aktivizující metody, které žákům přiblíží problematiku českého jazyka a literatury z různých pohledů

Žák

- vyhledává a třídí informace a využívá je v procesu učení
- operuje s obecně užívanými termíny, uvádí věci do souvislostí, propojuje je do širších celků
- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby a metody, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení

Kompetence k řešení problému v Českém jazyce a literatuře II. stupeň

Učitel

- předkládá žákům náměty k samostatnému uvažování a řešení problémů
- aktivizuje žáky k uvažování o problému a jeho možném řešení (dialog, brainstorming, kooperace, kritické myšlení)
- vybízí žáky k porovnávání názorů, mediálních tvrzení a vlastních zkušeností

Žák

- vyhledává informace vhodné k řešení problému, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení
- samostatně řeší problémy
- je schopen obhájit svá rozhodnutí a své názory

Kompetence komunikativní v Českém jazyce a literatuře II. stupeň

Učitel

- vytváří pro žáky příležitosti k formulování a obhajování vlastních myšlenek a názorů na problematiku českého jazyka a literatury
- vytváří žákům podmínky pro uplatňování osvojených modelů komunikativních dovedností při kooperaci se spolužáky, při řešení problémových a krizových situací

Žák

- uplatňuje osvojené modely komunikativních dovedností při kooperaci se spolužáky a řeší modelové, problémové a krizové situace
- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- rozumí různým typům textů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků
- naslouchá promluvám druhých lidí, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje

Kompetence sociální a personální v Českém jazyce a literatuře II. stupeň

Učitel

- zařazuje do výuky práci v týmu, zdůrazňuje pravidla kvalitní spolupráce a nutnost vzájemné pomoci
- vyžaduje od žáků rozdělení rolí ve skupině, vytvoření pravidel pro práci v týmu, převzetí zodpovědnosti za splnění úkolu
- zařazuje do výuky projekty, projektové dny, kooperativní vyučování

Žák

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

- přispívá k diskusi ve skupině i celé třídy, efektivně spolupracuje s druhými při řešení daného úkolu, respektuje různá hlediska a názory druhých lidí

Kompetence občanské v Českém jazyce a literatuře II. stupeň

Učitel

- vyžaduje od žáků spolupodílení se na vytváření pravidel chování třídy
- vybízí žáky k hodnocení různých životních situací a jejich řešení
- navštěvuje se žáky kulturní akce a instituce

Žák

- je si vědom svých práv a povinností ve třídě, ve škole i mimo školu
- chrání a oceňuje naše tradice, kulturní i historické dědictví
- aktivně se zapojuje do kulturního dění

Kompetence pracovní v Českém jazyce a literatuře II. stupeň

Učitel

- vede žáky k využívání poznatků při konkrétních činnostech propojených s praktickým životem a zdůrazňujících vztah k práci, k volbě povolání - hraní rolí, diskuse, skupinová práce

Žák

- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
- využívá získané znalosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy na budoucnost

JAZYKOVÁ VÝCHOVA, KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

výstupy	Učivo
<p>spisovně se vyjadřuje z hlediska slovní zásoby, gramatické správnosti a kultury mluveného projevu odpovídající možnostem žáka 1. ročníku</p> <p>rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky, písmena ČJL-3-1-04</p> <p>pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost ČJL-3-1-03</p> <p>respektuje základní komunikativní pravidla v rozhovoru ČJL-3-1-07</p> <p>tvoří krátký mluvený projev na základě vlastních zážitků</p> <p>píše správné tvary písmen a číslic ve větší velikosti a liniatuře</p> <p>píše a spojuje písmena, slabiky a slova, interpunkci, znaménka</p> <p>dodržuje správné pořadí písmen a úplnost slova</p> <p>převádí slova a věty z podoby mluvené do podoby psané</p> <p>dodržuje čitelnost a úhlednost psaného projevu při zachování základních hygienických a pracovních návyků</p> <p>zná některá rozpočítadla, říkanky, hádanky ČJL-3-1-05</p> <p>v krátkých mluvených projevech správně dýchá, volí vhodné tempo řeči ČJL-3-1-06</p> <p>volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích</p> <p>pečlivě vyslovuje, uvědoměle čte, vyjadřuje svoji zkušenost</p>	<p>Věta, slovo, slabika, hláska</p> <ul style="list-style-type: none"> · Rozlišení věty, slova, slabiky a hlásky z hlediska potřeb čtení a psaní <p>Písmeno malé, velké, tištěné, psané</p> <ul style="list-style-type: none"> · Poznávání písmen abecedy ve vztahu jim odpovídajícím hláskám <p>Tečka, čárka, středník, dvojtečka, otazník, vykřičník, pomlčka</p> <ul style="list-style-type: none"> · Hlasité a tiché čtení · Rozvíjení znělého hlasu, artikulování, srozumitelné mluvení · Uvědomělé čtení slov, výslovnost délky hlásek <p>Článek, nadpis, řádek, odstavec</p> <p>Prosba, poděkování, omluva, blahopřání</p> <ul style="list-style-type: none"> · Sdělování krátkých zpráv · Krátké mluvené projevy <p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> · Činnosti a přípravné cviky pro uvolňování ruky k psaní a kreslené cviky velkých tvarů · Základní hygienické návyky: sezení, držení psacího náčiní, umístění sešitu a jeho sklon, hygiena zraku · Zacházení s grafickým materiálem · Psaní jednotlivých prvků písmen, číslic (čára, oblouky, zátrhy, ovály, kličky, vlnovky) · Orientace v liniatuře, individuální použití pomocné liniatury · Kvalitativní znaky písma · Poznávání psaní a osvojování písmen, slabik, slov · Psaní krátkých slov a jednoduchých vět · Opisování podle předlohy, prepisování, diktát, auto-diktát · Psaní velkých počátečních písmen vlastních jmen a prvního slova věty · Vytváření základu rukopisu: čitelnost, úhlednost, přehlednost a celková úprava písemného projevu
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání</p>	

Poznávání písmen abecedy ve vztahu jim odpovídajícím hláskám

Komunikace

Sdělování krátkých zpráv. Krátké mluvené projevy.

přesahy do:

ČS (1. ročník): MÍSTO, KDE ŽIJEME, ČS (1. ročník): LIDÉ A ČAS

přesahy z:

ČS (1. ročník): MÍSTO, KDE ŽIJEME, ČS (1. ročník): LIDÉ KOLEM NÁS, ČS (1. ročník): ROZMANITOST PŘÍRODY, ČS (1. ročník): ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

výstupy	učivo
čte jednoduchý text s porozuměním recituje kratší básnický text orientuje se v textu Slabikáře, čítanky a jiného vhodného textu všimá si ilustrací literárních děl pro děti zná některý dětský časopis ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu	Učíme se číst · Výcvik čtení-přípravná cvičení sluchová a zraková, správné čtení slov, uvědomělé čtení slov a krátkých vět se zřetelnou spisovnou výslovností · Hlasité čtení ukázek ze Slabikáře a vhodných textů Pracujeme s literárním textem · Poslech literárních textů pro děti a mládež · Rozpočítávadla, hádanky, říkadla, přísloví · Básně pro děti a o dětech · Přednes říkadel, krátkých básní · Vyprávění, pohádka Povídáme si nad literárním textem, nad knihou · Co rádi posloucháme, co rádi čteme · Poznáváme postavy pohádky a seznamujeme se s postavami povídky ze života dětí · Hodnotíme vlastnosti postav · Vyjadřujeme své pocity z četby Seznamujeme se se základy literatury · Učíme se porozumět pojmům a výrazům při praktické činnosti: rozpočítadla, říkadla, hádanka, pohádka, báseň, loutkové divadlo, spisovatel, kniha, časopis, ilustrace · Dramatizace

přesahy z:

ČS (1. ročník): LIDÉ KOLEM NÁS, ČS (1. ročník): ROZMANITOST PŘÍRODY, ČS (1. ročník): ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

2. ROČNÍK - DOTACE: 7 + 3, POVINNÝ

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo
<p>řadí jména podle abecedy ČJL-3-2-01</p> <p>rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky ČJL-3-2-08</p> <p>píše a odůvodňuje i/y po měkkých a tvrdých souhláskách</p> <p>orientuje se v rozdělení hlásek, tvoření slabik(dělení slov jednoduchých) ČJL-3-2-02</p> <p>porovnává význam slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená ČJL-3-2-08</p> <p>dodržuje správnou výslovnost a psaní skupin ú/ů,dě,tě,ně,bě pě,vě,mě-mimo morfologický šev</p> <p>dodržuje pořádek slov ve větě</p> <p>poznává podstatná jména slovesa a předložky v textu</p> <p>rozlišuje obecná a vlastní jména</p> <p>seznamuje se s pravopisem jmen místních</p> <p>určuje pořádek slov ve větě</p> <p>tvoří věty ze slov</p> <p>píše věty s náležitými znaménky</p> <p>pracuje s větou jako jednotkou projevu</p> <p>používá spojky v souvětí i větě jednoduché</p> <p>užívá nejfrekventovanější spojky ČJL-3-2-07</p> <p>rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky</p>	<ul style="list-style-type: none"> · Abeceda a písmo · Vzájemné poznávání se ve skupině/třídě <p>Hlásky</p> <ul style="list-style-type: none"> · Rozdělení hlásek · Sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin · Souhlásky znělé a neznělé · Slabikotvorné r, l · Písmeno ě <p>Slovo</p> <ul style="list-style-type: none"> · Slovní význam · Slovo nadřazené, podřazené a souřadné · Pořádek slov ve větě · Slovo,slabika,hláska,písmeno · Význam slabiky pro dělení slov · Seznámení s názvy slovních druhů · Slovní druhy:podstatná jména,slovesa,předložky · Vlastní jména <p>Věta a souvětí</p> <ul style="list-style-type: none"> · Jednotka jazykového projevu · Základní spojky a jejich funkce · Pořádek vět · Druhy vět podle postoje mluvčího
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Poznávání lidí <i>Abeceda a písmo.</i></p>	
<p>přesahy z: M (2. ročník): Číslo a početní operace, M (2. ročník): Geometrie v rovině a v prostoru, M (2. ročník): Závislosti, vztahy a práce s daty</p>	

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo
<p>ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh zvládne jednoduchý popis píše písmena a číslice podle normy</p> <p>ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním píše v přirozené velikosti a liniatuře a dodržuje sklon písma správně spojuje písmena, slabiky zachovává rozstup písmen, píše jednoduchý text správně užívá velká písmena ve slovech i ve větě a diakritická znaménka plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti upevňuje vzájemné vztahy ve třídě s pomocí učitele sestaví adresu a přání</p>	<ul style="list-style-type: none"> · Základní formy společenského styku · Oslovení, pozdrav, poděkování, omluva · Vypravování-dodržování posloupnosti dějů · Popis předmětů a jejich vlastností <p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> · Nácvik psaní velkých tiskacích písmen pro výuku geometrie · Psaní psacích písmen podle tvarových skupin s důrazem na štíhlost písmen, zvláště oválných s oblouky a kličkami ,na dodržování stejnoměrné výšky písmen tvarově si podobných a na rozestupy písmen ve slovech · Procvičování osvojování písmen o, v, b s ostatními písmeny, zvláště písmeny e, r, z, prohloubením a protažením háčku · Spojování písmen vratným tahem · Umístování diakritických znamének · Dodržování jednotlivých tvarů písmen · Aplikacní cvičení: psaní adres, dopisu
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Poznávání lidí <i>Oslovení, pozdrav, poděkování.</i> Komunikace <i>Základní formy společenského styku.</i> MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Tvorba mediálního sdělení <i>Vypravování - dodržování posloupnosti dějů.</i></p>	
<p>přesahy do: M (2. ročník): Geometrie v rovině a v prostoru, ČS (2. ročník): ROZMANITOST PŘÍRODY přesahy z: ČS (2. ročník): MÍSTO, KDE ŽIJEME, ČS (2. ročník): LIDÉ A ČAS, ČS (2. ročník): ROZMANITOST PŘÍRODY, ČS (2. ročník): ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ</p>	

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

výstupy	učivo
<p>recituje básně</p> <p>domýšlí jednoduché příběhy</p> <p>převypráví příběh</p> <p>orientuje se v textu čítanky a jiném textu pro děti</p>	<p>Učíme se číst</p> <ul style="list-style-type: none"> · Plynulé čtení jednoduchých vět · Užívání správného slovního přízvuku · Hlasité a tiché čtení s porozuměním <p>Pracujeme s literárním textem</p> <ul style="list-style-type: none"> · Poslech četby poezie a prózy · Spojování obsahu textu s ilustracemi, vlastní výtvarný doprovod · Vyprávění pohádek a povídek o dětech · Přednes básní

<p>všimá si spojitosti textu s ilustrací</p> <p>vyjadřuje své pocity z přečteného textu</p> <p>čte a přednáší literární texty přiměřeného věku</p>	<ul style="list-style-type: none"> · Řešení hádanek a slovních hříček · Dramatizace pohádky nebo povídky · Zážitekové čtení a naslouchání Povídání nad literárním textem · Co rádi čteme, orientujeme se v pohádkách · Seznamujeme se s knihami o přírodě a věcech · Doporučujeme knihu spolužákům Seznamte se základy literatury · Poezie: báseň, verš, rým · Próza: vyprávění, vypravěč, příběh · Divadlo: jeviště, herec, divák · Výtvarný doprovod-ilustrace, ilustrátor · Dramatizace
<p>pokrytí průřezových témat MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Tvorba mediálního sdělení <i>Vyprávění pohádek a povídek o dětech.</i></p>	
<p>přesahy do: M (2. ročník): Číslo a početní operace přesahy z: ČS (2. ročník): MÍSTO, KDE ŽIJEME, ČS (2. ročník): LIDÉ KOLEM NÁS</p>	

3. ROČNÍK - DOTACE: 7 + 3, POVINNÝ

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo
<p>rozlišuje slabiky a hlásky</p> <p>zvládne přehled vyjmenovaných slov ČJL-3-2-08</p> <p>odůvodňuje a píše pravopis po obojetných souhláskách ČJL-3-2-04</p> <p>rozlišuje slovní druhy v základním tvaru ČJL-3-2-02</p> <p>vyhledá v textu slova příbuzná</p> <p>pracuje s mluvnickými kategoriemi podstatných jmen – rod, číslo, pád</p> <p>určuje osobu, číslo a čas u sloves</p> <p>rozlišuje slova ohebná a neohebná ČJL-3-2-08</p> <p>píše velká písmena na začátku věty a typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování</p> <p>odlišuje větu od souvětí, poznává základní skladební dvojice, všimá si významu slov ČJL-3-2-05</p> <p>užívá v mluveném projevu správně</p>	<p>Hláskosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> · Stavba slova · Slovní přízvuk <p>Slova</p> <ul style="list-style-type: none"> · Slovo a skutečnost · Slova významem podobná, příbuzná a protikladná · Vyjmenovaná slova <p>Tvary slov</p> <ul style="list-style-type: none"> · Ohebné a neohebné slovní druhy · Vlastní jména · Slovesa-pojmenování děje · Tvary sloves-čas přítomný, minulý a budoucí <p>Věta</p> <ul style="list-style-type: none"> · Věta a souvětí · Věta jednoduchá a její stavba

<p>gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves ČJL-3-2-03</p> <p>porovnává a třídí slova podle zobecněného významu-děj, věc, okolnost, vlastnost ČJL-3-2-06</p> <p>spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy</p>	
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání <i>Slovní přízvuk.</i></p>	
<p>přesahy do: HV (3. ročník): Vokální činnosti</p> <p>přesahy z: HV (3. ročník): Vokální činnosti, M (3. ročník): Číslo a početní operace</p>	

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo
<p>souvisle se vyjadřuje a klade otázky popisuje jednoduché předměty i činnosti vypravuje dle názorných pomůcek popisuje jednoduché předměty i činnosti ČJL-3-1-09</p> <p>píše správné tvary písmen a číslic dodržuje sklon písma zachovává rozestup písmen,píše jednoduchý text</p> <p>správně užívá velká písmena ve slovech i ve větě, diakritická znaménka dodržuje požadavky na čitelnost, úhlednost, celkovou úpravu projevu, hygienické a pracovní návyky napíše adresu, přání ČJL-3-1-01</p> <p>plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti ČJL-3-1-10</p> <p>píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení ČJL-3-1-02</p> <p>porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti ČJL-3-1-09</p> <p>správně spojuje písmena a slabiky, kontroluje vlastní písemný projev</p>	<ul style="list-style-type: none"> · Stylizace a kompozice · Jazykové prostředky · Členění jazykového projevu · Otázky a odpovědi · Reprodukce textu · Vypravování · Popis · Osnova textu · Adresa, přání <p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> · Upevňování správných tvarů písmen a číslic v souladu s normou psaní · Odstraňování individuálních nedostatků v kvalitativních i kvantitativních znacích písma · Automatizace psacího pohybu,dodržování hygienických návyků správného psaní · Osobitý rukopis - plynulý,rychlý, úhledný projev · Kontrola vlastního písemného projevu · Římské číslice – čtení,psaní,užití v praxi – letopočty · Celková úprava písemného projevu v sešitě, zápisky, pracovní poznámky · Vyplňování poštovních formulářů:podací lístek, poštovní poukázka ,

	telegram
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Poznávání lidí <i>Adresa, přání.</i> Komunikace <i>Vypravování.</i> MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Tvorba mediálního sdělení <i>Stylizace a kompozice.</i></p>	
<p>přesahy do: ČS (3. ročník): ROZMANITOST PŘÍRODY, PVČ (3. ročník): Konstrukční činnosti</p> <p>přesahy z: HV (3. ročník): Vokální činnosti, ČS (3. ročník): MÍSTO KDE ŽIJEME, ČS (3. ročník): LIDÉ KOLEM NÁS, ČS (3. ročník): LIDÉ A ČAS, ČS (3. ročník): ROZMANITOST PŘÍRODY</p>	

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

výstupy	učivo
<p>recituje básně domýšlí příběhy ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších ČJL-3-3-03 odlišuje pohádku od ostatních vyprávění ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností cvičí dovednost zapamatování</p>	<p>Učíme se číst</p> <ul style="list-style-type: none"> · Plynulé čtení souvětí a vět · Členění textu a větného přízvuku · Rychlé tiché čtení · Hlasité čtení, předčítání · Četba uměleckých, populárních a naukových textů s důrazem na upevňování čtenářských dovedností <p>Pracujeme s literárním textem</p> <ul style="list-style-type: none"> · Vyprávění pohádky nebo povídky · Přednes básně nebo úryvku prózy · Dramatizace pohádky, povídky nebo básně s dějem · Pověsti místní nebo regionální · Bajky <p>Povídáme si nad literárním textem, nad knihou</p> <ul style="list-style-type: none"> · Knížka, kterou máme rádi · Hledáme podstatu příběhu a jeho smysl · Charakterizujeme literární postavy · Líčíme atmosféru příběhu · Vyjadřujeme své postoje ke knize, myšlenky, které se nám líbí · Knihy do knihovničky · Spisovatel, kniha, čtenář
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání <i>Vyprávění pohádky nebo povídky.</i> MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Tvorba mediálního sdělení</p>	

Ličíme atmosféru příběhu.

přesahy do:

ČaJS (3. ročník): MÍSTO KDE ŽIJEME, HV (3. ročník): Instrumentální činnosti

přesahy z:

ČaJS (3. ročník): LIDÉ A ČAS, ČaJS (3. ročník): ROZMANITOST PŘÍRODY, ČaJS (3. ročník): ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

4. ROČNÍK - DOTACE: 7 + 1, POVINNÝ

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo
ČJL-5-2-08 píše správně i/y po obojetných souhláskách skloňuje podstatná jména, časuje slovesa, respektuje shodu přísudku s podmětem	Nauka o slově · Hlásková podoba slova · Význam slova · Slova jednoznačná a mnohoznačná
ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	· Slova spisovná a nespisovná · Slova citově zbarvená · Stavby slov
ČJL-5-2-01 porovnává význam slov, zvláště slova stejného a podobného významu a slova vícevýznamová	· Kořen, část příponová, část předponová · Předložky Vyjmenovaná slova
ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	Slovní druhy · Vzory podstatných jmen, koncovky podstatných jmen
ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	· Infinitiv sloves · Určité slovesné tvary · Slovesné způsoby · Časování sloves
ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	Věta · Stavba věty · Podmět a přísudek · Shoda podmětu s přísudkem

přesahy z:

ČS (4. ročník): MÍSTO, KDE ŽIJEME, ČS (4. ročník): LIDÉ A ČAS

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo
ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace sestavuje osnovu projevu, člení text na odstavce zná různé druhy popisů	· Stylizace a kompozice – vhodné jazykové prostředky · Osnova, nadpis, členění projevu · Vypravování-dějové složky · Popis rostlin, zvířat, věcí · Formy společenského styku
ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	· Lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy-vánoční zvyky a obyčeje
ČJL-5-1-03	Psaní

<p>posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení vede správně dialog ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává sestaví text telegramu, SMS ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku vypravuje s použitím plnovýznamových sloves a s použitím vhodných spojek vyjadřuje se též pomocí souvětí zachází s grafickými a psacími materiály a pomůckami, dodržuje základní hygienické a pracovní návyky píše podle normy psaní v přirozené velikosti a liniatuře se správným sklonem písma a rozestupem uplatňuje svůj osobitý rukopis při dodržení úhlednosti, čitelnosti a plynulosti písemného projevu a respektuje základy kultury čte plynule a správně, potichu i nahlas ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas poznává některé zvyky a tradice národů Evropy přispívá k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy</p>	<ul style="list-style-type: none"> · Písemné formy společenského styku: psaní adres, pohlednic, krátkých zpráv správné rozvržení prostoru · Psaní dopisů s jednoduchým obsahem (pozvání, oznámení) · Formální úprava dopisů, úhlednost, čitelnost · Písemné formy úředního styku : vyplňování tiskopisů · Jednoduchá objednávka, přihláška · Písemné vyjádření vzkazu, informace · Kultura písemného vyjadřování: stručné zápisy z učebního textu, účelnost, stručnost, čitelnost · Zápisy do sešitů, poznámky · Výpisy údajů ze slovníku · Popis postupu děje, činnosti, místnosti
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Komunikace <i>Formy společenského styku.</i> MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Lidské vztahy <i>Lidová slovesnost.</i> <i>Formy společenského styku.</i> VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímá <i>Lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy - vánoční zvyky.</i> MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Stavba mediálních sdělení <i>Vypravování - dějové složky.</i></p>	
<p>přesahy z: M (4. ročník): Číslo a početní operace, ČS (4. ročník): MÍSTO, KDE ŽIJEME, ČS (4. ročník): ROZMANITOST PŘÍRODY</p>	

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

výstupy	učivo
<p>čte s porozuměním přiměřeně náročné texty využívá poznatků z četby v dalších školních činnostech</p> <p>vyhledává informace v učebnicích, dětských encyklopediích</p> <p>všimá si rozdílů zpracování textů krásné literatury a literatury uměleckonaučné</p> <p>ČJL-5-3-03</p> <p>rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů</p>	<p>Zdokonalujeme se ve čtení, pracujeme s textem</p> <ul style="list-style-type: none">· Výcvik čtení: správné a plynulé čtení se správným přízvukem slovním i větným, s přirozenou intonací a správným frázováním· Uvědomělé a dostatečné rychlé tiché čtení· Recitace· Reprodukce obsahu textu· Odlišení verše od prózy· Hodnocení postav literárního díla a určení jejich vzájemných vztahů <p>Povídáme si o knihách, divadle a televizních pořadech</p> <ul style="list-style-type: none">· Hledáme motivy činů literárních postav· Čím nás zaujal rozhlasový pořad· Chodíme do divadla, vyprávíme si o představeních, hercích <p>Poznáváme základy literatury</p> <ul style="list-style-type: none">· Poezie: jednoduché pojmenování, rytmus básní· Próza: pověst, povídka· Divadlo: jednání, konflikt a jeho řešení· Film: různé druhy filmů, televizní inscenace· Kulturní život regionu· Dramatizace
<p>přesahy z: ČS (4. ročník): MÍSTO, KDE ŽIJEME, ČS (4. ročník): LIDÉ A ČAS, ČS (4. ročník): ROZMANITOST PŘÍRODY</p>	

5. ROČNÍK - DOTACE: 7, POVINNÝ

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo
<p>využívá jazyka jako nástroje k ústnímu i písemnému dorozumívání</p> <p>užívá běžně spisovnou výslovnost a pravopis</p> <p>využívá přídavná jména při stylistickém projevu ústním a písemném</p> <p>nezaměňuje kategorie podstatných jmen a sloves</p> <p>zná základní pravidla interpunkce a umí jich využívat v praxi</p> <p>pracuje s Pravidly českého pravopisu a přehledy gramatiky</p> <p>užívá gramaticky správně tvary v mluveném projevu</p> <p>ČJL-5-2-05</p>	<p>Národní jazyk</p> <ul style="list-style-type: none">· Nejdůležitější prostředek dorozumívání - Slovo· Stavba slova· Odvozování příponami a předponami· Části slova· Kořen-společný pro všechna slova příbuzná· Souhláskové skupiny na styku předpony nebo přípony a kořene, koncovka· Zdvojené souhlásky· Předpony s-, z-, vz-· Předložky s, z· Skupiny bě/bje, vě/vje, pě, mě/mně

<p>vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách ČJL-5-2-07 podle potřeby projevu obměňuje spojovací výrazy, užívá vhodných spojovacích výrazů</p>	<ul style="list-style-type: none"> · Dělení slov na konci řádku · Pravopis i/y po obojetných souhláskách Tvarosloví · Slovní druhy · Mluvnické kategorie podstatných jmen · Přídavná jména měkká a tvrdá, koncovky přídavných jmen měkkých a tvrdých · Slovesa-mluvnické kategorie-osoba, číslo,způsob,čas · Podmiňovací způsob přítomný · Zájmena-seznámení s jejich druhy · Zájmena osobní · Druhy číslovek Skladba · Základní skladební dvojice · Podmět vyjádřený a nevyjádřený · Podmět několikanásobný · Příšudek slovesný · Shoda podmětu s příšudkem Věta · Věta jednoduchá · Souvětí
<p>pokrytí průřezových témat MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení <i>Nejdůležitější prostředek dorozumívání – Slovo</i></p>	
<p>přesahy do: Inf (5. ročník): Zpracování a využití informací, HV (5. ročník): Vokální činnosti přesahy z: HV (5. ročník): Vokální činnosti, M (5. ročník): Číslo a početní operace, M (5. ročník): Geometrie v rovině a v prostoru, M (5. ročník): Nestandardní aplikační úlohy a problémy, M (5. ročník): Závislosti, vztahy a práce s daty</p>	

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo
<p>rozlišuje různé typy sdělení a jejich funkci zvládá vyplňování běžných tiskopisů vypravuje, popisuje, rozšiřuje si slovní zásobu ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální</p>	<ul style="list-style-type: none"> · Praktické a věcné čtení, naslouchání · Mimojazykové prostředky řeči · Reprodukce jednoduchých textů · Vypravování · Popis předmětu,děje, pracovního postupu · Dopis · Tiskopisy-poštovní poukázka, průvodka, dotazník · Zpráva a oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát · Blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka · Reklama

<p>jednoduché komunikační žánry ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta</p>	
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Komunikace <i>Blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka. Mimojazykové prostředky řeči.</i> MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality <i>Zpráva a oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát. Reklama.</i></p>	
<p>přesahy do: M (5. ročník): Nestandardní aplikační úlohy a problémy, Inf (5. ročník): Vyhledávání informací a komunikace, ČS (5. ročník): MÍSTO, KDE ŽIJEME, ČS (5. ročník): ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ přesahy z: HV (5. ročník): Vokální činnosti, ČS (5. ročník): MÍSTO, KDE ŽIJEME, ČS (5. ročník): LIDÉ A ČAS, ČS (5. ročník): ROZMANITOST PŘÍRODY, ČS (5. ročník): ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ</p>	

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

výstupy	učivo
<p>ČJL-5-3-01 vyjadřuje své názory, pocity, dojmy z četby a zaznamenává je odlišuje vyprávění literárního od faktického vyhledává informace ve slovnících a dalších různých textech orientuje se v nabídce dětské literatury zaznamenává si zajímavé myšlenky ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma vybírá a kombinuje výrazové prostředky</p>	<p>Zdokonalujeme se ve čtení pracujeme s textem · Pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě · Výrazné čtení, studijní čtení naukových textů · Reprodukce textu · Hlavní myšlenka literárního díla · Předčítání, reprodukce · Veršovaná poezie, básník · Předčítáme z časopisů určených dětem a dospívajícím Povídáme si o knihách, divadle · Herec, režisér · Co nás v knihách zajímá · Všímáme si postojů literárních postav · Porovnáváme ilustrace různých výtvarníků · Hodnotíme různá vydání knih · Porovnáváme různé typy divadelních představení Poznáváme základy literatury · Poezie: přenášení významu</p>

	<p>přirovnání</p> <ul style="list-style-type: none"> · Próza:čas a prostředí děje povídky,hlavní a vedlejší postavy · Kulturní život regionu · Dramatizace
<p>pokrytí průřezových témat MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení <i>Výrazné čtení, studijní čtení naukových textů.</i> <i>Pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě.</i> Stavba mediálních sdělení <i>Předčítáme z časopisů určených dětem a dospívajícím.</i> Vnímání autora mediálních sdělení <i>Reprodukce textu.</i> Tvorba mediálního sdělení <i>Předčítání, reprodukce.</i></p>	
<p>přesahy do: PVC (5. ročník): Rozvíjení smyslové citlivosti, PVC (5. ročník): Ověřování komunikačních účinků přesahy z: ČS (5. ročník): LIDÉ A ČAS, ČS (5. ročník): ROZMANITOST PŘÍRODY, ČS (5. ročník): ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ</p>	

6. ROČNÍK - DOTACE: 4+1, POVINNÝ

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Výstupy	učivo
ČJL-9-2-01 vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova ČJL-9-2-03 pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický ve větě jednoduché ČJL-9-2-08 poznává spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu EV-9-1-01 komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	učivo Obecné poučení o jazyce : · čeština (jazyk národní a mateřský) · rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky) · jazyk a komunikace (jazykové příručky, jazyková norma a kodifikace) Zvuková stránka jazyka: · hláskosloví · zásady spisovné výslovnosti · slovní a větný přízvuk · intonace a členění souvislé řeči (pauzy, frázování) Tvoření slov, způsoby tvoření slov: · slovtvorný základ, přípona, předpona · slova příbuzná · stavba slova · střídání hlásek při odvozování · skupiny hlásek při odvozování Zdvojené souhlásky Pravopis: Lexikální, morfologický a syntaktický Tvarosloví: Slovní druhy Mluvnické významy a tvary slov Skladba: Výpověď, věta jednoduchá a souvětí Základní a rozvíjející větné členy Stavba textu Řeč přímá a nepřímá Etická výchova – Komunikace Otevřená komunikace – úroveň komunikace, zásady verbální komunikace, komunikační chyby, dialog, komunikace ve ztížených podmínkách Aktivní naslouchání – cíle, výhody, zásady, způsob a nácvik aktivního naslouchání

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Výstupy	učivo
ČJL-9-1-02 pozorně vnímá psaný text i subjektivní a objektivní sdělení partnera v hovoru ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném vhodně užívá prostředků řeči	· čtení: pozorné a přiměřeně rychlé · naslouchání: výchova k empatii, podnět k jednání · mluvený projev: komunikační normy, připravený projev na základě poznámek · písemný projev: na základě poznámek o

<p>ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</p> <p>ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</p>	<p>jazyce a stylu, výpisek, soukromý a úřední dopis, objednávka, výtah, hlavní myšlenky textu, popis předmětu, děje, osoby, pracovního postupu, zpráva, oznámení</p>
---	--

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Výstupy	učivo
<p>ČJL-9-3-03 formuluje ústně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</p> <p>ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</p> <p>ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</p> <p>ČJL-9-3-09 vyhledává informace v knihovně i v dalších informačních zdrojích</p>	<ul style="list-style-type: none"> · tvořivé činnosti s literárním textem - přednes a reprodukce textu , záznam hlavních myšlenek, interpretace, dramatizace · základy literární teorie a historie - struktura a jazyk literárního díla · literární druhy · literární žánry · způsoby interpretace literárních a jiných děl

7. ROČNÍK - DOTACE: 4+1, POVINNÝ

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Výstupy	učivo
<p>ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a cizí slova</p> <p>ČJL-9-2-02 seznamuje se se způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov</p> <p>ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami</p> <p>ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě je používá ve vhodné komunikační situaci</p> <p>ČJL-9-2-006 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě</p> <p>ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis</p>	<p>Tvarosloví:</p> <ul style="list-style-type: none"> · slovní druhy · mluvnické významy a tvary slov <p>Pravopis:</p> <ul style="list-style-type: none"> · psaní velkých písmen · procvičování pravopisu <p>Slovní zásoba a tvoření slov:</p> <ul style="list-style-type: none"> · slovní zásoba a její jednotky · význam slov · synonyma, antonyma, homonyma · slohové rozvrstvení slovní zásoby · slovní zásoba a způsoby jejího obohacování · způsoby tvoření slov <p>Skladba:</p> <ul style="list-style-type: none"> · stavba věty a textu · rozvíjející větné členy · souvětí · stavba věty a textu

lexikální, slovotvorný, morfologický ve větě jednoduché a syntaktický v jednoduchých souvětích	<ul style="list-style-type: none"> · rozvíjející větné členy · souvětí
--	--

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Výstupy	učivo
<p>ČJL-9-1-02 soustředěně naslouchá partnerovi v hovoru</p> <p>ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci</p> <p>ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</p> <p>ČJL-9-1-08 samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</p>	<ul style="list-style-type: none"> · čtení: znalost orientačních prvků · naslouchání: soustředěné, aktivní · mluvený projev: základní mluvené žánry podle komunikační situace, připravený projev na základě poznámek i bez poznámek, referát · písemný projev: o základních slohových postupech a žánrech, žádost, pozvánka, strukturovaný životopis, charakteristika, subjektivně zabarvený popis, popis uměleckých děl, výtah

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Výstupy	učivo
<p>ČJL-9-3-01 reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla</p> <p>ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</p> <p>ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</p> <p>ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</p> <p>ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích</p>	<ul style="list-style-type: none"> · tvořivé činnosti s literárním textem - přednes, reprodukce, interpretace, dramatizace textu a záznam hlavních myšlenek · základy literární teorie a historie - struktura a jazyk literárního díla · literární druhy · literární žánry · způsoby interpretace literárních a jiných děl

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Výstupy	učivo
<p>ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</p> <p>ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí literární teorie</p> <p>ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</p> <p>ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</p> <p>ČJL-9-3-09 vyhledává informace v knihovně i v dalších informačních zdrojích</p>	<ul style="list-style-type: none"> · tvořivé činnosti s literárním textem - přednes, reprodukce, interpretace, dramatizace a záznam hlavních myšlenek textu · základy literární teorie a historie - struktura a jazyk literárního díla · literární druhy · literární žánry

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Výstupy	učivo
<p>ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a méně obvyklá cizí slova</p> <p>ČJL-9-2-02 rozpoznává slova přejatá, přenesená pojmenování a zásady tvoření českých slov</p> <p>ČJL-9-2-03 aktivně využívá Pravidla českého pravopisu a Slovník spisovné češtiny</p> <p>ČJL-9-2-04 třídí slovní druhy, vědomě používá spisovné tvary slov</p> <p>ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí</p> <p>ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v méně složitých souvětích</p> <p>ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu</p>	<p>Obecné poučení o jazyce:</p> <ul style="list-style-type: none"> · rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky) · skupiny jazyků (slovanské a jiné) · jazyk a komunikace (kultura jazyka a řeči) <p>Slovní zásoba a tvoření slov:</p> <ul style="list-style-type: none"> · způsoby tvoření slov · slova přejatá <p>Tvarosloví:</p> <ul style="list-style-type: none"> · slovní druhy · mluvnické významy a tvary slov <p>Skladba:</p> <ul style="list-style-type: none"> · souvětí · základní a rozvíjející větné členy · stavba textu

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Výstupy	učivo
ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	· čtení: studijní, jako zdroj informací, vyhledávací · naslouchání: objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího · mluvený projev: technika mluveného projevu, nepřipravený projev na základě poznámek · písemný projev: vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, charakteristika, subjektivně zabarvený popis, výklad, úvaha
ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	
ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném vhodně užívá verbálních prostředků řeči	
ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu	
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání <i>Charakteristika, subjektivně zabarvený popis</i> Poznávání lidí <i>Charakteristika, subjektivně zabarvený popis</i>	

9. ROČNÍK - DOTACE: 3 + 2, POVINNÝ

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Výstupy	učivo
ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	· tvořivé činnosti s literárním textem - přednes, reprodukce, interpretace, dramatizace textu a záznam hlavních myšlenek · základy literární teorie a historie - struktura a jazyk literárního díla · literární druhy · literární žánry · způsoby interpretace literárních a jiných děl
ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	
ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	
ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základě literární teorie	
ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	
ČJL-9-3-06	

<p>rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele ČJL-9-3-07</p> <p>uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře ČJL-9-3-08</p> <p>porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování ČJL-9-3-09</p> <p>vyhledává informace v knihovně i v dalších informačních zdrojích</p>	
<p>přesahy do: D (9. ročník): Rozdělený a integrující se svět</p>	

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Výstupy	učivo
<p>ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami ČJL-9-2-04 třídí slovní druhy, vybírá a tvoří správné tvary slov a vědomě je používá při komunikaci ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i složitěm souvětí ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou</p>	<p>Obecné poučení o jazyce:</p> <ul style="list-style-type: none"> · skupiny jazyků · rozvrstvení národního jazyka · jazyk a komunikace - původ a základy vývoje češtiny <p>Zvuková stránka jazyka:</p> <ul style="list-style-type: none"> · hláskosloví · zásady spisovné výslovnosti · slovní a větný přízvuk · intonace a členění souvislé řeči (pauzy, frázování) <p>Slovní zásoba a tvoření slov:</p> <ul style="list-style-type: none"> · význam slova · obohacování slovní zásoby · způsoby tvoření slov · synonyma, antonyma, homonyma <p>Tvarosloví:</p> <p>Slovní druhy</p> <p>Mluvnické významy a tvary slov</p> <p>Skladba:</p> <p>Stavba věty a textu</p> <p>Souvětí</p> <p>Pořádek slov ve větě</p>

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Výstupy	učivo
<p>ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</p> <p>ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči</p> <p>ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu</p> <p>ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</p> <p>ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</p>	<ul style="list-style-type: none"> · čtení: analytické, hodnotící, prožitkové · naslouchání: manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové, zážitkové · mluvený projev: prostředky nonverbální a paralingvální, nepřipravený projev bez poznámek, diskuse · písemný projev: vlastní tvořivé psaní, úvaha, výklad, charakteristika, publicistické útvary
<p>pokrytí průřezových témat</p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Sebepoznání a sebepojetí <i>Charakteristika, úvaha</i></p> <p>MEDIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení <i>Čtení, naslouchání</i></p> <p>Stavba mediálních sdělení <i>Publicistické útvary</i></p>	

4.1.3. Německý jazyk

Německý jazyk je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace společně s českým jazykem a anglickým jazykem.

Tento předmět je vyučován v 8. a 9. ročníku v časové dotaci 3 hodiny týdně.

Výchovně vzdělávací strategie

K utváření a rozvíjení klíčových kompetencí užívá německý jazyk vhodně zvolené strategie.

Při výuce se využívá metod a forem práce, které umožní žákům optimální zvládnutí daného učiva. Volba konkrétních metod je v kompetenci každého učitele.

Formy realizace – vyučovací hodina: výklad, poslech, rozhovory, četba, reprodukce textu, odpovědi na otázky, práce se slovníkem, nácvik gramatiky, práce se cvičeními, výukové programy, písničky a básničky

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

- žáci se učí pracovat s textem, chápat slyšený a psaný text
- žáci sami vyhledávají požadované informace
- žáci jsou vedeni k sebehodnocení

Kompetence k řešení problémů

- žáci se učí samostatně řešit problémové úkoly
- žáci se učí klást vhodné otázky
- žáci dovedou pracovat s informačními zdroji
- žáci jsou podporováni k samostatnosti, tvořivosti a logickému myšlení

Kompetence komunikativní

- žáci naslouchají a komunikují na odpovídající úrovni
- žáci se vyjadřují souvisle a výstižně, rozšiřují si slovní zásobu
- žáci komunikují ve dvojici i skupině
- žáci prezentují výsledky své práce

Kompetence sociální a právní

- žáci jsou vedeni ke vzájemné pomoci
- žáci hodnotí vlastní činnost na základě jasných kritérií
- žáci se podílejí na utváření příjemné atmosféry ve skupině
- žáci jsou vedeni k sebekontrolě

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k organizování a plánování učení
- žáci se učí tolerovat rozdíly v pracovním tempu

8.- 9. ROČNÍK - DOTACE: 0 + 6, POVINNÝ

výstupy	učivo
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat</p> <p>MLUVENÍ DCJ-9-2-01 zapojí se do jednoduchých rozhovorů DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá</p> <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci</p> <p>PSANÍ DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</p>	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov</p> <p>Slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem</p> <p>Tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, realie zemí příslušných jazykových oblastí</p> <p>Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p>

<p>DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení</p>	
--	--

4.2. Matematika a její aplikace

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace v základním vzdělávání je založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium. Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé matematické pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

4.2.1. Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu Matematika

Vzdělávací obsah předmětu Matematika je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu - Čísla a početní operace - na I. stupni, na který navazuje a dále ho prohlubuje na II. stupni tematický okruh - Číslo a proměnná -, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit na reálné situace). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací. Seznamují se se světem financí, orientují se v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu.

V dalším tematickém okruhu - Geometrie v rovině a v prostoru - žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

V tematickém okruhu - Závislosti, vztahy a práce s daty - žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles, že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového software nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou - Nestandardní aplikační úlohy a problémy - , jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytil i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní. Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělání v této oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k tomu, aby:

- využíval matematické poznatky a dovednosti v praxi (odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientaci)
- rozvíjel svoji paměť prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjel kombinatorické a logické myšlení, kriticky usuzoval a srozumitelně a věcně argumentoval prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjel abstraktní a exaktní myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností určoval a zařazoval pojmy
- vytvářel zásoby matematických početních operací, algoritmů, metod řešení úloh a efektivně využíval osvojený matematický aparát
- vnímal složitosti reálného světa a porozuměl jim (rozvíjí zkušenosti s matematickým modelováním reálných situací, vyhodnocuje matematický model a hranice jeho použití, poznává, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely)
- prováděl rozbor problémů a plánů řešení, odhadoval výsledky, volil správné postupy k vyřešení problémů a vyhodnocoval správnost výsledků vzhledem k podmínkám úloh nebo problémům,
- přesně a stručně se vyjadřoval užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděl rozbor a zápisy při řešení úloh
- rozvíjel spolupráci při řešení problémových a aplikovaných úloh, které vyjadřují situace z běžného života a následně využíval získaná řešení v praxi, poznával možnosti matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjel důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, samostatně kontroloval každý krok postupu řešení, rozvíjel systematickosti, vytrvalost a přesnost, vyslovoval hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvrácení využíval protipříkladů

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Matematika

Kompetence k učení v Matematice I.stupeň

Žák - vyhledává,zpracovává a používá potřebné informace v literatuře i na internetu

- plánuje,organizuje a vyhodnocuje si svoji činnost
- vytváří si zásoby matematických nástrojů a efektivně je využívá (početní operace,algoritmy a metody řešení úloh)
- učí se trpělivosti
- pracuje s chybou, rozvíjí své sebehodnocení
- klade důraz na čtení s porozuměním a práci s textem

Učitel - zařazuje do výuky problémové vyučování a experiment

- umožní žákům individuálně manipulovat s názornými pomůckami, třídít je a rozlišovat
- dbá na to,aby učivo mělo návaznost mezi jednotlivými poznatky
- vede žáky k sebehodnocení a kontrole
- nechá žáky spoluutvářet kritéria hodnocení
- zadává žákům samostatné práce vyžadující aplikaci teoretických poznatků
- požaduje od žáků vhodné rozvržení vlastní práce
- klade na žáky přiměřené nároky
- vede žáky k plánování úkolů a postupů

Kompetence k řešení problémů v Matematice I. stupeň

Žák - učí se nebát problémů a prakticky je řešit

- chápe význam kontroly dosažených výsledků, vyjadřuje závěry na základě ověřených výsledků a umí je obhajovat
- využívá matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech
- provádí rozbor problému a plánu řešení, odhaduje výsledky a volí správný postup k vyřešení problémů
- získává informace, které jsou potřebné k dosažení cíle a nenechá se odradit případným nezdarem
- uvědomuje si, že důležité je i zjištění, že úloha má více nebo žádné řešení

Učitel - umožňuje žákům vytvářet své hypotézy

- zařazuje řešení problémových úloh a situací z praktického života
- ve výuce používá modelové příklady
- zadává úkoly způsobem, které umožňují volbu různých postupů
- dokáže využít práci s chybou, která je příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- nechává na žácích vlastní volbu pořadí vypracování úkolů
- pracuje s materiály, kde je možné si ověřit správnost řešení

Kompetence komunikativní v Matematice I. stupeň

Žák - podporuje přátelskou komunikaci mezi žáky

- rozumí různým typům textů a záznamů a tvořivě je využívá ke svému rozvoji
- naslouchá druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace
- rozvíjí komunikační dovednosti v mateřském jazyce
- spolupracuje při řešení složitějších zadání ve dvojici nebo menší skupině

Učitel - klade důraz na týmovou práci a kooperativní vyučování

- dává možnost žákům prezentovat vlastní názory (písemné práce, projekty atd.)
- dává prostor pro vyjadřování žáků při problémovém vyučování
- nechává žáky využívat informačních technologií pro získávání informací i tvorbu výstupů

Kompetence sociální a personální v Matematice I. stupeň

Žák - podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

- rozvíjí důvěru ve vlastní schopnosti
- učí se pracovat v týmech, vnímat vzájemné odlišnosti
- učí se kriticky hodnotit práci týmu, svoji práci v týmu a ostatních členů
- podporuje vzájemnou pomoc žáků, vytváří situace, kdy se žáci vzájemně potřebují

Učitel - vyžaduje dodržování společně dohodnutých pravidel chování

- umožní žákům vznášet připomínky ke školnímu řádu přes žakovský parlament
- od počátku zařazuje do výuky týmovou práci
- kontroluje pravidelně úspěšnost a pokrok jednotlivých žáků
- využívá projekty, projektové dny a kooperativní vyučování
- ve výuce využívá hry

Kompetence občanské v Matematice I. stupeň

Žák - uvědomuje si své školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu

- respektuje názory ostatních, váží si jejich vnitřních hodnot a dovede se postavit proti fyzickému i psychickému násilí
- dodržuje školní řád
- zajímá se o práci školního parlamentu
- učí se kamarádkému chování a poskytnutí požadované pomoci
- dokáže si rozvrhnout denní činnosti

Učitel - od prvního ročníku stmeluje kolektiv

- umožňuje, aby se všichni žáci vyjádřili ke školnímu řádu
- do výuky zařazuje metody hraní rolí pro přiblížení životních situací

- pracuje s konkrétními příklady z každodenního života
- nabízí žákům vhodné pozitivní aktivity(kulturní, sportovní, rekreační apod.)

Kompetence pracovní v Matematice I.stupeň

Žák - naučí se bezpečně používat rýsovací a další potřeby a udržuje je v pořádku tak, aby byla zajištěna jejich funkčnost

- vybírá si nejvhodnější pracovní postup
- vytváří ve výuce podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- postupuje od jednoduchého ke složitějšímu
- přistupuje kriticky k výsledkům, kterých dosáhl a naučí se stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce
- poznává a dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany zdraví

Učitel - různými formami podporuje u žáků zájmovou činnost a smysluplné využití volného času

- podporuje žáky v přípravě projektů
- vyžaduje sebehodnocení i hodnocení spolužáků
- sleduje , aby žáci dokončovali práci v dohodnutých termínech

Kompetence k učení v Matematice - II. stupeň

Žák - operuje s matematickými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří pohled na matematické jevy, používá správnou terminologii

- vyhledává a třídí informace týkající se daného matematického tématu a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení a praktickém životě
- samostatně pozoruje, získané výsledky porovnává

Učitel - klade důraz na porozumění učivu a návaznost mezi jednotlivými poznatky

- podporuje čtení slovních úloh s porozuměním

Kompetence k řešení problémů v Matematice - II. stupeň

Žák - ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací

- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, užívá při řešení logické, matematické a empirické postupy

- vnímá problémové situace, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o příčinách, promyslí způsob řešení problémů s využitím matematických zkušeností

Učitel - při řešení problémů zařazuje do výuky modelové příklady z praxe

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- pracuje s chybou žáka a ukazuje cestu ke správnému řešení

Kompetence komunikativní v Matematice – II. stupeň

Žák - rozumí různým typům matematických textů, obrazových materiálů a jiných informačních a komunikačních prostředků

- využívá informační a komunikační prostředky pro kvalitní komunikaci se světem

Učitel - umožňuje žákům prezentovat vlastní názory

- vytváří prostor pro vyjadřování žáků při problémovém vyučování

Kompetence sociální a personální v Matematice - II. stupeň

Žák - chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného matematického úkolu

- osvojuje si schopnosti sebehodnocení
- v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

Učitel - vyžaduje dodržování společně dohodnutých pravidel chování

- sleduje úspěšnost jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok

- vyžaduje od žáků rozdělení rolí ve skupině, vytvoření pravidel pro práci v týmu, převzetí zodpovědnosti za splnění úkolů

Kompetence občanské v Matematice II. stupeň

Žák - samostatně rozhoduje a nese důsledky za svá rozhodnutí

Učitel - zadává žákům konkrétní příklady z každodenního života

Kompetence pracovní v Matematice II. stupeň

Žák - využívá znalosti a zkušenosti získané při řešení matematických úloh z praxe v osobním životě

- efektivně využívá rýsovací pomůcky

Učitel - vyžaduje od žáků zhodnocení vlastní práce i práce spolužáků a návrhy na zlepšení

1. ROČNÍK - DOTACE: 4, POVINNÝ

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

výstupy	Učivo
M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, spočítá prvky daného souboru do dvaceti	. Číselná řada, počítání předmětů, vytváření souboru s daným počtem prvků . Čtení a psaní čísel . Porovnávání čísel, znaménka nerovnosti, slovní úlohy na porovnávání čísel
M-3-1-01 počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	. Součet a rozdíl čísel bez přechodu přes desítku . Slovní úlohy na sčítání a odčítání, n-více, méně
M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla a soubory prvků s počtem do dvaceti	
M-3-1-02 přečte a zapíše čísla 0-20	
M-3-1-04 sečte a odečte čísla v oboru 0-10, 10-20 bez přechodu desítky	
M-3-1-04 sečte a odečte čísla v oboru 0 – 20 s přechodem přes desítku s pomocí učitele	
M-3-1-04 sčítá a odčítá při řešení praktických situací pozná české mince a bankovky	
M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace bez přechodu desítky (0-20, n-více, méně)	. Počítání s mincemi hodnot 1,2,5,10,20

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

výstupy	Učivo
M-3-2-01 orientuje se v prostoru	. Geometrické pojmy vpravo, vlevo, pod, nad, před . Posloupnost čísel na číselné ose

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Výstupy	Učivo
M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary (trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh)	. Rovinné obrazce - trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh

2. ROČNÍK - DOTACE: 4 + 1, POVINNÝ

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Výstupy	učivo
M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací v oboru do 20 s přechodem přes desítku	. Číselná řada, porovnávání čísel, čtení a zápis čísel . Sčítání a odčítání s přechodem přes desítku 0-20, součet a rozdíl čísel 0-100
M-3-1-01 spočítá prvky daného konkrétního souboru do 100	. Číselná osa, zaokrouhlování čísel na desítky . Počítání po desítkách, po jedné v oboru do sta
M-3-1-01 vytvoří konkrétní soubory (na počítadle, penězi, ve čtvercové síti) s daným počtem prvků do 100	. Sčítání a odčítání násobků deseti . Sčítání a odčítání v oboru do 100 . Slovní úlohy na sčítání a odčítání do 100 . Příklady se závorkami
M-3-1-02 užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti v oboru do 100 a zapíše vztahy pomocí symbolů uvede příklad využití platební karty odhadne cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu zaokrouhlí dané číslo na desítky	. řešení úloh z běžného života . praktické ukázky nákupu
M-3-1-03 zobrazí číslo na číselné ose	
M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché operace s přirozenými čísly do 100 s přechodem přes desítku	
M-3-1-05 používá sčítání a odčítání při řešení praktických úloh	. Násobek, řady násobků daného čísla, násobení jako opakované sčítání, záměna činitelů
M-3-1-01 seznamuje se s písemným sčítáním a odčítáním do 100	. Automatizace násobílek 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 a 10 a dělení
M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace vedoucí k porovnávání čísel v oboru do 100, ke sčítání a odčítání (n-více, méně)	. Slovní úlohy na násobení a dělení v oboru násobílek (vztahy n-krát více, méně)
M-3-1-04 používá spoje násobílek 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 a 10	
M-3-1-04 dělí v oboru násobílek 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 a 10	
M-3-1-05 užívá násobení a dělení v praktických situacích	
M-3-1-05	

řeší slovní úlohy na násobení, na dělení, vedoucí ke dvěma početním výkonům, vztahy n-krát více, n-krát méně M-3-1-03 užívá závorky	
přesahy do: ČJ (2. ročník): Jazyková výchova, M (2. ročník): Číslo a početní operace, M (2. ročník): Závislosti, vztahy a práce s daty	
přesahy z: M (2. ročník): Číslo a početní operace, ČJ (2. ročník): Literární výchova	

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Výstupy	učivo
M-3-2-01 orientuje se v čase a čte časové údaje na různých typech hodin M-3-2-01 provádí jednoduché převody jednotek času (hodina, minuta, sekunda)	. Jednotky času - den, hodina, minuta . Časové vztahy, závislost na čase
přesahy do: ČJ (2. ročník): Jazyková výchova, ČS (2. ročník): LIDÉ A ČAS	
přesahy z: M (2. ročník): Číslo a početní operace	

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Výstupy	učivo
kreslí rovné a křivé čáry M-3-3-02 rýsuje přímky, měří úsečky M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky na cm M-3-3-01 poznává geometrická tělesa v praxi M-3-3-01 rozezná a vymodeluje jednoduchá tělesa (krychle, kvádr, válec)	. Rovné a křivé čáry, rýsování přímky . Rýsování úseček a měření jejich délek . Úsečka, lomená čára, délka úsečky . Jednotky délky – milimetr, centimetr, metr . Označení bodů a úseček . Modelování těles
přesahy do: ČJ (2. ročník): Jazyková výchova, M (2. ročník): Geometrie v rovině a v prostoru	
přesahy z: M (2. ročník): Geometrie v rovině a v prostoru, ČJ (2. ročník): Komunikační a slohová výchova	

3. ROČNÍK - DOTACE: 4 + 1, POVINNÝ

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

výstupy	učivo
<p>M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000</p> <p>M-3-1-01 počítá předměty v daném souboru do 1000 a vytváří soubory s daným počtem prvků</p> <p>M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací v daném oboru při řešení praktických úloh</p> <p>M-3-1-04 písemně sečte a odečte dvě trojčíselná čísla</p> <p>M-3-1-02 řeší a tvoří úlohy na porovnávání dvou trojčíselných čísel, sčítání a odčítání, vztahy o n-více, méně</p> <p>M-3-1-04 provádí předběžný odhad výsledků</p> <p>M-3-1-04 automaticky užívá spoje všech násobitelů</p> <p>M-3-1-04 násobí pamětně dvojciferné číslo jednociferným v oboru do 100</p> <p>M-3-1-04 dělí dvojciferné číslo jednociferným mimo obor násobitelů</p> <p>M-3-1-04 určuje neúplný podíl a zbytek v jednoduchých případech</p> <p>M-3-1-04 užívá násobení a dělení při řešení praktických úloh</p> <p>M-3-1-04 řeší a vytváří slovní úlohy vedoucí k násobení dvojciferného čísla jednociferným a dělení dvojciferného čísla jednociferným</p> <p>M-3-1-04 zkontroluje, kolik peněz je vráceno při placení</p> <p>M-3-1-04 provádí odhad výsledku</p> <p>M-3-1-05 řeší slovní úlohy vedoucí k využití vztahů n-krát více, n-krát méně</p>	<p>. Číselná řada, počítání po stovkách, desítkách a jednotkách</p> <p>. Zápis čísel – zápisy a čtení trojčíselných čísel</p> <p>. Číselná osa – znázornění trojčíselných čísel na číselné ose, porovnávání čísel pomocí číselné osy</p> <p>. Zaokrouhlování čísel na desítky, stovky</p> <p>. Rozklad čísla v desítkové soustavě</p> <p>. Sčítání a odčítání čísel bez přechodu násobků sta</p> <p>. Sčítání a odčítání čísel s přechodem násobků sta</p> <p>. Písemné sčítání (kontrola záměnou sčítanců)</p> <p>. Písemné odčítání (kontrola záměnou sčítanců)</p> <p>. Slovní úlohy</p> <p>. Násobení a dělení dvojciferných čísel jednociferným, dělení se zbytkem, součin, podíl, zbytek</p> <p>. řešení úloh z běžného života</p>
<p>přesahy do: CJ (3. ročník): Jazyková výchova, M (3. ročník): Číslo a početní operace</p>	

přesahy z:

M (3. ročník): Číslo a početní operace

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

výstupy	učivo
M-3-2-03 čte a sestavuje tabulky násobků M-3-2-03 užívá tabulkové zápisy v praxi M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života M-3-2-03 doplňuje tabulky posloupnosti čísel	. Závislosti a jejich vlastnosti (teplota vzduchu, jednotky délky atd.)
přesahy do: M (3. ročník): Závislosti, vztahy a práce s daty	
přesahy z: M (3. ročník): Závislosti, vztahy a práce s daty	

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

výstupy	učivo
označí bod, krajní body úsečky, průsečík dvou přímek sestrojí úsečku dané délky s užitím jednotky milimetr převádí jednotky délky s užitím měnitele 1000, 100, 10 M-3-3-02 provádí odhad délky, vzdálenosti určí obvod jednoduchého obrazce (trojúhelník, čtverec, obdélník) sečtením délek jeho stran M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	. Přímka, polopřímka, vzájemná poloha dvou přímek, rovnoběžky, různoběžky, průsečík dvou různoběžek . Čtvercová síť . Rovinné obrazce (trojúhelník: strany, vrcholy, čtverec, obdélník, čtyřúhelník, strana rovinného obrazce, obvod) . Jednotka délky - kilometr . Základní útvary v rovině - čtverec, kruh, obdélník

4. ROČNÍK - DOTACE: 4 + 1, POVINNÝ**ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE**

výstupy	učivo
M-5-1-01 počítá do 1 000 000 po statisících, desetitisících, tisících čte, píše a zobrazuje čísla na číselné ose porovnává čísla do 1 000 000, řeší příslušné nerovnice M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla na statisíce,	. Posloupnost přirozených čísel do 1 000 000, počítání po statisících, desetitisících, tisících . Zápis čísel desítkové soustavě, porovnávání čísel do 1 000 000 . Číselná osa – řešení jednoduchých nerovnic . Zaokrouhlování čísel na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky . Sčítání a odčítání v oboru do 1 000 000

<p>desetitísíce, tisíce, sta a desítky rozkládá čísla v desítkové soustavě M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komunikativnost a asociativnost sčítání čísel v oboru do 1000000, která mají nejvýše dvě čísllice různé od nuly M-5-1-02 písemně sčítá a odčítá (sčítá alespoň tři čísla, odčítá od jednoho čísla dvě čísla, od součtu dvou čísel jedno číslo) pamětně násobí a dělí čísla do 1 000 000 (nejvýše se dvěma různými číslicemi) jdnociferným číslem M-5-1-02 písemně násobí jedno a dvojciferným činitelem M-5-1-02 písemně dělí jdnociferným dělitelem M-5-1-03 provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel do 1000000 M-5-1-04 řeší slovní úlohy vedoucí k porovnání čísel, provádí početní výkony s čísly v daném oboru a na vztahy o n-více (méně), n-krát více (méně) M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel na dva až tři početní výkony vlastními slovy vyjádří, co znamená, že je banka správce peněz porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi seznáme se s římskými číslicemi M-5-1-05 názorně vyznačí polovinu, čtvrtinu celku M-5-1-05 využívá názorných obrázků k určování poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny celku M-5-1-05 vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částmi vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života M-5-1-05 řeší jednoduché slovní úlohy na určení</p>	<ul style="list-style-type: none"> . Pamětné sčítání a odčítání přirozených čísel . Pamětné násobení a dělení jdnociferným číslem . Písemné násobení jedno a dvojciferným činitelem . Písemné dělení jdnociferným dělitelem . Řešení slovních úloh na porovnávání čísel, na početní výkony, na vztahy o n-více (méně), n-krát více (méně) . Odhady výsledků . Kontrola výpočtu . Pořadí početních výkonů, užívání závorek . Římské číslice . Seznámení se zlomky: celek, část, zlomek, čitatel, jmenovatel, zlomková čára, polovina, třetina, čtvrtina, pětina, desetina <ul style="list-style-type: none"> . porovnávání výdajů a příjmů . hospodaření s kapesným <ul style="list-style-type: none"> . názorné dělení celku na části <ul style="list-style-type: none"> . příklady z běžného života
--	---

poloviny, třetiny, čtvrtiny, pětiny, desetiny M-5-1-06 porovná zlomky se stejným jmenovatelem ($\frac{1}{2}, \frac{1}{3}, \frac{1}{4}, \frac{1}{5}, \frac{1}{10}$) M-5-1-06 sčítá zlomky se stejným jmenovatelem	
přesahy do: ČJ (4. ročník): Komunikační a slohová výchova, M (4. ročník): Číslo a početní operace, ČS (4. ročník): LIDÉ KOLEM NÁS přesahy z: M (4. ročník): Číslo a početní operace, ČS (4. ročník): MÍSTO, KDE ŽIJEME	

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

výstupy	učivo
M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data M-5-2-02 sestaví jednoduchý osobní rozpočet	. diagramy, grafy, tabulky jízdní řády závislosti a jejich vlastnosti . grafické vyjádření rozpočtu
přesahy do: M (4. ročník): Geometrie v rovině a v prostoru	

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

výstupy	učivo
M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice a určí jejich vzájemnou polohu M-5-3-03 sestrojí rovnoběžku s danou přímkou M-5-3-03 sestrojí kolmici pomocí trojúhelníku s ryskou k dané přímce M-5-3-01 narýsuje a znázorní kružnici s daným středem a poloměrem M-5-3-05 pozná souměrný útvar M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru M-5-3-05 nakreslí souměrný útvar M-5-3-04 určí obsah rovinných útvarů pomocí čtvercové sítě M-5-3-04	. Vzájemná poloha dvou přímek v rovině, rovnoběžky, různoběžky - průsečík . Kolmice . Kružnice, kruh, střed a poloměr kružnice . Souměrnost – osa souměrnosti, souměrné útvary, rovnostranný a rovnoramenný trojúhelník . Obsah čtverce, obdélníku . Síť kvádrů a krychle . Obsah čtverce, obdélníku ve čtvercové síti . Jednotky obsahu – cm^2 , m^2 , mm^2

řeší jednoduché slovní úlohy na výpočty obsahu obdélníku a čtverce vymodeluje síť kvádr, krychle vymodeluje kvádr, krychli z dané sítě	
přesahy z: M (4. ročník): Závislosti, vztahy a práce s daty, ČS (4. ročník): MÍSTO, KDE ŽIJEME	

5. ROČNÍK - DOTACE: 4 + 1, POVINNÝ

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

výstupy	učivo
porovná přirozená čísla, zobrazí je na číselné ose M-5-1-03	. Posloupnost přirozených čísel, porovnávání přirozených čísel . Číselná osa, zobrazení přirozených čísel na číselné ose
zaokrouhlí přirozená čísla s požadovanou přesností zapiše dané přirozené číslo v požadovaném tvaru v desítkové soustavě M-5-1-01	. Zápis čísla přirozeného v desítkové soustavě . Řešení jednoduchých rovnic . Početní výkony s přirozenými čísly . Zaokrouhlování přirozených čísel na milióny, statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky
sečte a odečte přirozená čísla z paměti (sčítaná nebo odčítaná čísla mají nejvýše dvě číslice různé od nuly) M-5-1-02	. Pamětné sčítání a odčítání přirozených čísel . Písemné algoritmy početních výkonů
písemně sčítá tři až čtyři přirozená čísla M-5-1-02	. Pamětné násobení a dělení přirozených čísel . Užití písemných algoritmů násobení (až čtyřciferní činitelé) dělení dvojciferným dělitelem
písemně odčítá dvě přirozená čísla M-5-1-02	. Řešení slovních úloh na jeden až dva početní výkony . Užití vlastností početních výkonů (komutativnost, asociativnost, distributivnost)
pamětně násobí a dělí přirozená čísla v jednoduchých případech M-5-1-02	. Provádění odhadů a kontroly výpočtů . Desetinná čárka
písemně násobí až čtyřciferným činitelem M-5-1-02	. Psaní a čtení desetinných čísel (desetina, setina)
písemně dělí jedno a dvojciferným dělitelem M-5-1-04	. Zobrazení desetinných čísel řádu desetin a setin na číselné ose . Zlomky se jmenovatelem 10, 100 a jejich zápis desetinným číslem . Porovnávání desetinných čísel . Zaokrouhlování desetinných čísel řádu desetin na celky
řeší a tvoří jednoduché a složené slovní úlohy vedoucí k jednomu nebo dvěma výpočtům s přirozenými čísly M-5-1-06	. Čítatel, jmenovatel . Písemné sčítání a odčítání desetinných čísel řádu desetin a setin . Slovní úlohy z běžného života
sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny pomocí názorných obrázků a tyto početní operace zapisuje M-5-1-05	. Násobení a dělení desetinných čísel řádu desetin a setin deseti a stem . Násobení a dělení desetinných čísel řádu
vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života M-5-1-07	
zapiše a přečte dané desetinné číslo řádu desetin a setin na číselné ose, ve čtvercové	

<p>síti nebo kruhovém diagramu M-5-1-07 zobrazí dané desetinné číslo řádu desetin na číselné ose M-5-1-07 převéde zlomek se jmenovatelem 10 a 100 na desetinné číslo zaokrouhlí dané desetinné číslo řádu desetin na celky sečte a odečte desetinná čísla řádu desetin a setin násobí a dělí desetinné číslo deseti užije desetinné číslo v praktických situacích řeší jednoduché slovní úlohy na užití desetinných čísel M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komunikativnost a asociativnost sčítání a násobení objasní na příkladech rizika půjčování peněz uvede příklady základních příjmů a výdajů domácnosti M-5-1-08 znázorní na číselné ose , přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí -100 , + 100 M-5-1-08 nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě na příkladu vysvětlí, jak reklamovat zboží</p>	<p>desetin a setin přirozeným číslem menším než deset . Řešení a vytváření slovních úloh vedoucích k užití desetinných čísel v jednoduchých případech . spoření, půjčky slovní úlohy z praktického života . praktické řešení slovních úloh – dramatizace . číselná osa, kladná a záporná osa . měření teploty . vyjádření dluhu nebo dlužné částky . teplota, dluh, změny v přírodě – globální oteplování</p>
<p>přesahy do: ČJ (5. ročník): Jazyková výchova, M (5. ročník): Číslo a početní operace, ČS (5. ročník): ROZMANITOST PŘÍRODY, ČS (5. ročník): LIDÉ KOLEM NÁS přesahy z: M (5. ročník): Číslo a početní operace</p>	

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

výstupy	učivo
<p>M-5-2-02 doplňuje řady čísel, doplňuje tabulky M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy M-5-2-02 čte a sestaví jednoduché grafy v soustavě souřadnic M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší/menší než výdaje</p>	<p>. Dosazování za proměnnou . Čtení a sestavování tabulek různých závislostí . Čtení a sestavování sloupkových diagramů . Zakreslování jednoduchých grafů, závislostí – průběh jízdy autem, změna teploty během dne . porovnávání příjmů a výdajů, řešení praktických úloh</p>

přesahy do:

ČJ (5. ročník): Jazyková výchova, ČS (5. ročník): MÍSTO, KDE ŽIJEME, ČS (5. ročník): LIDÉ A ČAS

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

výstupy	učivo
M-5-3-01 narýsuje obdélník, čtverec, pravoúhlý trojúhelník	. Rýsování rovnoběžek a kolmic daným bodem
M-5-3-04 vypočítá obvod a obsah obdélníku a čtverce	. Rýsování pravoúhlého trojúhelníku
M-5-3-04 zná a umí převádět jednotky obsahu cm ² , mm ² , m ² , ha	. Rýsování obdélníku, čtverce
M-5-3-04 řeší slovní úlohy na výpočty obsahů obdélníku a čtverce	. Rýsování rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku
M-5-3-04 vypočítá povrch kvádrů a krychle sečtením obsahů jejich podstav a stěn ve čtvercové síti s pomocí učitele	. Výpočty obvodu a obsahu obdélníku a čtverce
M-5-3-04 řeší úlohy z praxe na výpočty obsahů obdélníku a čtverce	. Odhady obvodu a obsahu
M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	. Jednotky (a, ha, km ² , mm ²), užití a převody jednotek
	. Řešení úloh z praxe
	. Výpočty povrchu kvádrů a krychle sečtením obsahů jejich podstav a stěn
	. Modelování těles pomocí stavebnic (jednotková krychle)
	. Grafické sčítání a odčítání úseček

přesahy do:

ČJ (5. ročník): Jazyková výchova, M (5. ročník): Geometrie v rovině a v prostoru, PVČ (5. ročník): Konstrukční činnosti, PVČ (5. ročník): Uplatňování subjektivity

přesahy z:

M (5. ročník): Geometrie v rovině a v prostoru

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

výstupy	učivo
M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	. Slovní úlohy
	. Číselné a obrázkové řady
	. Magické čtverce
	. Prostorová představivost

přesahy do:
ČJ (5. ročník): Jazyková výchova, M (5. ročník): Nestandardní aplikační úlohy a problémy, Inf (5. ročník): Zpracování a využití informací, PVČ (5. ročník): Konstrukční činnosti, PVČ (5. ročník): Uplatňování subjektivity

přesahy z:
M (5. ročník): Nestandardní aplikační úlohy a problémy, ČJ (5. ročník): Komunikační a slohová výchova

6. ROČNÍK - DOTACE: 4 + 1, POVINNÝ

ČÍSLO A PROMĚNNÁ - DĚLITELNOST PŘIROZENÝCH ČÍSEL

výstupy	učivo
M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	Dělitelnost přirozených čísel · prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

výstupy	učivo
sestrojí a zapíše bod, přímku, polopřímku, úsečku, rovinu, polorovinu, kolmice a rovnoběžky určí velikost úsečky, vzdálenost bodu od přímky, vzdálenost dvou rovnoběžek M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	Rovinné útvary · přímka, polopřímka, úsečka, úhel Metrické vlastnosti v rovině · druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU - OSOVÁ SOUMĚRNOST

výstupy	učivo
M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osové souměrnosti M-9-3-08 určí osově souměrný útvar	Konstrukční úlohy · osová souměrnost

ČÍSLO A PROMĚNNÁ - DESETINNÁ ČÍSLA

výstupy	učivo
M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulačtor provádí početní operace s desetinnými čísly	Desetinná čísla · rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě
přesahy z: F (6. ročník): Látky a tělesa	

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU - TROJÚHELNÍK

výstupy	učivo
M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary - čtverec, obdélník, trojúhelník M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů - čtverec, obdélník	Rovinné útvary - čtverec, obdélník, trojúhelník Metrické vlastnosti · trojúhelníková nerovnost

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU - PROSTOROVÉ ÚTVARY

výstupy	učivo
M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles - kvádr, krychle, M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles	Prostorové útvary · kvádr a krychle

7. ROČNÍK - DOTACE: 3 +2, POVINNÝ**ČÍSLO A PROMĚNNÁ - ZLOMKY**

výstupy	učivo
M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel	Zlomky · převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU - ROVINNÉ ÚTVARY

výstupy	učivo
M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti M-9-3-08 určí středově souměrný útvar M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku	Rovinné útvary - shodnost a další shodná zobrazení (věty o shodnosti trojúhelníků) Konstrukční úlohy · středová souměrnost

ČÍSLO A PROMĚNNÁ - CELÁ ČÍSLA

výstupy	učivo
M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel	Celá čísla · čísla navzájem opačná, číselná osa

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU - ROVINNÉ ÚTVARY

výstupy	učivo
M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary - čtyřúhelník, pravidelné mnohoúhelníky popíše jejich charakteristické vlastnosti M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary - lichoběžník, rovnoběžník	Rovinné útvary - čtyřúhelníky (lichoběžník, rovnoběžník, pravidelné mnohoúhelníky)

M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů - lichoběžník, rovnoběžník, trojúhelník	
---	--

ČÍSLO A PROMĚNNÁ - POMĚR

výstupy	učivo
řeší aplikační úlohy na procenta M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) M-9-1-05 pracuje s měřítky map a plánů M-9-1-05 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem zapiše přímou nebo nepřímou úměrnost	Poměr · měřítko, úměra, trojčlenka

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU- PROSTOROVÉ ÚTVARY

výstupy	učivo
M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles - kolmý hranol M-9-3-10 odhaduje a vypočítá povrch a objem kolmého hranolu M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary, analyzuje jejich vlastnosti - kolmý hranol	Prostorové útvary · kolmý hranol

ČÍSLO A PROMĚNNÁ - PROCENTA

výstupy	učivo
M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta i pro případ, že procentová část je větší než celek	Procenta · procento, promile, základ, procentová část, počet procent

8. ROČNÍK - DOTACE: 4+1, POVINNÝ

ČÍSLO A PROMĚNNÁ - MOCNINY A ODMOCNINY

výstupy	učivo
M-9-1-01 provádí početní operace v oboru racionálních čísel M-9-1-01 užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	Mocniny a odmocniny · druhá mocnina a odmocnina

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

výstupy	učivo
zdůvodňuje a využívá metrické vlastnosti v pravoúhlém trojúhelníku - Pythagorova věta užívá Pythagorovu větu při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů	Metrické vlastnosti v rovině · Pythagorova věta

ČÍSLO A PROMĚNNÁ - MOCNINY S PŘIROZENÝM MOCNITELEM

výstupy	učivo
určí mocninu s přirozeným mocnitelem provádí základní početní operace s mocninami zapiše číslo v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti určí mocninu se záporným mocnitelem vypočítá třetí a vyšší mocninu pomocí kalkulačky	Mocniny s přirozeným mocnitelem

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

výstupy	učivo
M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod kruhu M-9-3-09 určuje a charakterizuje rotační válec, analyzuje jeho vlastnosti M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch rotačního válce M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť rotačního válce	Rovinné útvary · kruh, kružnice Prostorové útvary - rotační válec

ČÍSLO A PROMĚNNÁ - VÝRAZY

výstupy	učivo
M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných M-9-1-07 určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny	Výrazy · číselný výraz a jeho hodnota, proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny

M-9-1-07 provádí rozklad mnohočlenů na součin pomocí vzorců a vytýkáním	
--	--

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU - KONSTRUKČNÍ ÚLOHY

výstupy	učivo
M-9-3-05 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh - Thaletova kružnice sestrojí tečnu z bodu ke kružnici zvládá konstrukce trojúhelníků podle vět sss, sus, usu narýsuje trojúhelníky a čtyřúhelníky zadané různými prvky je schopen diskuse při řešení úloh	Konstrukční úlohy · množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružnice)

ČÍSLO A PROMĚNNÁ - ROVNICE

výstupy	učivo
M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic	Rovnice · lineární rovnice

9. ROČNÍK - DOTACE: 4 + 1, POVINNÝ

ČÍSLO A PROMĚNNÁ - VÝRAZY

výstupy	učivo
určí podmínky, za kterých má lomený výraz smysl provádí početní operace s lomenými výrazy upraví složený lomený výraz řeší jednoduché lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli řeší slovní úlohy pomocí jednoduchých lineárních rovnic s neznámou ve jmenovateli	Výrazy

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU - ROVINNÉ ÚTVARY

výstupy	učivo
určí podobné útvary určí poměr podobnosti zná věty o podobnosti trojúhelníků a používá je sestrojí rovinný útvar podobný danému používá poměr podobnosti při práci s mapami a plány rozdělí a změní úsečku v daném poměru	Rovinné útvary · podobnost (věty o podobnosti trojúhelníků)

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY - FUNKCE

výstupy	učivo
M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data M-9-2-02 porovnává soubory dat používá funkce při řešení úloh z praxe M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	Funkce · pravouhlá soustava souřadnic, přímá a nepřímá úměrnost, lineární funkce

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY - GONIOMETRICKÉ FUNKCE

výstupy	učivo
zná základní pojmy z oblasti goniometrických funkcí	Goniometrické funkce

ČÍSLO A PROMĚNNÁ - ROVNICE

výstupy	učivo
M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí soustav 2 rovnic M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	Rovnice · soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU - PROSTOROVÉ ÚTVARY

výstupy	učivo
M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť jehlanu a rotačního kužele M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch jehlanu, rotačního kužele a koule M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary - jehlan, rotační kužel, koule, analyzuje jejich vlastnosti M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	Prostorové útvary · jehlan, rotační kužel, koule
přesahy z: VV (9. ročník): Rozvíjení smyslové citlivosti	

ČÍSLO A PROMĚNNÁ - PROCENTA

výstupy	učivo
zná základní pojmy z této oblasti – úrok, jistina, úrokovací doba, úroková míra, úvěr vypočítá úrok z dané jistiny za určité období při dané úrokovací míře určí hledanou jistinu provádí jednoduché a složené úrokování diskutuje o problému učí se zvládat situace soutěže a konkurence	Procenta · jednoduché úrokování

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY - ZÁVISLOSTI A DATA

výstupy	učivo
M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data M-9-2-02 porovnává soubory dat provádí jednoduchá statistická šetření a zapisuje jejich výsledky do tabulky nebo diagramu je schopen číst tabulky, grafy a interpretuje jejich výsledky určí četnost jevu, modus, medián vypočítá aritmetický průměr sestrojí různé diagramy a grafy s údaji uvedenými v procentech	Závislosti a data · příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky, četnost znaku, aritmetický průměr

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

výstupy	učivo
M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	Číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie, logické a netradiční geometrické úlohy

4.3. Informační a komunikační technologie

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti - získat elementární dovednosti v ovládnutí výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě.

Součástí vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie je vyučovací předmět Informatika.

4.3.1. Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu Informatika

Vzhledem k narůstající potřebě osvojení si základních dovedností práce s výpočetní technikou byl vzdělávací předmět Informatika zařazen jako povinná součást základního vzdělávání na I. a II. stupni základní školy. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti.

Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

Dovednosti získané ve vyučovacím předmětu Informatika umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Tato aplikační rovina přesahuje rámec vzdělávacího obsahu vzdělávacího předmětu a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání.

Vyučovací předmět Informatika je zařazen samostatně na I. stupni v 5. ročníku - 1 hodina týdně, na II. stupni v 6. ročníku - 1 hodina týdně.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím
- schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivity učení a racionálnější organizaci práce
- tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů
- respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání software
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu či jiných médiích
- šetrné práci s výpočetní technikou

Předmět Informatika pokrývá oblast Informační a komunikační technologie podle požadavků uvedených v RVP ZV.

Tematické celky

- základy práce s počítačem
- vyhledávání informací a komunikace
- zpracování a využití informací

Organizace vyučování

Vyučovací hodina

- hromadná výuka s využitím dataprojektoru
- samostatná práce s počítačem
- skupinová práce

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Informatika

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáka k poznání úlohy informací a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- vede žáka k porozumění toku informací, jejich přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím

Žák

- využívá moderní informační a komunikační technologie

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- navozuje problémové situace, které nutí žáka řešit vhodně a efektivně daný problém za pomoci různých informačních zdrojů
- vede žáka ke kritickému myšlení při vyhodnocování různých informací a poznatků

Žák

- kriticky vyhodnocuje a řeší daný problém

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáka ke schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- vede žáka k tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce

Žák

- k prezentaci své práce maximálně využívá dostupnou technologii a informační zdroje

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáka k využívání výpočetní techniky ke zvýšení efektivnosti učení a racionálnější organizaci práce

Žák

- využívá výpočetní techniku k vlastnímu učení

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáka k pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních a sociálních jevů a prostředků
- vede žáka k respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání software
- vede žáka k zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu

Žák

- rozlišuje vhodný a nevhodný obsah získaných informací a vhodně s ním nakládá

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáka k osvojení si bezpečného užívání výpočetní techniky, dodržování vymezených pravidel s důrazem na ochranu svého zdraví i zdraví druhých
- vede žáka k uplatnění získaných znalostí a dovedností v budoucím životě

Žák

- dodržuje správnou pracovní hygienu
- využívá získané znalosti v budoucím životě

5. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM

výstupy	učivo
ICT-5-1-01 Využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	Základní pojmy informační činnosti Struktura, funkce a popis počítače Operační systémy a jejich základní funkce
ICT-5-1-02 Respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady	Multimediální využití počítače Jednoduchá údržba počítače
ICT-5-1-03 Chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

výstupy	učivo
ICT-5-2-01 Při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty	Společenský tok informací · vznik, přenos, zpracování a distribuce informací
ICT-5-2-02 Vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích	Základní způsoby komunikace · e-mail, chat, telefonování
ICT-5-2-03 Komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	Metody a nástroje vyhledávání informací Formulace požadavku při vyhledávání na internetu · klíčová slova
přesahy z: ČJ (5. ročník): Komunikační a slohová výchova	

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

výstupy	učivo
ICT-5-3-01 Pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	Základní funkce textového a grafického editoru
přesahy z: M (5. ročník): Nestandardní aplikační úlohy a problémy, ČJ (5. ročník): Jazyková výchova	

6. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

výstupy	učivo
ICT-9-1-01 Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů EV-9-1-05 Rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory	Vývojové trendy informačních technologií Hodnota a relevance informací Internet Etická výchova – podpora pozitivního působení televize a médií (kritický přístup k působení médií)
pokrytí průřezových témat MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality <i>Hodnota a relevance informací, internet</i>	

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

výstupy	učivo
ICT-9-2-01 Ovládá práci s textovým, grafickým a tabulkovým editorem ICT-9-2-02 Uplatňuje estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem ICT-9-2-03 Pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví ICT-9-2-04 Používá informace z různých zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji ICT-9-2-05 Zpracuje a prezentuje informace v textové, grafické a multimediální formě	Počítačová grafika Tabulkový editor Prezentace informací Ochrana práv k duševnímu vlastnictví · informační etika
pokrytí průřezových témat MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Tvorba mediálního sdělení <i>Počítačová grafika, tabulkový editor, prezentace informací</i>	
přesahy do: (6. ročník): Textový editor, (7. ročník): Tabulkový editor, (8. ročník): Prezentační manažer přesahy z: (6. ročník): Textový editor, (7. ročník): Tabulkový editor, (8. ročník): Prezentační manažer	

4.4. Člověk a jeho svět

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je koncipován pouze pro I.stupeň základního vzdělávání. Tato oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život.

4.4.1. Člověk a jeho svět

Charakteristika vyučovacího předmětu Člověk a jeho svět.

Předmět Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání.

Žáci se učí pojmenovávat a pozorovat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich ucelený prvotní obraz světa. Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, porozumět soudobému způsobu života, vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Učí se vyjadřovat myšlenky, poznatky, dojmy a reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v daném předmětu je vlastní prožitek vycházející z konkrétní nebo modelové situace při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování.

Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací. Pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních a režimových návyků. Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru získávají žáci především pozorováním názorných pomůcek, činností lidí, hraní rolí, řešení modelových situací.

Seznamování se světem financí a orientace ve světě financí – finanční gramotnost – je realizována především ve vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět je zařazen samostatně na I. stupni v hodinové dotaci 1. až 3. ročník 2 hodiny týdně, ve 4. ročníku 3 hodiny týdně, v 5. ročníku 4 hodiny týdně.

Předmět člověk a jeho svět je členěn do 5 okruhů:

1. Místo, kde žijeme (probudit v žácích kladný vztah k bydlišti, důraz je kladen na dopravní výchovu).
2. Lidé kolem nás (vhodné chování, vztahy mezi lidmi, tolerance).
3. Lidé a čas (žáci se učí orientovat se v dějích a v čase, jak se život vyvíjí a jakým změnám podléhá v čase). Získávat informace v knihovnách, internetu apod.
4. Rozmanitost přírody (žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, přírodu živou a neživou, žáci se mají naučit hledat důkazy o proměnách přírody, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, zlepšovat životní prostředí).
5. Člověk a jeho zdraví (poznávání člověka jako živou bytost, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby, cenu života, získávají základní poučení o poskytování první pomoci).

Cílové zaměření vzdělávacího předmětu

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech

- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání k efektivní bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemoci a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Člověk a jeho svět Kompetence k učení v předmětu Člověk a jeho svět

Žák - z různých zdrojů dokáže vyhledat a využít informace, vypracovat jednoduchý úkol s využitím informačních zdrojů

- formuluje, jaký význam má získaná informace pro běžný život a propojuje nově získané informace s předešlými zkušenostmi
- samostatně pracuje s učebními materiály, vyhledává informace
- podle svých schopností uváží, zda je schopen se zúčastnit soutěží
- rozliší základní učivo a učivo rozšiřující
- žák se aktivně zapojuje do výuky, s pomocí učitele zkouší a vyhodnocuje, které způsoby mu vyhovují, používá ty, které mu vyhovují
- zkouší různé způsoby učení, čte s porozuměním, zeptá se na neznámá slova nebo sám vyhledá

Učitel - průběžně zařazuje skupinové práce, činnostní učení a experimenty a stanoví podmínky úspěšné práce

- vysvětlí, jak se může konkrétní učivo hodit v osobním životě
- předkládá žákům názorné pomůcky, s kterými žáci samostatně mohou manipulovat, třídít apod.
- učivo vhodně propojuje, osvětlí neznámé pojmy
- podporuje čtení s porozuměním
- nabádá žáky, aby se nebáli sebehodnocení a neposmívali se slabším žákům
- navrhne kritéria hodnocení společně s žáky
- předkládá žákům různé úkoly vyplývající z teoretických poznatků a vhodně zadává domácí úkoly
- navrhuje vhodné rozvržení práce žáků
- dává prostor pro aktivity a nápady
- klade přiměřené nároky na žáka a zajišťuje jeho potřeby vzdělávat se

Kompetence k řešení problémů v předmětu Člověk a jeho svět

Žák - navrhne možnosti řešení problému a dokáže jej obhájit

- přijme odpovědnost za výsledek řešení problému
- využívá získané vědomosti v netradičních úlohách
- hledá vzájemné vztahy, shodné, podobné a odlišné znaky
- provede jednoduchý experiment, zaznamenává postup a výsledky
- při práci navrhne možnosti třídění, srovnávání a další operace

- používá pojmy, vědomosti, navrhne možnosti řešení v situacích
- vyhledává z různých zdrojů informace pro řešení
- nenechá se odradit případným neúspěchem

Učitel - nechá prostor pro hledání řešení různými způsoby

- vytváří modelové, problémové situace
- umožňuje využívat netradičních úloh
- nabízí správná řešení
- vhodně propojuje učivo s jinými předměty
- navrhuje využívání jiných zdrojů, ze kterých mohou žáci čerpat (knihovny, internety, časopisy)

Kompetence komunikativní v předmětu Člověk a jeho svět

Žák - rozlišuje, zda mluví s dospělým nebo vrstevníkem

- k získání a výměně informací využije všechny komunikační prostředky
- dokáže srozumitelně ústně i písemně sdělit svou myšlenku
- vyslechne druhého, hájí svůj názor na věc, je ochoten svůj názor změnit na základě nových informací

- dokáže pracovat s některými cizími výrazy
- v týmu diskutuje a spolupodílí se na vypracování zadaného úkolu či problému

Učitel - napomáhá ke komunikaci mezi žáky a týmy, vyžaduje názor, obhajobu názoru

- nabízí pomůcky, materiály k vyhledávání cizích názvů, pojmů a citlivě je pomáhá začleňovat do slovní zásoby žáka
- zařazuje činnosti umožňující komunikaci - práce ve dvojicích, skupinách, miniprojekty
- vybízí žáky, aby se nebáli otevřeně hodnotit práci, chování druhých

Kompetence sociální a personální v předmětu Člověk a jeho svět

Žák - dodržuje školní řád

- podílí se na vytváření pravidel chování a hodnocení třídy
- dokáže pracovat sám ve dvojici i ve skupině
- v krizové situaci dokáže pomoci nebo přivolat pomoc
- přispívá k výsledkům práce skupiny
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, vyslechne názor druhých a přijme novou zkušenost

- získává poznatky z odlišného způsobu života jiných kultur

Učitel - vyžaduje dodržování pravidel, která si třída navrhla

- zapojuje žáky do různých skupin a týmů a zdůrazňuje spolupráci
- přispívá k upevnění vztahů
- navrhuje projektové dny, hry
- dává prostor pro debatu a názor
- ohleduplně hodnotí výsledky žáků
- organizuje výlety, ozdravné pobyty pro upevnění kolektivu

Kompetence občanská v předmětu Člověk a jeho svět

Žák - dokáže se sám rozhodovat, reagovat na vzniklou situaci, je schopen pomoci nebo přivolat pomoc

- nese důsledky svého chování
- dovede obhájit svůj názor a respektuje druhé
- dodržuje pravidla - Školní řád, pravidla třídy
- seznamuje se s prací v žákovském parlamentu
- respektuje, chrání naše tradice a kulturní a historické dědictví, aktivně se zapojuje do kulturního dění
- ohleduplně se chová k lidem
- dodržuje hygienu, denní režim, zdravý životní styl, chrání zdraví svoje i druhých

- upozorní na nevhodné chování druhých (šikanu)
- je zapojen do třídění odpadu, chrání životní prostředí

Učitel - společně se žáky vytváří pravidla třídy a žádá jejich dodržování

- seznamuje žáky s žákovským parlamentem
- nabádá ke třídění odpadu
- vede žáky k hodnocení chování žáků při nedodržení pravidla
- zadává modelové situace pro přiblížení různých životních situací - odlišní lidé, pozitivní a negativní jevy ze života
- řeší negativní jevy - šikanu - a snaží těmto jevům předcházet
- účastní se se žáky kulturních akcí

Kompetence pracovní v předmětu Člověk a jeho svět

Žák - zvládá základní pracovní dovednosti, operace, postupy, rozšiřuje své schopnosti při kolektivní práci

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, plní povinnosti
- hledá nejvhodnější postup, vybírá, třídí a zapisuje své výsledky
- postupuje od jednoduchého ke složitějšímu
- získává informace o různých profesích a učí se v nich orientovat
- udržuje pořádek na svém místě
- dbá na pravidla bezpečnosti

Učitel - zajímavou i hravou formou seznamuje žáky s různými profesemi a poukáže na jejich potřebnost

- nabádá žáky ke správnému využití volného času
- zapojuje žáky do školních projektů
- různým způsobem propojuje znalosti do praktických činností, zdůrazňuje vztah k práci
- zadává praktická cvičení na třídění, hledání, manipulaci apod.
- vyžaduje dokončení práce
- vede k hodnocení nebo sebehodnocení

1. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

MÍSTO, KDE ŽIJEME

výstupy	učivo
ČJS-3-1-01 orientuje se v nejbližším okolí školy	<ul style="list-style-type: none">• Škola - orientace ve škole: vyučování, prostředí třídy, bezpečná cesta do školy, nové vztahy• Domov - prostředí domova, okolí bydliště, adresa• Naše obec
ČJS-3-1-01 orientuje se bezpečně v budově školy	
ČJS-3-1-02 zná významná místa v obci	
přesahy do: ČJ (1. ročník): Jazyková výchova, komunikační a slohová výchova, ČS (1. ročník): MÍSTO, KDE ŽIJEME	
přesahy z: ČS (1. ročník): MÍSTO, KDE ŽIJEME, ČJ (1. ročník): Jazyková výchova, komunikační a slohová výchova	

LIDÉ A ČAS

výstupy	učivo
ČJS-3-3-01 rozlišuje roční období, určuje měsíce, týdny, dny	<ul style="list-style-type: none">• Orientace v čase - určování času, režim dne, roční období, kalendář, rok, měsíc, týden, den• Svátky – Vánoce, Velikonoce
ČJS-3-3-01 určuje čas podle hodin	
ČJS-3-3-01 používá kalendář	
přesahy do: ČS (1. ročník): LIDÉ A ČAS	
přesahy z: ČS (1. ročník): LIDÉ A ČAS, ČJ (1. ročník): Jazyková výchova, komunikační a slohová výchova	

LIDÉ KOLEM NÁS

výstupy	učivo
ČJS-3-2-01 seznamuje se s příbuzenskými vztahy	<ul style="list-style-type: none">• Rodina - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny• Soužití lidí - mezilidské vztahy, mezilidská komunikace• Chování lidí - kladné a záporné vlastnosti, pravidla slušného chování• Věci kolem nás - běžné činnosti v životě lidí, předměty denní potřeby, pro zábavu, práce, zaměstnání, volný čas a jeho využívání
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Sebepoznání a sebepojetí	

Mezilidská komunikace.

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Chování lidí, kladné a záporné vlastnosti.

Hodnoty, postoje, praktická etika

Soužití lidí.

přesahy do:

ČJ (1. ročník): Jazyková výchova, komunikační a slohová výchova, ČJ (1. ročník): Literární výchova, ČS (1. ročník): LIDÉ KOLEM NÁS

přesahy z:

ČS (1. ročník): LIDÉ KOLEM NÁS

ROZMANITOST PŘÍRODY

výstupy	učivo
ČJS-3-4-02 rozliší nejznámější rostliny a živočichy ze svého okolí	<ul style="list-style-type: none">• Rostliny, houby, živočichové - známé a snadno dostupné druhy rostlin a hub, základní skupiny živočichů a jejich zástupců• Rovnováha v přírodě - přírodní společenstva• Proměny v přírodě během celého roku• Les, pole, vodní zdroje• Ochrana přírody
ČJS-3-4-02 pozná a pojmenuje plody běžných druhů ovoce a zeleniny	
ČJS-3-4-02 pojmenuje některá volně žijící zvířata	
ČJS-3-4-01 uvede příklady rostlin a živočichu v určitém prostředí	
ČJS-3-4-01 rozliší rozmanitost života v jednotlivých ročních obdobích	
ČJS-3-4-02 dokáže se ohleduplně chovat k přírodě a ochraňovat ji	

pokrytí průřezových témat

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Ekosystémy

Proměny v přírodě během roku.

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Ochrana přírody.

přesahy do:

ČJ (1. ročník): Jazyková výchova, komunikační a slohová výchova, ČJ (1. ročník): Literární výchova, ČS (1. ročník): ROZMANITOST PŘÍRODY

přesahy z:

ČS (1. ročník): ROZMANITOST PŘÍRODY

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

výstupy	učivo
ČJS-3-5-01 určí a pojmenuje základní části lidského těla	<ul style="list-style-type: none">• Lidské tělo - stavba lidského těla, změny lidského těla v průběhu života• Péče o zdraví, zdravá výživa - zdraví a nemoc, vliv stravování na zdraví, denní režim,
ČJS-3-5-01 zvládá a uplatňuje základní návyky osobní	

<p>hygieny ČJS-3-5-01 orientuje se ve změnách lidského těla v průběhu života ČJS-3-5-01 orientuje se mezi zdravou stravou a méně zdravou stravou, dodržuje pitný režim ČJS-3-5-02 rozeznává nebezpečná místa ve svém okolí ČJS-3-5-02 uplatňuje způsoby bezpečného chování v silničním provozu při cestě do školy a ze školy ČJS-3-5-03 rozpozná, na koho se obrátit v situaci osobního ohrožení ČJS-3-5-02 určí vhodná místa pro hru a trávení volného času ČJS-3-5-04 reaguje odpovídajícím způsobem na pokyny dospělých při mimořádných situacích</p>	<p>osobní hygiena</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osobní bezpečí - bezpečné chování v různém prostředí, krizové situace, přivolání pomoci • Hry a volný čas v bezpečném prostředí • Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Sebepoznání a sebepečení <i>Uplatňuje bezpečné způsoby chování v různém prostředí, v krizové situaci.</i></p>	
<p>přesahy do: ČJ (1. ročník): Jazyková výchova, komunikační a slohová výchova, ČJ(1. ročník): Literární výchova, ČS (1. ročník): ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ přesahy z: ČS (1. ročník): ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ</p>	

2. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

MÍSTO, KDE ŽIJEME

výstupy	učivo
<p>ČJS-3-1-01 orientuje se v nejbližším okolí školy ČJS-3-1-01 orientuje se bezpečně v budově školy ČJS-3-1-02 vyjádří, co pro něho znamená domov ČJS-3-1-02 pojmenuje nejdůležitější části a místa obce, umístění významných budov a objektů ČJS-3-1-03 posuzuje okolní krajinu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Škola - bezpečná cesta do školy, orientace ve škole, vyučování, učivo, prostředí, okolí školy • Domov - domov a bydlení, orientace v místě bydliště • Naše obec - název obce, její části, orientační body, významné budovy, objekty, známá místa • Okolní krajina - povrch krajiny, typy, ochrana životního prostředí, chráněná krajinná oblast • Lidské sídlo – město, vesnice
<p>pokrytí průřezových témat</p>	

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Ekosystémy

Okolní krajina.

Chráněná krajinná oblast.

přesahy do:

ČJ (2. ročník): Komunikační a slohová výchova, ČJ (2. ročník): Literární výchova, ČS (2. ročník): MÍSTO, KDE ŽIJEME

přesahy z:

ČS (2. ročník): MÍSTO, KDE ŽIJEME

LIDÉ KOLEM NÁS

výstupy	učivo
ČJS-3-2-01 rozlišuje základní i širší příbuzenské vztahy ČJS-3-2-01 rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi EV-3-1-02 usiluje o dobré vztahy ve třídě EV-3-1-02 nevyvyšuje se nad ostatní, neprosazuje své potřeby silou ČJS-3-2-01 rozlišuje nejrozšířenější činnosti lidí ČJS-3-2-02 pojmenuje a přiblíží profesi svých rodičů ČJS-3-2-02 rozlišuje a využívá nejvhodnější způsoby odpočinku ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	<ul style="list-style-type: none">• Rodina - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské vztahy v rodině, mezigenerační vztahy, funkce a život rodiny• Soužití lidí - mezilidské vztahy, mezilidská komunikace• Chování lidí - kladné a záporné vlastnosti, pravidla slušného chování• Věci a činnosti kolem nás - běžné činnosti v životě lidí, předměty denní potřeby a pro zábavu práce, zaměstnání, volný čas, jeho využití• Práce a volný čas
pokrytí průřezových témat VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBYČANA Občan, občanská společnost a stát <i>Pravidla slušného chování.</i> OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Seberegulace a sebeorganizace <i>Věci a činnosti kolem nás.</i> Mezilidské vztahy <i>Soužití lidí.</i> Komunikace <i>Rodina.</i>	
přesahy do: ČJ (2. ročník): Literární výchova, ČS (2. ročník): LIDÉ KOLEM NÁS	
přesahy z: ČS (2. ročník): LIDÉ KOLEM NÁS	

LIDÉ A ČAS

výstupy	učivo
ČJS-3-3-01 určuje čas podle hodin ČJS-3-3-01 poznává a prakticky využívá základní časové jednotky (hodina, minuta, sekunda) ČJS-3-3-01 používá kalendář v souvislosti s ročními obdobími ČJS-3-3-01 určuje měsíce, týdny, dny	<ul style="list-style-type: none">• Orientace v čase a časový řád - určování času pomocí hodin, určování dne a stanovení data, používání kalendáře, denní režim, roční období
přesahy do: ČJ (2. ročník): Komunikační a slohová výchova, ČS (2. ročník): LIDÉ A ČAS přesahy z: ČS (2. ročník): LIDÉ A ČAS, M (2. ročník): Závislosti, vztahy a práce s daty	

ROZMANITOST PŘÍRODY

výstupy	učivo
ČJS-3-4-02 rozliší nejznámější rostliny ze svého okolí ČJS-3-4-02 pozná a pojmenuje plody běžných druhů ovoce a zeleniny ČJS-3-4-02 pojmenuje některá volně žijící, domácí a hospodářská zvířata ČJS-3-4-01 rozliší rozmanitost života v jednotlivých ročních obdobích ČJS-3-4-01 uveče příklady výskytu rostlin a živočichů v určitém prostředí ČJS-3-4-02 dokáže se ohleduplně chovat k přírodě a ochraňovat ji	<ul style="list-style-type: none">• Rostliny, houby, živočichové - známé a snadno dostupné druhy rostlin a hub, základní skupiny živočichů a jejich poznávání• Rovnováha v přírodě - přírodní společenstva• Ochrana přírody, životního prostředí.
pokrytí průřezových témat ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Ekosystémy <i>Rovnováha v přírodě.</i> Lidské aktivity a problémy životního prostředí <i>Ochrana přírody, životního prostředí.</i>	
přesahy do: ČJ (2. ročník): Komunikační a slohová výchova, ČS (2. ročník): ROZMANITOST PŘÍRODY přesahy z: ČJ (2. ročník): Komunikační a slohová výchova, ČS (2. ročník): ROZMANITOST PŘÍRODY	

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

výstupy	učivo
<p>ČJS-3-5-01 určí a pojmenuje základní části lidského těla ČJS-3-5-01 orientuje se ve změnách lidského těla v průběhu života ČJS-3-5-01 zvládá a uplatňuje základní návyky osobní hygieny ČJS-3-5-01 rozpozná některé obvyklé příznaky běžných nemocí ČJS-3-5-01 orientuje se mezi zdravou a méně zdravou stravou, dodržuje pitný režim ČJS-3-5-02 ovládá základní pravidla silničního provozu z pohledu chodce ČJS-3-5-02 rozeznává nebezpečná místa ve svém okolí, zhodnotí vhodnost míst pro hru a trávení volného času, uvede možná nebezpečí i způsoby, jak jim čelit ČJS-3-5-02 uplatňuje způsoby bezpečného chování v silničním provozu při cestě do školy a ze školy ČJS-3-5-03 rozpozná na koho se obrátit v situaci osobního ohrožení ČJS-3-5-03 ví, kdy použít čísla tísňového volání ČJS-3-5-04 reaguje odpovídajícím způsobem na pokyny dospělého při mimořádných situacích</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lidské tělo - stavba lidského těla, změny lidského těla v průběhu života • Péče o zdraví, zdravá výživa - zdraví a nemoc, vliv stravování na zdraví, osobní hygiena, pitný režim, úrazová zábrana • Prostředí a zdraví • Osobní bezpečí - bezpečné chování v různém prostředí, krizové situace, přivolání pomoci v situaci osobního nebo cizího ohrožení, bezpečné chování v silničním provozu • Situace hromadného ohrožení • Používání ochranných prvků v dopravě (vestičky, odrazky). • tel.čísla 112,150,155,156,158 • vhodná místa pro hru a volný čas
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Řešení problémů a rozhodovací dovednosti <i>Péče o zdraví.</i> <i>Zdravá výživa.</i></p>	
<p>přesahy do: ČJ (2. ročník): Komunikační a slohová výchova, ČS (2. ročník): ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ přesahy z: ČS (2. ročník): ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ</p>	

MÍSTO KDE ŽIJEME

výstupy	učivo
<p>ČJS-3-1-01 bezpečně se orientuje v místě svého bydliště</p> <p>ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo</p> <p>ČJS-3-1-01 rozpozná možná nebezpečí v nejbližším okolí</p> <p>ČJS-3-1-02 pojmenuje nejdůležitější části a místa města a umístění významných budov a objektů</p> <p>ČJS-3-1-02 začlení, do kterého kraje České republiky patří jeho bydliště</p> <p>ČJS-3-1-02 pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, městě</p> <p>ČJS-3-1-03 posuzuje okolní krajinu, vyjádří různými způsoby její krásu a rozmanitost</p> <p>ČJS-3-1-03 rozliší jednoduše přírodní a lidmi vytvořené objekty pozorované v krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost</p> <p>ČJS-3-1-03 vyhledá v místní krajině hlavní zeměpisné a přírodní dominanty, uvede jejich názvy</p> <p>ČJS-3-1-03 rozpozná a respektuje nebezpečí osamocení pohybu v krajině (srázy, vodní toky, hustý porost, proměnlivost počasí)</p> <p>ČJS-3-1-02 orientuje se na vlastivědné mapě ČR a zná státy, se kterými ČR sousedí</p> <p>ČJS-3-1-02 rozlišuje některé státní symboly naší vlasti a vhodně se chová v situacích spojených s jejich používáním</p>	<p>učivo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Domov - domov, bydlení, orientace v místě bydliště a v nejbližším okolí • Naše obec – ochrana prostředí • Město, kde žijí - název obce, její části, poloha obce v krajině, orientační body, význačné budovy, objekty, zajímavá místa, dopravní síť • Místní krajina - zvláštnosti místní oblasti a příslušnost k větším územním celkům (Čechy, Morava, Slezsko) • Okolní krajina - typy krajiny, vliv krajiny na život lidí, působení člověka na utváření krajiny a životního prostředí, názvy místních lokalit, voda v krajině, určování hlavních světových stran, jevy v přírodě, orientační body, ochrana životního prostředí, různé druhy plánů a map • Voda, ovzduší, půda • Ochrana biologických druhů • Naše vlast - orientace na vlastivědné mapě, sousední státy, státní symboly
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Řešení problémů a rozhodovací dovednosti <i>Domov.</i> ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Základní podmínky života <i>Naše obec.</i> Vztah člověka k prostředí</p>	

Ochrana biologických druhů.

přesahy do:

ČJ (3. ročník): Komunikační a slohová výchova, ČS (3. ročník): MÍSTO KDE ŽIJEME, TV (3. ročník): Činnosti ovlivňující zdraví, PVČ (3. ročník): Rozvíjení smyslové citlivosti, PVČ (3. ročník): Ověřování komunikačních účinků

přesahy z:

ČJ (3. ročník): Literární výchova, ČS (3. ročník): MÍSTO KDE ŽIJEME

LIDÉ KOLEM NÁS

výstupy	učivo
ČJS-3-2-01 rozlišuje základní i širší příbuzenské vztahy	<ul style="list-style-type: none">• Rodina - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, širší okruh příbuzenských vztahů v rodině, život a funkce rodiny, rodinné prostředí, práce fyzická a duševní, zaměstnání• Soužití lidí - mezilidské vztahy a komunikace, zásady opatrnosti, vstřícnosti, úcty, slušnosti a ohleduplnosti, lidská solidarita.Sebepojetí – sebepoznání, sebehodnocení, sebepřijetí, sebe prezentace, sebeovládání, podpora sebeoceňování.Pozitivní hodnocení druhých – v běžných podmínkách projevení pozornosti a laskavosti, vyjádření uznání, účinnost pochvaly, reakce na pochvalu.Elementární prosociálnost – darování, ochota se dělit, povzbuzení, služba, vyjádření soucitu, přátelství.Akceptace druhého – zážitek přijetí pro každé dítě, nácvik přátelského přijetí, umění odpustit, pomocí empatie předpokládat reakci druhých.Iniciativa – ve vztahu k jiným, hledání možnosti, jak vycházet s jinými lidmi• Chování lidí - kladné a záporné vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, národnostní menšina, cizinec• Právo a spravedlnost - základní lidská práva, práva dítěte• Kultura - podoby a projevy kultury, kulturní instituce• Věci a činnosti kolem nás - lidská činnost a tvořivost, přírodniny a lidské výtvořky, hospodářský život, technika a informační technika
ČJS-3-2-01 rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi	
ČJS-3-2-01 pojmenuje některé problémy dítěte, které žijí jen s jedním z rodičů	
EV-3-1-03 osvojí si základní (předpoklady) vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým	
EV-3-1-03 osvojí si základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých	
ČJS-3-2-01 projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	
EV-3-1-04 zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky	
EV-3-1-07 reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc	
EV-3-1-02 usiluje o dobré vztahy ve třídě	
EV-3-1-02 nevyvyšuje se nad ostatní, neprosazuje své potřeby	
ČJS-3-2-01 rozpozná odlišnost lidí z hlediska vnějšího vzhledu, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	
ČJS-3-2-01 respektuje odlišné názory a zájmy jiných, rozlišuje nevhodné chování, vyjádří svůj názor	

<p>na příkladech rozliší základní práva lidí (dítěte) pojmenuje některé kulturní instituce ve svém okolí a rozliší, jaké druhy činností nabízejí porovná přírodu a lidský výtvar odlišuje výrobky průmyslu a zemědělské produkce posoudí význam některých běžně používaných přístrojů komunikuje pomocí telefonu rozlišuje a využívá nejvhodnější způsoby odpočinku</p>	
<p>pokrytí průřezových témat VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBYČANA Občan, občanská společnost a stát <i>Právo a spravedlnost.</i> OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Mezilidské vztahy <i>Chování lidí.</i> Komunikace <i>Soužití lidí - slušnost, ohleduplnost, lidská solidarita.</i></p>	
<p>přesahy do: ČJ (3. ročník): Komunikační a slohová výchova, ČS (3. ročník): LIDÉ KOLEM NÁS přesahy z: ČS (3. ročník): LIDÉ KOLEM NÁS</p>	

LIDÉ A ČAS

výstupy	učivo
<p>ČJS-3-3-01 poznává a prakticky využívá základní časové jednotky, (hodina, minuta, sekunda) ČJS-3-3-01 orientuje se v čase, rozlišuje mezi dějem v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ČJS-3-3-01 porovnává minulost a současnost - předměty denní potřeby, soužití, zvyky, tradice ČJS-3-3-02 pojmenuje některé významné rodáky a předky, kulturní nebo historické památky, významné události spjaté s místem, v němž žije ČJS-3-3-02 uvede některé báje a pověsti, vztahující se k místní lokalitě ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a práci lidí, na</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Orientace v čase a časový řád - dějiny jako časový sled událostí, generace • Současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení předmětů denní potřeby, průběh lidského života • Regionální památky - doklady minulosti (lidové zvyky, tradice, památky), svědectví práce našich předků, významní rodáci, péče o památky • Báje, mýty, pověsti - minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

příkladech porovnává minulost a současnost	
<p>přesahy do: ČJ (3. ročník): Komunikační a slohová výchova, ČJ (3. ročník): Literární výchova, ČS (3. ročník): LIDÉ A ČAS, HV (3. ročník): Instrumentální činnosti, PVČ (3. ročník): Rozvíjení smyslové citlivosti</p> <p>přesahy z: ČS (3. ročník): LIDÉ A ČAS</p>	

ROZMANITOST PŘÍRODY

výstupy	učivo
<p>ČJS-3-4-01 vysvětlí základní rozdíl mezi živou a neživou přírodninou</p> <p>ČJS-3-4-02 rozliší nejznámější rostliny ze svého okolí a určí je podle některých částí</p> <p>ČJS-3-4-02 pozná nejznámější jedlé a jedovaté houba</p> <p>ČJS-3-4-02 vysvětlí základní rozdíl mezi výživou rostlin a živočichů</p> <p>ČJS-3-4-02 pojmenuje některá volně žijící a domácí zvířata</p> <p>ČJS-3-4-02 uveče příklady výskytu organismů v určitém prostředí</p> <p>ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</p> <p>ČJS-3-4-01 vytvoří kalendář přírody</p> <p>ČJS-3-4-01 vypěstuje samostatné nenáročnou rostlinku</p> <p>ČJS-3-4-02 dokáže se ohleduplně chovat k přírodě a ochraňovat ji</p> <p>vyjádří některá možná ohrožení přírody současným rozvojem civilizace</p> <p>ČJS-3-4-03 provede jednoduchý pokus u skupiny známých látek</p> <p>ČJS-3-4-03 určí společné a rozdílné vlastnosti známých látek</p> <p>ČJS-3-4-03 změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů</p> <p>ČJS-3-4-01</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rostliny, houby, živočichové - známe a snadno dostupné druhy, znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka • Rovnováha v přírodě - přírodní společenstva • Ohleduplné chování k přírodě, ochrana přírody - odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy, ekologické katastrofy • Látky a jejich vlastnosti- třídění látek (přírodniny, suroviny, lidské výtvoery, odpady), změny látek a měření základních veličin s praktickým užíváním základních jednotek • Voda a vzduch - výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení a proudění vzduchu, jejich význam pro život • Nerosty a horniny, půda - horniny a nerosty, vznik, složení a význam půdy • Vesmír a Země - význam Slunce pro živé organismy, den a noc

<p>vysvětlí význam vody a vzduchu pro život člověka ČJS-3-4-01 rozpozná a pojmenuje různá skupenství vody v přírodě ČJS-3-4-02 vysvětlí význam půdy pro živé organismy ČJS-3-4-02 pozná běžné zástupce hornin a nerostů ČJS-3-4-01 vysvětlí význam Slunce jako zdroj tepla, světla, života, zdraví ČJS-3-4-02 roztřídí přírodniny podle některých typických znaků</p>	
<p>přesahy do: ČJ (3. ročník): Komunikační a slohová výchova, ČJ(3. ročník): Literární výchova, ČS (3. ročník): ROZMANITOST PŘÍRODY, HV (3. ročník): Instrumentální činnosti, TV (3. ročník): Činnosti ovlivňující zdraví, PVCČ (3. ročník): Práce s drobným materiálem, PVCČ (3. ročník): Rozvíjení smyslové citlivosti, PVCČ (3. ročník): Ověřování komunikačních účinků</p> <p>přesahy z: ČJ (3. ročník): Komunikační a slohová výchova, ČS (3. ročník): ROZMANITOST PŘÍRODY</p>	

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

výstupy	učivo
<p>ČJS-3-5-01 určí a pojmenuje základní části lidského těla, orientuje se v jejich funkci ČJS-3-5-01 orientuje se v roli muže a ženy při početí a narození dítěte ČJS-3-5-01 zvládá a uplatňuje základní návyky osobní hygieny ČJS-3-5-01 projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví ČJS-3-5-01 ošetří drobná poranění ČJS-3-5-03 odmítne komunikaci, která mu je nepříjemná ČJS-3-5-05 pojmenuje některá zdravotní rizika spojená s užíváním návykových látek ČJS-3-5-02 uplatňuje způsoby bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečná místa ve svém okolí, vyhodnotí nebezpečná místa pro hru a volný</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lidské tělo - základní stavba a funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, změny lidského těla v průběhu života, životní potřeby a projevy, vývoj jedince • Péče o zdraví, zdravá výživa - zdraví a nemoc, osobní a duševní hygiena, úrazová zábrana, drobné úrazy a poranění, pitný režim, vliv stravování na zdraví • Prostředí a zdraví • Základy sexuální výchovy - základy lidské reprodukce, máme se rádi (kamarádství, přátelství, láska, způsoby vyjadřování lásky v rodině, mezi dospělými) • Návykové látky a zdraví - odmítání návykových látek, hrací automaty a počítače • Osobní bezpečí - bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty, krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání, atd.), brutalita a jiné formy násilí v médiích, přivolání pomoci v situaci osobního nebo cizího ohrožení, linky důvěry • Situace hromadného ohrožení • Komunikace s operátory tísňové linky. Nezneužívání krizové linky

čas, způsob jednání, neznámá místa, kontakt se zvířaty, práce s elektronickými médii ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci ČJS-3-5-03 v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě správnou komunikací s operátory tísňové linky a nezneužívá krizové linky ČJS-3-5-02 dodržuje základní pravidla účastníků silničního provozu ČJS-3-5-02 prokazuje v situaci dopravního hřiště bezpečné způsoby chování a jednání v roli cyklisty ČJS-3-5-04 reaguje odpovídajícím způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech	
pokrytí průřezových témat ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Základní podmínky života <i>Základy sexuální výchovy.</i> Lidské aktivity a problémy životního prostředí <i>Situace hromadného ohrožení.</i> Vztah člověka k prostředí <i>Osobní bezpečí, bezpečné chování v krizovém prostředí.</i>	
přesahy do: ČJ (3. ročník): Literární výchova, ČS (3. ročník): ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ, PVČ (3. ročník): Rozvíjení smyslové citlivosti, PVČ (3. ročník): Ověřování komunikačních účinků přesahy z: ČS (3. ročník): ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ	

4. ROČNÍK - DOTACE: 2 + 1, POVINNÝ

MÍSTO, KDE ŽIJEME

výstupy	učivo
ČJS-5-1-02 určuje hlavní světové strany s pomocí kompasu, buzoly a přírodních jevů ČJS-5-1-03 orientuje se v turistické mapě, plánu, rozumí jejich obsahu, grafice a vysvětlivkám, rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map ČJS-5-1-02 orientuje se na mapě ČR, popíše polohu	<ul style="list-style-type: none"> • Okolní krajina – pozorování a popis krajiny v terénu, čtení z plánu a turistické mapy, orientační body a linie, světové strany • Regiony ČR – zeměpisná poloha, rozloha, členitost a přírodní poměry v ČR, Praha a vybrané oblasti ČR • Naše vlast – základy státního zřízení a politický systém ČR, státní správa a samospráva, státní symboly a volby • Způsoby uplatňování demokratických

<p>místní krajiny ČJS-5-1-04 určí některá významná místa a města v regionu,informuje ostatní o jejich zajímavostech ČJS-5-1-06 vysvětlí pojmy vlast,vlastenectví ČJS-5-1-03 porovná rozlohu a polohu ČR v Evropě vzhledem k sousedním státům ČJS-5-1-01 určí a lokalizuje na mapách sousední státy ČR ČJS-5-1-02 určí polohu hlavního města Prahy a vybraných měst ČR v rámci ČR a vzhledem k místnímu regionu ČJS-5-1-06 rozliší, které orgány státní moci se podílejí na řízení státu,na správě obce v níž žije a některé jejich zástupce ČJS-5-1-06 rozlišuje symboly našeho státu,objasní jejich význam a způsoby jejich používání ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu</p>	<p>principů a hodnot v každodenním životě školy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah,grafika,vysvětlivky • Naši sousedé v Evropě • Naše vlast a Evropa
<p>pokrytí průřezových témat VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Občanská společnost a škola <i>Způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot.</i> VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímá <i>Naši sousedé.</i> Objevujeme Evropu a svět <i>Naše vlast a Evropa.</i></p>	
<p>přesahy do: ČJ (4. ročník): Jazyková výchova, ČJ (4. ročník): Komunikační a slohová výchova, ČJ(4. ročník): Literární výchova, M (4. ročník): Číslo a početní operace, M (4. ročník): Geometrie v rovině a v prostoru, ČS (4. ročník): MÍSTO,KDE ŽIJEME přesahy z: ČS (4. ročník): MÍSTO,KDE ŽIJEME</p>	

LIDÉ KOLEM NÁS

výstupy	učivo
<p>ČJS-5-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině a pojmenuje základní povinnosti členů rodiny ČJS-5-3-2-01</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rodina – postavení jedince v rodině,příbuzenské a mezigenerační vztahy,život a funkce rodiny • Soužití lidí – mezilidské

<p>různými způsoby vyjádří základní mezilidské vztahy v rodině ČJS-5-2-01 jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy ČJS-5-2-05 poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce, města ČJS-5-2-01 vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci ČJS-5-2-02 posoudí názor jiných lidí a vhodně na něj reaguje ČJS-5-2-02 obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu se spolužáky ČJS-5-2-03 uplatňuje základní pravidla slušného chování ČJS-5-2-03 vhodně uplatňuje vlastní práva a nepoškozuje práva spolužáků ČJS-5-2-03 rozliší protiprávní jednání a upozorní na ně využívá své vlastní zkušenosti a poznatky pro poznávání jiných národů vyjmenuje různé menšiny žijící v naší vlasti poznává a toleruje odlišnosti jiných národnostních, etnických a náboženských skupin</p>	<p>vztahy, komunikace, zájmové spolky, politické strany, národnostní menšiny, etnické a náboženské skupiny . Tvořivost v mezilidských vztazích – vytváření prožitku radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování • Chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, principy demokracie • Právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání, právní ochrana občanů a majetku • Význam Ústavy jako základního zákona země</p>
<p>pokrytí průřezových témat VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Občan, občanská společnost a stát <i>Chování lidí.</i> Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování <i>Význam Ústavy jako základního zákona země.</i> OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Mezilidské vztahy <i>Soužití lidí.</i> Řešení problémů a rozhodovací dovednosti <i>Právo a spravedlnost.</i></p>	
<p>přesahy z: M (4. ročník): Číslo a početní operace</p>	

LIDÉ A ČAS

výstupy	učivo
ČJS-5-3-01 orientuje se na časové přímce, pracuje s časovými údaji ČJS-5-3-02 rozpozná základní druhy historických pramenů (hmotné, písemné, ústní) ČJS-5-3-02 vyjádří rozdíl mezi pověstí a historickou skutečností ČJS-5-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu ČJS-5-3-02 interpretuje některé pověsti spjaté s místem, v němž žije ČJS-5-3-03 srovnává a hodnotí způsob života, bydlení a práce předků v minulosti a v současnosti ČJS-5-3-03 objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů ČJS-5-3-03 chápe význam ochrany kulturního a historického dědictví	<ul style="list-style-type: none">• Orientace v čase a časový řád – letopočet, časová přímka, dějiny jako časový sled událostí• Současnost a minulost v našem životě – nejstarší dějiny naší země, proměny způsobu života, státní svátky a významné dny• Báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků• Regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
přesahy do: ČJ (4. ročník): Jazyková výchova, ČJ (4. ročník): Literární výchova, ČS (4. ročník): LIDÉ A ČAS	
přesahy z: ČS (4. ročník): LIDÉ A ČAS	

ROZMANITOST PŘÍRODY

výstupy	učivo
ČJS-5-4-01 umí zjistit propojenost prvků živé a neživé přírody, zná princip rovnováhy přírody ČJS-5-4-04 dokáže porovnat na základě vlastního pozorování základní projevy života na některých organismech ČJS-5-4-04 pozná vybrané rostliny podle vnější stavby těla, způsobu života a potřeb ČJS-5-4-04 charakterizuje základní rozdíly mezi dřevinami a bylinami ČJS-5-4-04 rozliší nejznámější listnaté a jehličnaté	<ul style="list-style-type: none">• Životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi, význam ovzduší, vodstva, půdy, rostlinstva a živočišstva• Rostliny, houby a živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka• Rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, přírodní společenstva, poznávání a pozorování života v různých biotopech (les, lidská obydli, pole, louky, voda a její okolí)• Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – ochrana a tvorba životního

<p>stromy ČJS-5-4-04 pozná okrasné, kulturní a plané rostliny ČJS-5-4-04 pozná jedlé, nejedlé a jedovaté houby ČJS-5-4-05 uveďte příklady praktického využití hospodářsky významných rostlin ČJS-5-4-01 posoudí význam zelených rostlin pro život ostatních organismů ČJS-5-4-04 pozná zástupce nejznámějších skupin živočichů a určí je podle typických znaků, způsobu života a potravy ČJS-5-4-04 prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu jednoduchých klíčů, atlasů ČJS-5-4-03 rozlišuje živočichy podle základních rozdílů (šavci, ptáci, plazi, ryby, obojživelníci, hmyz) ČJS-5-4-01 rozpozná některé příčiny porušování rovnováhy v přírodě (škůdci, plevele) ČJS-5-4-05 objasní a porovná funkci různých typů ekosystémů, zná vzájemný vztah člověka a ekosystémů ČJS-5-4-04 tvoří herbář rostlin z nejbližšího okolí školy a svého bydliště ČJS-5-4-06 stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí, v modelové situaci prokáže schopnost se účinně bránit ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat ČJS-5-4-05 dokáže se ohleduplně chovat k přírodě a ochraňovat ji</p>	<p>prostředí, ochrana rostlin a živočichů, šetrné a nešetrné zásahy do přírody. Živelné pohromy, ochrana člověka v rizikových mimořádných situacích, schopnost účinně se bránit.</p>
<p>pokrytí průřezových témat ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí <i>Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody.</i></p>	

přesahy do:

ČJ (4. ročník): Komunikační a slohová výchova, ČJ (4. ročník): Literární výchova, ČS (4. ročník): ROZMANITOST PŘÍRODY

přesahy z:

ČS (4. ročník): ROZMANITOST PŘÍRODY

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

výstupy	učivo
<p>ČJS-5-5-04 uplatňuje bezpečné způsoby chování v silničním provozu v roli cyklisty a chodce</p> <p>ČJS-5-5-04 splňuje požadavky pro získání průkazu cyklisty</p> <p>ČJS-5-5-07 ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc</p> <p>ČJS-5-5-07 charakterizuje na příkladech rozdíly mezi drobným a závažným a život ohrožujícím zraněním</p> <p>ČJS-5-5-04 umí se zachovat v situacích ohrožujících zdraví člověka a v modelových situacích simulující mimořádné události</p> <p>ČJS-5-5-04 volí správné situace ochrany v modelových situacích ohrožení bezpečí, v běžných situacích přivolá pomoc a pomůže i jiným</p> <p>ČJS-5-5-04 uvede přírodní jevy i jiné situace, které mohou ohrozit lidské zdraví a životy, vymezí, vybere z příkladů vhodný způsob ochrany</p> <p>ČJS-5-5-04 prokáže schopnost vhodně reagovat na pokyny dospělých a jednat v souladu s pravidly ochrany v modelových situacích</p> <p>ČJS-5-5-04 charakterizuje bezpečné a ohleduplné jednání v prostředcích hromadné přepravy a při akcích školy je uplatňuje</p> <p>ČJS-5-5-04 vyhodnotí nebezpečná místa v silničním provozu a hromadné dopravě</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osobní bezpečí – bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty a cíleně používá ochranné prvky v dopravě, pravidla silničního provozu • Situace hromadného ohrožení • Ošetřování drobného poranění. • Lékařská pomoc, přivolání pomoci • Rozlišování drobného a závažného poranění • Chování v různých situacích • Přírodní jevy a ochrana • Jednání v modelových situacích • Vycházka, výlet • Vyhodnocování vhodného způsobu chování, dětské dopravní hřiště
<p>přesahy do: ČS (4. ročník): ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ</p> <p>přesahy z: ČS (4. ročník): ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ</p>	

MÍSTO, KDE ŽIJEME

výstupy	učivo
<p>ČJS-5-1-03 orientuje se v základech zeměpisu světa (světadíl, oceány, evropské státy)</p> <p>ČJS-5-1-03 vyhledává na mapě střední Evropy sousední státy ČR a jejich hlavní města, určí podle světových stran jejich geografickou polohu vůči ČR</p> <p>ČJS-5-1-004 určí některá významná místa a města v regionu, informuje ostatní o některých jejich zajímavostech</p> <p>ČJS-5-1-06 z hlediska historického, politického, správního a vlasteneckého rozliší, které orgány státní moci se podílejí na řízení státu, na správě obce, v níž žijí a některé jejich zástupce</p> <p>ČJS-5-1-06 rozlišuje státní symboly, objasní jejich účel a způsoby používání</p> <p>ČJS-5-1-05 zprostředkuje ostatním některé zkušenosti, zajímavosti a zážitky z vlastní cesty do zahraničí a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti a v jiných zemích uvede některé významné cestovatele a objevitele</p>	<p>učivo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Regiony ČR – hospodářství ČR ; zemědělská a průmyslová výroba ; služby a obchod ; cestovní ruch, doprava • Naše vlast – státní správa a samospráva ; základy státního zřízení a politického systému ČR ; státní symboly • Evropa a svět – základní orientace na mapě Evropy a světa ; kontinenty ; evropské státy ; EU ; cestování ; velké státy a objevy • Mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky • Rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa • Evropská unie
<p>pokrytí průřezových témat VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímá <i>Evropa a svět - orientace na mapě.</i> Objevujeme Evropu a svět <i>Evropské státy, cestování.</i> Jsme Evropané <i>Evropská unie.</i></p>	
<p>přesahy do: ČJ (5. ročník): Komunikační a slohová výchova, ČS (5. ročník): MÍSTO, KDE ŽIJEME, HV (5. ročník): Instrumentální činnosti, PVC (5. ročník): Ověřování komunikačních účinků</p> <p>přesahy z: ČS (5. ročník): MÍSTO, KDE ŽIJEME, ČJ (5. ročník): Komunikační a slohová výchova, M (5. ročník): Závislosti, vztahy a práce s daty</p>	

ROZMANITOST PŘÍRODY

výstupy	učivo
<p>ČJS-5-4-01 umí zjistit propojenost prvků živé a neživé přírody, zná princip rovnováhy přírody</p> <p>ČJS-5-4-04 dokáže porovnat na základě vlastního pozorování základní projevy života na některých organismech</p> <p>ČJS-5-4-04 dokáže rozdělit organismy do známých světových skupin pomocí jednoduchých klíčů a atlasů</p> <p>ČJS-5-4-05 posoudí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a jejich možné dopady na životní prostředí a zdraví člověka</p> <p>ČJS-5-4-05 dokáže poukázat na změny a některé problémy, dospět ke zlepšení životního prostředí svého okolí</p> <p>ČJS-5-4-05 dokáže se ohleduplně chovat k přírodě a ochraňovat ji</p> <p>ČJS-5-4-03 umí najít shody a rozdíly v přizpůsobování organismů prostředí, ve kterém žijí a vysvětlí vzájemné vztahy mezi nimi</p> <p>ČJS-5-4-02 využívá poznatky o pohybech Země k objasnění střídání dne a noci a změn ročních období</p> <p>ČJS-5-4-02 umí vyjádřit příslušnost planety Země ke sluneční soustavě a k vesmíru</p> <p>ČJS-5-4-07 změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů</p> <p>ČJS-5-4-07 rozpozná kladku, páku či nakloněnou rovinu</p> <p>ČJS-5-4-07 rozpozná skupenství látek a jejich změny</p> <p>ČJS-5-4-07 založí jednoduchý pokus, připraví a objasní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu a jeho pozorování popíše slovy nebo zaznamenanou kresbou</p> <p>rozliší základní prostředky masové komunikace (tisk, rozhlas, televize, internet) a využívá je pro svou potřebu, poučení,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva ; počasí a podnebí; podnebné pásy • Rostliny, houby a živočichové – třídění organismů podle znaků života, životních potřeb a projevů, průběhu a způsobu života, výživy, stavby těla ; význam v přírodě a pro člověka • Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů • Průmysl a životní prostředí • Živelné pohromy a ekologické katastrofy , mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi, . Úloha ZOO a botanické zahrady v ochraně přírody • Vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období, význam Slunce pro živé organismy, zemská přitažlivost, magnetismus, magnetické póly • Látky a jejich vlastnosti - třídění látek, změny látek a skupenství (výroba skla, papíru a plastů), pozorování látek a měření veličin, praktické užívání základních jednotek ; otáčivé účinky síly (páka, kladka) ; elektrický proud • Informační technika – vývoj některých technických předmětů, prostředky masové komunikace

zábavu	
pokrytí průřezových témat ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí <i>Ekologické katastrofy, živelné pohromy.</i>	
přesahy do: ČJ (5. ročník): Komunikační a slohová výchova, ČJ (5. ročník): Literární výchova, ČS (5. ročník): ROZMANITOST PŘÍRODY, PVC (5. ročník): Rozvíjení smyslové citlivosti, PVC (5. ročník): Ověřování komunikačních účinků	
přesahy z: M (5. ročník): Číslo a početní operace, ČS (5. ročník): ROZMANITOST PŘÍRODY	

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

výstupy	učivo
<p>ČJS-5-5-01 pojmenuje hlavní části lidského těla (nejdůležitější orgány a orgánové soustavy) a vysvětlí jejich funkce</p> <p>ČJS-5-5-06 podporuje svůj zdravý způsob života na základě znalostí o lidském těle</p> <p>ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a vývoj dítěte před a po jeho narození</p> <p>ČJS-5-5-03 účelně rozvrhne učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb a dokáže brát ohled na nároky jiných osob</p> <p>ČJS-5-5-06 umí uplatnit hygienické a preventivní postupy, které souvisí s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou</p> <p>ČJS-5-5-07 dokáže ošetřit drobná poranění a přivolat lékařskou pomoc</p> <p>ČJS-5-5-07 určí život ohrožující zranění v modelové situaci</p> <p>ČJS-5-5-08 umí se ohleduplně chovat k opačnému pohlaví a zná způsoby bezpečného sexuálního chování v daném věku</p> <p>ČJS-5-5-05 zvládá jednoduché způsoby odmítání návykových látek v modelových situacích</p> <p>ČJS-5-5-04 umí se zachovat v modelových situacích osobního cizího u hromadného ohrožení</p> <p>ČJS-5-5-01</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lidské tělo – životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základní lidské reprodukce, vývoj jedince • Péče o zdraví a zdravá výživa – zdravá strava, první pomoc, úrazová zábrana, osobní, intimní a duševní hygiena – stres a jeho rizika ; reklamní vlivy • Partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina a partnerství, biologické a psychické změny v dospívání, etická stránka sexuality, HIV/AIDS (cesty přenosu) • Návykové látky a zdraví – odmítání návykových látek, hrací automaty a počítače • Situace hromadného ohrožení

využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života	
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Sebepoznání a sebepojetí <i>Partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy.</i> Seberegulace a sebeorganizace <i>Návykové látky a zdraví.</i> Psychohygienu <i>Psychické změny v dospívání.</i> Poznávání lidí <i>Partnerství a rodičovství.</i> Mezilidské vztahy <i>Situace hromadného ohrožení.</i> Řešení problémů a rozhodovací dovednosti <i>Návykové látky a zdraví.</i> Hodnoty, postoje, praktická etika <i>Péče o zdraví, zdravá výživa - reklamní vlivy.</i> MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Lidské vztahy <i>Partnerství a rodičovství.</i></p>	
<p>přesahy do: ČJ(5. ročník): Komunikační a slohová výchova, ČJ (5. ročník): Literární výchova, ČS (5. ročník): ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ, PVC (5. ročník): Příprava pokrmů, PVC (5. ročník): Rozvíjení smyslové citlivosti přesahy z: ČS (5. ročník): ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ, ČJ (5. ročník): Komunikační a slohová výchova</p>	

LIDÉ KOLEM NÁS

výstupy	učivo
<p>ČJS-3-2-01 charakterizuje rozdělení rolí v rodině a pojmenuje základní povinnosti členů rodiny</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace ; obchod, firmy; zájmové spolky, politické strany, církve, národnostní menšiny; pomoc nemocným, sociálně slabým ; společenský „Evropský dům“
<p>ČJS-3-2-01 různými způsoby vyjádří základní mezilidské vztahy v rodině</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Volební systémy a demokratické volby a politika
<p>ČJS-5-2-01 rozlišuje mezi osobními a neosobními vztahy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Chování lidí – pravidla slušného chování ; principy demokracie
<p>EV-5-1-03 se dokáže těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách</p>	<p>.Komunikace citů – identifikace, vyjádření a usměrňování základních citů, pocity spokojenosti, radosti, sympatie, smutku, obav a hněvu</p>
<p>EV-5-1-06 iniciativně vstupuje do vztahu s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné reaguje asertivně</p>	<p>.Asertivní chování – rozlišování mezi nabídkami druhých, schopnost odmítnutí nabídky k podvodu, krádeži, pomlouvání, zneužívání návykových látek a sexuálnímu zneužívání</p>
<p>EV-5-1-02</p>	

<p>si uvědomuje své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení ČJS-5-2-02 posoudí názor jiných lidí a vhodně na něj reaguje, dokáže se podřídit kompromisu popřípadě ustoupit EV-5-1-05 rozliší nutnost pomáhat (lidem starým, nemocným, slabším, handicapovaným ...) EV-5-1-06 usiluje o řešení sporů nenásilným způsobem, respektuje odlišné názory a zájmy jiných ČJS-5-2-03 uplatňuje základní pravidla slušného chování porovná, která opatření a činnosti ve škole jsou příkladem demokratického řízení a rozhodování vhodně uplatňuje vlastní práva a přitom nepoškozují práva jiných žáků rozliší jednání, která ohrožují práva druhých nebo jsou protiprávní a upozorní na ně využívá své vlastní zkušenosti a poznatky pro pozorování jiných národů vyjmenuje různé menšiny žijící v naší vlasti poznává a toleruje odlišnosti jiných národnostních, etnických a náboženských skupin ČJS-5-2-04 orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy</p>	<p>.Pozitivní hodnocení druhých – v běžných podmínkách projevování pozornosti a laskavosti, vyjádření uznání, účinnosti pochvaly, připsování pozitivních vlastností druhým, správná reakce na pochvalu .Akceptace druhého – umění odpustit, pomocí empatie předpokládat reakci druhých • Právo a spravedlnost - základní lidská práva a práva dítěte; práva a povinnosti žáků školy; • Občan jako odpovědný člen společnosti, jeho práva a povinnosti • Protiprávní jednání; právní ochrana občanů a majetku, soukromého vlastnictví, duševních hodnot • Vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společenské ; hmotný a nehmotný majetek, peníze • Kultura – podoby a projevy kultury ; masová kultura a subkultura • Základní globální problémy – významné sociální problémy ; problémy konzumní společnosti ; nesnášenlivost mezi lidmi ; globální problémy přírodního prostředí</p>
<p>pokrytí průřezových témat VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA Občan, občanská společnost a stát <i>Práva a spravedlnost.</i> Formy participace občanů v politickém životě <i>Volební systémy, demokratické volby, politika.</i> MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Lidské vztahy <i>Chování lidí.</i> Princip sociálního smíru a solidarity <i>Kultura - podoby a projevy kultury.</i> <i>Základní globální problémy.</i></p>	
<p>přesahy z: M (5. ročník): Číslo a početní operace</p>	

LIDÉ A ČAS

výstupy	učivo
<p>ČJS-5-3-01 orientuje se v časové přímce</p> <p>ČJS-5-3-04 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách rozdíly ve způsobu bydlení a života rodiny, společnosti dnes a dříve</p> <p>ČJS-5-3-02 pojmenuje některé prameny, kde se může dozvědět o historii země (regionu) a využívá je</p> <p>ČJS-5-3-05 rozpozná základní druhy historických pramenů (hmotné, písemné a ústní) a způsoby jejich získávání</p> <p>ČJS-5-3-02 zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých a movitých kulturních památek</p> <p>ČJS-5-3-05 chápe význam ochrany kulturního a historického dědictví</p> <p>ČJS-5-3-04 uvede některé báje a pověsti vztahující se k historii země (regionu)</p> <p>ČJS-5-3-04 objasní některé regionální lidové tradice, zvyky, lidovou tvorbu, osobnosti, kulturní památky</p> <p>ČJS-5-3-05 objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů</p> <p>ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a jevy</p> <p>ČJS-5-3-02 využívá archivů, knihoven a sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti</p>	<ul style="list-style-type: none">• Orientace v čase a časový řád – dějiny jako časový sled událostí ; letopočet ; časová přímky• Současnost a minulost v našem životě – novější české dějiny (od konce 18 st.) a současnost; státní svátky a významné dny• Regionální památky – péče o památky ; lidé a obory zkoumající minulost ; historické prameny a způsoby poznávání minulost• Báje, mýty, pověsti – pověsti a báje jako prostředek k probuzení zájmu o dějiny národa
<p>přesahy do: ČJ (5. ročník): Komunikační a slohová výchova, ČJ (5. ročník): Literární výchova, ČS (5. ročník): LIDÉ A ČAS</p> <p>přesahy z: ČS (5. ročník): LIDÉ A ČAS, M (5. ročník): Závislosti, vztahy a práce s daty</p>	

4.5. Člověk a společnost

Vzdělávací oblast Člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích. Vzdělávací oblast člověk a společnost zahrnuje vzdělávací předměty Dějepis, Občanská výchova a Finanční gramotnost. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět.

Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovední část vzdělávacího předmětu Zeměpis, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Vzdělávací předmět Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů.

Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Vzdělávací předmět Občanská výchova se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, k utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, k promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a k jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřené o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, k rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

4.5.1. Dějepis

Vyučovací předmět Dějepis je na II. stupni zařazen samostatně v 6. ročníku 2 hodiny týdně, v 7. ročníku 2 hodiny týdně, v 8. ročníku 2 hodiny týdně a v 9. ročníku 2 hodiny týdně. V 6. roč. je 1 hodina čerpána z disponibilní časové dotace. Svým pojetím navazuje Dějepis na žákovské výstupy vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět na I. stupni, zejména na tematické okruhy „Lidé a čas“ a „Místo, kde žijeme“, a rovněž na výstupy ostatních vzdělávacích oblastí. Žák je veden k pochopení dějinných procesů, které ovlivňují vývoj společnosti. Důraz je kladen na rozvoj historického vědomí. Výuka vychází z počátečního zájmu žáka o dějiny /příběhy/, pokračuje utvářením „obrazu historie“ a směřuje k porozumění historickým jevům a dějům. Historické jevy a děje jsou vnímány komplexně. Zvláštní význam pro porozumění dějinným procesům má zařazování regionální historie. Dějepis zahrnuje část tematických okruhů všech průřezových témat.

Žák je veden k samostatné práci, k práci ve skupině. Učí se samostatně vyhledávat, interpretovat, srovnávat, analyzovat, kriticky hodnotit a zpracovávat informace z různých zdrojů, zároveň se učí utvářet si vlastní názor, obhajovat a korigovat ho v diskusi. Cílem hodnocení a sebehodnocení žáka je motivace k dalšímu rozvíjení klíčových kompetencí. Hodnotí se zejména schopnost využít nabytých dovedností a vědomostí při řešení konkrétních problémů.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Dějepis

Kompetence k učení

Učitel

- předkládá žákům dostatek informačních zdrojů k problematice dějepisu
- vytváří pro žáky příležitosti k jejich zpracování a vyhodnocení
- uplatňuje ve výuce aktivizující metody, které žákům přiblíží učivo dějepisu z různých pohledů a vybaví je dovednostmi (orientace na časové přímce, historické mapě, v odborné literatuře)

Žák

- vyhledává, třídí a zpracovává informace a využívá je v procesu učení i v praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, uvádí věci do souvislostí, propojuje je do širších celků

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- předkládá žákům náměty k samostatnému uvažování a řešení problému
- aktivizuje žáky k uvažování o problému a jeho možném řešení (dialog, brainstorming, kooperace, kritické myšlení)
- vybízí žáky k porovnávání názorů a vlastních zkušeností

Žák

- vyhledává informace vhodné k řešení problému
- samostatně řeší problémy

Kompetence komunikativní

Učitel

- vytváří pro žáky příležitosti k formulování a obhajování vlastních myšlenek a názorů na problematiku dějepisu
- komunikuje se spolužáky při řešení problémových situací

Žák

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu
- naslouchá promluvám druhých lidí, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zařazuje do výuky práci ve skupině, zdůrazňuje pravidla kvalitní spolupráce a nutnost vzájemné pomoci
- vyžaduje od žáků rozdělení rolí ve skupině, vytvoření pravidel pro práci v týmu, převzetí zodpovědnosti za splnění úkolu
- zařazuje do výuky projekty, projektové dny, kooperativní vyučování

Žák

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se na vytváření pravidel práce v týmu a pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

Kompetence občanské

Učitel

- vyžaduje od žáků spolupodílení se na vytváření pravidel chování třídy
- vybízí žáky k hodnocení různých životních situací a jejich řešení
- navštěvuje se žáky kulturní akce a instituce

Žák

- je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- chrání naše tradice, kulturní i historické dědictví, aktivně se zapojuje do kulturního dění

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k využívání poznatků při konkrétních činnostech propojených s praktickým životem

Žák

- uplatňuje získané zkušenosti ve všech oblastech vzdělávání
- řídí i hodnotí svou pracovní činnost

6. ROČNÍK - DOTACE: I+ I, POVINNÝ

ČLOVĚK V DĚJINÁCH

výstupy	učivo
D-9-1-01 uveďte konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků D-9-1-02 uveďte příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	· význam zkoumání dějin, časová přímka, historické prameny, archivy, muzea
přesahy z: VV (6. ročník): Rozvíjení smyslové citlivosti, (9. ročník): Památky od pravěku do baroka	

POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI

výstupy	učivo
D-9-2-01 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu D-9-2-02 objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost D-9-2-03 uveďte příklady archeologických kultur na našem území	· člověk a lidská společnost v pravěku
pokrytí průřezových témat	
přesahy z: (9. ročník): Památky od pravěku do baroka	

NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY

výstupy	učivo
D-9-3-01 rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací D-9-3-02 uveďte nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví D-9-3-03 demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uveďte osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod	· nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz · antické Řecko a Řím

křesťanství a souvislost s judaismem D-9-3-04 porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	
pokrytí průřezových témat	

7. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA

výstupy	učivo
D-9-4-01 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	<ul style="list-style-type: none"> · nový etnický obraz Evropy · utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj · islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové a Turci) · Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě · křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy · struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev · kultura středověké společnosti - románské a gotické umění a vzdělanost
D-9-4-02 porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti	
D-9-4-03 objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	
D-9-4-04 vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám	
D-9-4-05 ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	
pokrytí průřezových témat	

OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY

výstupy	učivo
D-9-5-01 vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky	<ul style="list-style-type: none"> · renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou · zámořské objevy a počátky dobývání světa · český stát a velmoci v 15. - 17. století · barokní kultura
D-9-5-02 vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	
D-9-5-03 popíše a demonstuje průběh zámořských	

<p>objevů, jejich příčiny a důsledky D-9-5-04</p> <p>objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie D-9-5-05</p> <p>objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky D-9-5-06</p> <p>rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek</p>	
pokrytí průřezových témat	

8. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY

výstupy	učivo
<p>D-9-5-06</p> <p>na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus</p> <p>D-9-5-07</p> <p>rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek</p>	<ul style="list-style-type: none"> · český stát a velmoci v 18. století · osvícenství
<p>přesahy z: VV (8. ročník): Uplatňování subjektivity</p>	

MODERNIZACE SPOLEČNOSTI

výstupy	učivo
<p>D-9-6-01</p> <p>vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti</p> <p>D-9-6-02</p> <p>objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé</p> <p>D-9-6-03</p> <p>porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů</p>	<ul style="list-style-type: none"> · Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA · industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka · národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa · revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů · politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokraticismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva · kulturní rozrůzněnost doby · konflikty mezi velmocemi, kolonialismus

D-9-6-04 charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích	
D-9-6-05 na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy	
D-9-6-06 vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií	
pokrytí průřezových témat VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímá <i>Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět, vznik USA</i> <i>Národní hnutí velkých a malých národů</i> <i>Revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů</i> <i>Konflikty mezi velmocemi, kolonialismus</i>	

MODERNÍ DOBA

výstupy	učivo
D-9-7-01 na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	· první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky
přesahy z: (9. ročník): Umění v 18. a 19. století	

9. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

MODERNÍ DOBA

výstupy	učivo
D-9-7-01 na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	· nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik Československa, její hospodářskopolitický vývoj, sociální a národnostní problémy
D-9-7-02 rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	· mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy - komunismus, fašismus, nacismus - důsledky pro Československo a svět
D-9-7-03 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	· druhá světová válka, holokaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války

D-9-7-04 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	
D-9-7-05 zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, mocenské a ekonomické důsledky války	
pokrytí průřezových témat	

ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT

výstupy	učivo
D-9-8-01 vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků	· studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervermocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření
D-9-8-02 vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	· vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí)
D-9-8-03 posoudí postavení rozvojových zemí	· vývoj Československa a od roku 1945 do r. 1989, vznik České republiky
D-9-8-04 prokáže základní orientaci v problémech současného světa	· rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět · problémy současnosti · věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava
přesahy z: ČJL (9. ročník): Literární výchova	

4.5.2. Občanská výchova

Vzdělávací předmět Občanská výchova je na II .stupni zařazen samostatně v 6. – 9. ročníku v hodinové dotaci 1 vyučovací hodina. Vzdelávací předmět Občanská výchova navazuje na poznatky o společnosti získané na I. stupni ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět (především v tematických okruzích Místo, kde žijeme a Lidé kolem nás), jejíž podněty dále rozvíjí, rozšiřuje a prohlubuje.

Vzdělávací předmět Občanská výchova v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležetosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot.

Vzdělávací předmět připravuje žáky pro život v demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby se žáci naučili orientovat ve stále se proměňující sociální realitě, flexibilně reagovat na společenské změny i výzvy každodenního života a vyrovnávat se s novými životními situacemi. Konečným cílem vzdělávání je to, aby se žáci byli schopni aktivně začlenit do života společnosti a využívat výhody, které moderní demokratická společnost nabízí. Podporuje rozvíjení dovedností důležitých pro vzájemnou interakci a komunikaci lidí. Žáci se učí vzájemně spolupracovat, vyjednávat, dosahovat konsensu a hledat kompromisní řešení, vhodně vyjadřovat vlastní myšlenky, názory, postoje, pocity a motivy jednání, obhajovat své názory a vhodně argumentovat, respektovat názory, postoje, požadavky a zájmy druhých lidí a komunikovat bez konfliktů i přes názorové a sociální odlišnosti. Jsou rovněž vedeni k předcházení konfliktním situacím a k uplatňování zásad účinného řešení konfliktů. Případné konflikty se učí řešit nenásilným a nekonfrontačním způsobem.

Neopominutelnou složkou tohoto vzdělávacího oboru je i afektivní rovina vzdělávání. Přispívá k podpoře osobnostního rozvoje žáků a kultivaci citové stránky jejich osobnosti, podílí se na rozvíjení hodnotových a postojových kvalit u jednotlivých žáků, v třídním kolektivu i v širším společenství školy. Důraz je kladen na formování a upevňování občanských postojů a pozitivních hodnotových orientací.

Vzdělávací předmět Občanská výchova je rozčleněn do 5 okruhů:

1. Člověk ve společnosti
2. Člověk jako jedinec
3. Stát a hospodářství
4. Stát a právo
5. Mezinárodní vztahy, globální svět

Vzdělávání v daném vzdělávacím oboru směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, k utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře,
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, k promyšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase,
- hledání spojitostí mezi minulými a současnými událostmi a k jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku,
- utváření pozitivního hodnotového systému opřené o historickou zkušenost,
- rozlišování mýtů a skutečnosti, k rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti,
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru,
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních,
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství,
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti,
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebezpoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí,
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti,
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci,
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv.

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Občanská výchova
Kompetence k učení

Učitel

- poskytuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vede žáky k ověřování výsledků

Žák

- vybírá a využívá vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojuje získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- získané poznatky hodnotí, třídí a vyvozuje z nich závěry

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- klade otevřené otázky
- umožňuje volný přístup k pomůckám

Žák

- tvořivě přistupuje k řešení problému, umí vyhledat vhodné informace, pracovat s nimi, umí nalézt řešení
- umí kriticky myslet a je schopen hájit svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

Učitel

- má zájem o náměty, názory, zkušenosti žáků
- vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
- podněcuje žáky k argumentaci
- vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky

Žák

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory souvisle a kultivovaně
- umí naslouchat promluvám jiných lidí, vhodně na ně reaguje
- komunikuje na odpovídající úrovni

Kompetence sociální a personální

Učitel

- hodnotí žáky způsobem, který jim umožní vnímat vlastní pokrok
- vede žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili svou činnost

Žák

- umí spolupracovat v týmu, naslouchat a pomáhat jiným lidem
- upevňuje dobré mezilidské vztahy
- umí hodnotit svou práci i práci ostatních

Kompetence občanské

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k prezentaci jejich myšlenek a názorů

Žák

- zná legislativu a obecné morální zákony a dodržuje je
- respektuje názory ostatních
- zodpovědně se rozhoduje podle dané situace
- formuje své charakterové rysy

Kompetence pracovní

Učitel

- dodává sebedůvěru
- napomáhá podle potřeby ke správnému řešení

Žák

- efektivně postupuje při organizování vlastní práce

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

výstupy	učivo
<p>VO-9-1-10 posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci</p> <p>VO-9-1-07 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, obhajuje své postoje, kriticky hodnotí své nedostatky</p> <p>VO-9-1-03 zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje</p> <p>VO-9-1-01 objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání</p> <p>VO-9-1-02 rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu</p>	<p>Naše škola - život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy, vklad vzdělání pro život</p> <p>Naše obec, region, kraj - důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice, ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku</p> <p>Naše vlast - pojem vlasti a vlastenectví, zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti, státní symboly, svátky a významné dny</p> <p>Kulturní život - kulturní tradice</p> <p>Lidská setkání - rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen</p> <p>Vztahy mezi lidmi - osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace, konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivost</p> <p>Zásady lidského soužití - pravidla chování, výhody spolupráce lidí</p>
<p>pokrytí průřezových témat</p> <p>VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA</p> <p>Občanská společnost a škola</p> <p><i>Naše škola - život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společenská pravidla a normy, vklad vzdělání pro život</i></p> <p>Formy participace občanů v politickém životě</p> <p><i>Naše obec, region, kraj - důležité instituce</i></p> <p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA</p> <p>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>	

Vztahy mezi lidmi

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Lidské vztahy

Lidská setkání

Vztahy mezi lidmi

Zásady lidského soužití

Multikulturalita

Kulturní život

Naše vlast

STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

výstupy	učivo
VO-9-3-01 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	Majetek, vlastnictví - formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví
VO-9-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi	Peníze - funkce a podoby peněz, formy placení Hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní
VO-9-3-05 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu	
VO-9-3-04 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	
VO-9-3-07 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své	

výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané	
---	--

7. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

výstupy	učivo
<p>VO-9-1-02 rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu</p> <p>VO-9-1-06 zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu</p> <p>VO-9-1-07 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem</p> <p>VO-9-1-08 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám</p> <p>VO-9-1-09 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti</p>	<p>Zásady lidského soužití - morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování, dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí</p> <p>Vztahy mezi lidmi - problémy lidské nesnášenlivosti</p>

STÁT A PRÁVO

výstupy	učivo
<p>VO-9-4-01 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu</p> <p>VO-9-4-04 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů</p> <p>VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak</p>	<p>Lidská práva - základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana, úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech</p> <p>Státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly</p> <p>Protiprávní jednání - druhy a postihy, trestní postizitelnost a porušování předpisů v</p>

<p>mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady</p>	<p>silničním provozu Principy demokracie</p>
---	--

<p>pokrytí průřezových témat</p> <p>VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA</p> <p>Občan, občanská společnost a stát</p> <p><i>Lidská práva</i></p> <p><i>Státní správa a samospráva</i></p> <p><i>Principy demokracie</i></p> <p>MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA</p> <p>Princip sociálního smíru a solidarity</p> <p><i>Protiprávní jednání</i></p>
--

MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT

výstupy	učivo
<p>VO-9-5-03 uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory VO-9-5-04 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva VO-9-5-05 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, regionu</p>	<p>Globalizace - projevy, klady a zápory; významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení</p>

pokrytí průřezových témat

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Vztah člověka k prostředí

Globalizace

ČLOVĚK JAKO JEDINEC

výstupy	učivo
VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	Podobnost a odlišnost lidí - projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál
VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	Vnitřní svět člověka - vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí
VO-9-2-03 rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	Osobní rozvoj - životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji
VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	Etická výchova – Důstojnost a identita lidské osoby – úcta k lidské osobě - lidská práva, zdroje lidských práv, svoboda, rovnost, potenciality člověka, pozitivní hodnocení druhých v obtížných situacích, občanská zralost
EV-9-1-02 respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí	

8. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

ČLOVĚK JAKO JEDINEC

výstupy	učivo
VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	Vnitřní svět člověka - vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení, stereotypy v posuzování druhých lidí
VO-9-2-03 rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	Etická výchova – Asertivní chování – přijatelný kompromis, konstruktivní kritika, přijetí pochvaly, požádání o laskavost, stížnost, otázka po důvodu, realizace svých práv, řešení konfliktů
EV-9-1-04 nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva	Obrana před manipulací – asertivní techniky – manipulace, vysvětlení a nácvik jednotlivých asertivních technik

STÁT A PRÁVO

výstupy	učivo
VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	Právní základy státu - znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu
VO-9-4-02 rozlišuje a porovná úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	Státní správa a samospráva - orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly
VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	Principy demokracie - znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam; význam a formy voleb do zastupitelstev
VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	Lidská práva - základní lidská práva, poškozování lidských práv, šikana, diskriminace
VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu	Právní řád České republiky - význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů
VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství	Protiprávní jednání - druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní

<p>VO-9-4-07 provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci</p> <p>VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování</p> <p>VO-9-4-09 rozdílí a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činností a spolupráce při postihování trestných činů</p> <p>VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady</p> <p>VO-9-4-11 diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání</p>	<p>postižitelnost, porušování práv k duševnímu vlastnictví</p> <p>Právo v každodenním životě - význam právních vztahů, důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady</p>
<p>pokrytí průřezových témat</p> <p>VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA</p> <p>Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p><i>Principy demokracie</i></p>	

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

výstupy	učivo
<p>VO-9-1-03 zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje</p> <p>VO-9-1-04 zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají</p> <p>VO-9-1-05 kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí</p> <p>VO-9-1-06 zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu</p> <p>VO-9-1-08</p>	<p>Kulturní život – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní instituce, masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédiá</p> <p>Lidská setkání - Přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti</p>

objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	
--	--

9. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

STÁT A PRÁVO

výstupy	učivo
<p>VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství</p> <p>VO-9-4-07 provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci</p> <p>VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady</p> <p>VO-9-4-11 diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání</p>	<p>Právo v každodenním životě - význam právních vztahů, důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady</p>

STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

výstupy	učivo
<p>VO-9-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi</p> <p>VO-9-3-05 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu</p> <p>VO-9-3-07 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané</p>	<p>Peníze - funkce a podoby peněz, formy placení</p> <p>Hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtů a jejich odlišnosti; význam daní</p> <p>Banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků</p> <p>Výroba, obchod, služby - jejich funkce a návaznost</p> <p>Principy tržního hospodářství - nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace, podstata fungování trhu; nejčastější právní formy</p>

<p>VO-9-3-06 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz</p> <p>VO-9-3-08 rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti</p> <p>VO-9-3-04 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít</p> <p>VO-9-3-03 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení spolupracuje i v obtížných sociálních situacích</p>	<p>podnikání</p> <p>Etická výchova – Aplikovaná etická výchova – ekonomické hodnoty – rozumné nakládání s penězi, zájem o otázky národního hospodářství, vztah mezi ekonomikou a etikou, rozvíjení ekonomických ctností - šetrnost podnikavost</p>
--	--

MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT

výstupy	učivo
<p>VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování</p> <p>VO-9-5-02 uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích</p> <p>VO-9-5-03 uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory</p> <p>VO-9-5-04 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva</p> <p>VO-9-5-05 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, regionu</p>	<p>Evropská integrace - podstata, význam, výhody, Evropská unie a ČR</p> <p>Globalizace - projevy, klady a zápory; významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení</p> <p>Mezinárodní spolupráce - ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody, významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.)</p>

VO-9-5-06 uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru	
pokrytí průřezových témat	
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH	
Jsme Evropané	
<i>Evropská integrace</i>	
<i>Mezinárodní spolupráce</i>	

ČLOVĚK JAKO JEDINEC	
výstupy	učivo
VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	Osobní rozvoj - životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna, význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji
VO-9-2-03 rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	Etická výchova –Důstojnost a identita lidské osoby – jedinečnost a identita člověka – rozvoj sebevědomí, hodnotová orientace, rozvoj sebeovládání a morálního úsudku, selfmanagement, úvahy nad mravními zásadami, radost a optimismus
VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	Reálné a zobrazené vzory – Já – potenciální vzor pro druhé – smysl a cíl mého života, postoje, zodpovědný život, zdravý způsob života, autonomie a konformita
EV-9-1-02 respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí	
EV-9-1-07 je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	
přesahy z: Z (9. ročník): Globální svět	

4.5.3. Finanční gramotnost

Vzdělávací předmět Finanční gramotnost je na II. stupni zařazen samostatně v 9. ročníku v časové dotaci 1 vyučovací hodina týdně, je čerpána z disponibilní časové dotace. Svým obsahem navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět a Matematika a její aplikace na I.st., kde jsou žáci seznamováni se světem financí

Vzdělávací předmět Finanční gramotnost je založen na praktickém seznámení s finanční a ekonomickou oblastí lidského života a jejich následné využívání v reálných situacích života. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, který v současnosti klade vysoké nároky na orientaci ve finančních problémech. Finanční znalosti patří k podstatným znakům všeobecného základního vzdělání každého člena naší společnosti. Tyto znalosti mu umožňují bez problému zvládat nástrahy finančních pastí, orientovat se v základních pojmech užívaných v jakékoli platební sféře a zvládat běžné denní plánování rozpočtu.

Vzdělávací předmět Finanční gramotnost úzce souvisí s předmětem Občanská výchova, na kterou v některých tématech navazuje a dále je rozšiřuje, a v praktické stránce také s oblastí Matematika a její aplikace, která se prolíná zejména s využitím základních matematických operací pro praktické příklady z běžného života.

Předmět také zasahuje do řady průřezových témat: Osobnostní a sociální výchova,

- OSV –Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Mezilidské vztahy, Hodnoty, postoje, praktická etika, Kooperace a kompetice

- VMEGS – Jsme Evropané

- MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Stavba mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Vnímání autora mediálních sdělení, Fungování a vliv médií ve společnosti

Vzdělávací předmět Finanční gramotnost je rozčleněn do 3 okruhů:

1. Peníze

2. Hospodaření domácnosti

3. Finanční produkty

Vzdělávání v daném vzdělávacím oboru směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání finanční gramotnosti jako důležité náležitosti svého odpovědného občanského života
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- rozvíjení pozitivního vztahu ke správnému formování svých financí
- samostatnému kritickému uvažování o smyslech finančních produktů
- rozvíjení zájmu o současnou problematiku finančnictví a s ním spojených finančních produktů
- utváření pozitivního hodnotového systému o vlastní dobro a plnohodnotný život
- odhalování souvislostí v peněžních praktikách a jejich vliv na člověka
- rozlišování adekvátních cen a cenových klamavých praktik na spotřebitele

- uvědomění základních práv spotřebitele a z toho plynoucí základní právní vědomí a zdroje získávání těchto právních informací
- uvědomění si nástrah dluhů a dluhových pastí
- upevnění úcty k práci a úsilí
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících osobní finance, uplatňování správných postupů vedoucích k posílení osobních financí
- uvědomění si principu úroků a úvěrů, seznámení s úvěrovými podvody
- používání vhodných myšlenek a argumentace k získání finanční nezávislosti

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Občanská výchova

Kompetence k učení

Učitel

- poskytuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vede žáky k ověřování výsledků
- motivuje žáky k aktivnímu zapojení do vyučovacího procesu

Žák

- vybírá a využívá vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojuje získané poznatky do širších celků, nalézá souvislosti
- získané poznatky hodnotí, třídí a vyvozuje z nich závěry

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- klade otevřené otázky
- umožňuje volný přístup k pomůckám
- vede žáky k systematickému a přesnému uvažování

Žák

- tvořivě přistupuje k řešení problému, umí vyhledat vhodné informace, pracovat s nimi, umí nalézt řešení
- umí kriticky myslet a je schopen hájit svá rozhodnutí
- kriticky přemýšlí o nutnosti a účelnosti finančních produktů
- rozvíjí schopnosti odhadovat důsledky finančních situací

Kompetence komunikativní

Učitel

- má zájem o náměty, názory, zkušenosti žáků
- vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
- podněcuje žáky k argumentaci
- vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky

Žák

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory souvisle a kultivovaně
- umí naslouchat promluvám jiných lidí, vhodně na ně reaguje
- komunikuje na odpovídající úrovni

Kompetence sociální a personální

Učitel

- hodnotí žáky způsobem, který jim umožní vnímat vlastní pokrok
- vede žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili svou činnost

Žák

- umí spolupracovat v týmu, naslouchat a pomáhat jiným lidem
- upevňuje dobré mezilidské vztahy

- umí hodnotit svou práci i práci ostatních

Kompetence občanské

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k prezentaci jejich myšlenek a názorů

Žák

- zná legislativu a obecné morální zákony a dodržuje je
- respektuje názory ostatních
- zodpovědně se rozhoduje podle dané situace
- formuje své charakterové rysy

Kompetence pracovní

Učitel

- dodává sebedůvěru
- napomáhá podle potřeby ke správnému řešení
- vede žáky k plánování svých výdajů

Žák

- efektivně postupuje při organizování vlastní práce

9. ROČNÍK - DOTACE: 0+1, POVINNÝ

PENÍZE

výstupy	učivo
definuje peníze a různé formy placení	Peníze, hotovostní a bezhotovostní peníze
uvede příklady různých způsobů hotovostního a bezhotovostního placení a posoudí výhody a rizika hotovostního a bezhotovostního placení v konkrétní situaci	Hotovostní placení Bezhotovostní placení
na příkladech objasní přednosti a rizika používání platebních karet, uvede rozdíly mezi debetní a kreditní platební kartou	Měna Cena Inflace
vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet, určí základní parametry bankovních účtů	
objasní pozitiva a negativa internetového bankovníctví	
orientuje se v základních měnách velkých států, přepočítá měny států	
na příkladu vysvětlí, jak nabídka a poptávka ovlivňuje cenu a způsob stanovení ceny	
vysvětlí, co je inflace a jaký je její vliv na reálnou hodnotu peněz	

HOSPODAŘENÍ DOMÁCNOSTI

výstupy	učivo
uvede příklady příjmů a výdajů domácnosti, vysvětlí rozdíl mezi pravidelnými a jednorázovými příjmy a výdaji, rozliší zbytné a nezbytné výdaje v konkrétní situaci	Rozpočet – osobní rozpočet, rozpočet domácnosti, příjmy a výdaje domácího rozpočtu, sestavení domácího rozpočtu
sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti	Typy rozpočtů – vyrovnaný, přebytkový a schodkový rozpočet
na příkladech vysvětlí rozdíl mezi vyrovnaným, schodkovým a přebytkovým rozpočtem	Rozvaha domácnosti Domácí finance
navrhne, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší/menší než výdaje	Práva spotřebitelů – reklamace spotřebního zboží, reklamace potravin, dohled nad ochranou spotřebitele, nekalé obchodní
vysvětlí zásady hospodárnosti na rozpočtu	

domácnosti	praktiky
popíše postup při reklamaci výrobku nebo služby	
na příkladu objasní, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele	

FINANČNÍ PRODUKTY

výstupy	učivo
na příkladu vysvětlí rozdíl mezi úrokem placeným a přijatým, definuje fixaci úrokové míry	Finanční trh
orientuje se v základních institucích finančního trhu, rozlišuje mezi bankou a pojišťovnou	Toky peněz ve finančních produktech – výnos u produktů k ukládání peněz, náklady u produktů k půjčování peněz
vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet, určí základní parametry bankovních účtů	Finanční produkty – běžný účet, termínovaný vklad, vkladní knížky, stavební spoření, penzijní připojištění, akcie, podílové listy, dluhopisy, hypoteční úvěr, spotřebitelský úvěr, osobní půjčka, kreditní karty, finanční leasing, splátkový prodej
na příkladech objasní možnosti úspor, investic či spotřeby při nakládání s volnými finančními prostředky	Pojištění
porovná nabídku finančních produktů pro zhodnocení volných finančních prostředků	Porovnání nabídky finančních produktů – nabídka finančních produktů podle účelu použití, porovnávání nabídek finančních produktů ke zhodnocení volných finančních prostředků, pro půjčku chybějících finančních prostředků
hledá možnosti, jak řešit deficit na straně příjmů a výdajů	
porovná nabídku finančních produktů pro půjčení chybějících finančních prostředků	Finanční plánování
uvede možnosti různých typů pojištění	
uvede důvody, proč je dobré mít finančního poradce	
vyjádří pozitiva tvoření finančního plánu	

4.6. Člověk a příroda

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a příroda zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Vzdělávací obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Ve výše zmíněných vzdělávacích oborech žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje. Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, utváří – spolu s fyzikálním, chemickým a přírodopisným vzděláváním – také vzdělávání zeměpisné, které navíc umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Zeměpis, který má přírodovědný i společenskovední charakter, je v zájmu zachování celistvosti oboru umístěn celý v této vzdělávací oblasti.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která na elementární úrovni přibližuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně základního vzdělávání, a kooperuje především se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a zdraví a Člověk a svět práce a přirozeně i s dalšími vzdělávacími oblastmi.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech několika nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

4.6.1. Fyzika

Fyzika je předmět vzdělávací oblasti Člověk a příroda spolu s Chemií, Přírodopisem a Zeměpisem. Tato oblast navazuje na vzdělávací oblast I.stupně ZŠ Člověk a jeho svět, která přibližuje přírodovědné bádání žákům I.stupně základního vzdělávání. Z průřezových témat má na Fyziku návaznost hlavně environmentální výchova.

Tento předmět pomáhá žákovi uvědomovat si svou existenci coby součást přírody a vesmíru. Zprostředkovává mu zážitek mohutnosti přírodních sil a komplexnosti zkoumaných systémů. Tím v něm probouzí schopnost úžasu, posiluje pocit harmonie a podněcuje touhu po hlubším poznání. Nacházením odpovědí nabízí žákovi prožitek řádu a smyslu a zprostředkovává metafyzický zážitek schopnosti tento řád odhalovat. Učí ho souběžně používat empirické i teoretické prostředky poznání. Žák si osvojuje schopnost soustavně a objektivně pozorovat, provést měření, ve vhodné míře abstrahovat, formulovat hypotézu a vytvořit model. Pěstuje v něm potřebu pravdivosti v prostředí svobodné komunikace.

Obsahově se Fyzika člení do několika oblastí, které pokrývají široké spektrum přírodních jevů.

- látky a tělesa
- pohyb těles a síly
- mechanické vlastnosti tekutin
- světelné jevy
- elektromagnetické děje
- energie
- zvukové děje
- vesmír

Vyučovací předmět Fyzika je na II .stupni zařazena jako samostatný předmět s časovou dotací v 6.,7. a 8. ročníku - 2 hodiny týdně, v 9. ročníku - 1 hodina týdně. V 7. a 8. ročníku je čerpána 1 hodina z disponibilní časové dotace.

Formy realizace - vyučovací hodina - hromadná výuka s demonstračními pomůckami

- skupinová práce
- samostatné pozorování
- laboratorní práce - třída rozdělena na polovinu
- u tříd s 1 hodinou týdně 4 laboratorní práce za rok
- u tříd se 2 hodinami týdně 4 laboratorní práce za rok

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Fyzika

K utváření a rozvíjení klíčových kompetencí, jak je definuje RVP ZV, volí předmět Fyzika strategie, pro něž je typická modernost, otevřenost, menší náročnost a širší pohled na smysl výuky. Snahou je učinit tradičně spíše obtížný předmět přístupnějším tak, aby podněcoval zájem většího počtu žáků.

Kompetence k učení v předmětu Fyzika

Učitel

- uváděním příkladů z denní reality přibližuje žákovi odbornou fyzikální terminologii a nalézání souvislostí mezi získanými daty, což podněcuje jeho zvědavost a uplatnění v praktickém životě
- vede žáka k vyhledávání, třídění, propojování a srovnávání fyzikálních dat z různě věrohodných zdrojů

Žák

- uplatňuje vědomosti získané při výuce fyziky v praktickém životě a projevuje zájem o další vzdělávání v oblastech fyziky

- vyhledává, třídí a srovnává data z různých zdrojů, týkající se daného fyzikálního tématu, přičemž chápe nutnost vše ověřovat a mít opatrný a kritický pohled na zdroje informací

Kompetence k řešení problémů v předmětu Fyzika

Učitel

- zadává takové fyzikální úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení a vyhodnocení získaných dat
- kde je možno, podněcuje žáka k odhadování, uhadování výsledku, učí jej řádovému, hrubému odhadu, a tak pěstuje jeho dovednost učinit si představu o rozměru kterékoli fyzikální situace
- vstřícným postojem k odpovědím podporuje žáka v hledání řešení rozmanitými cestami a rozšiřuje jeho rejstřík technik, jak se k řešení dobrat
- směřuje žáka s jeho chybným řešením a posiluje v něm vědomí, že chyby jsou nutným a cenným zdrojem poučení

Žák

- rozpozná a najde problém daného fyzikálního úkolu, hledá nejvhodnější způsob řešení, přičemž se nenechá odradit neúspěchem, který ho naopak motivuje k další činnosti nalezení konečného řešení problému a vyhodnocení získaných dat

Kompetence komunikativní v předmětu Fyzika

Učitel

- zadáním práce ve skupinách vytváří pro žáky příležitost k formování a obhajování vlastních myšlenek a názorů na problematiku dané fyzikální práce

Žák

- naslouchá názorům spolužáků, zapojí se do diskuze, obhájí svůj názor a společně určí nejvhodnější postup fyzikálního měření

Kompetence sociální a personální v předmětu Fyzika

Učitel

- využíváním skupinového vyučování vede žáky ke spolupráci se spolužáky i s pedagogy, respektování názorů, práce a úspěchů druhých, přijímání kritiky a k ochotě pomoci

Žák

- zvládá nové role v pracovních činnostech, je ochoten spolupracovat, respektovat názor, práci a úspěch jiných, přijímá a dokáže se poučit z kritiky a ochotně poskytuje pomoc slabším

Kompetence občanské v předmětu Fyzika

Učitel

- vede žáka k osvojení si úkolu a povinnosti coby přirozené a neobtěžující součásti života
- vede žáky k šetrnému využívání energie a k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů

Žák

- zná své povinnosti a zodpovědně je plní v rámci svých možností
- vytváří si kladný vztah k přírodě a životnímu prostředí

Kompetence pracovní v předmětu Fyzika

Učitel

- umožní žákovi pracovat s nejrůznějšími pomůckami a přístroji v rámci laboratorních prací a tím posiluje jeho zručnost
- dbá na dodržování bezpečnosti při experimentálních činnostech, a tak dbá o ochranu jeho zdraví při práci
- důsledným vyžadováním plnění úkolů a dodržováním pracovních povinností vytváří pocit zodpovědnosti
- zadává a kontroluje dlouhodobější a domácí práce a tím připravuje žáky na soustavnou práci

- oceněním samostatné i skupinové práce pěstuje žákovy pozitivní vztah k čestnému a úspěšnému podnikání

Žák

- vybírá si vhodné pracovní pomůcky a přístroje pro určení fyzikálních veličin
 - dodržováním pravidel chování a řádu učebny fyziky chrání zdraví své i druhých
 - připravuje se na výběr povolání
-

POHYB TĚLES A SÍLY

výstupy	učivo
<p>F-9-2-01 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu</p> <p>F-9-2-02 využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles</p> <p>F-9-2-03 změří velikost působící síly</p> <p>F-9-2-04 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici</p> <p>F-9-2-05 využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích</p> <p>F-9-2-06 aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů stálé výsledné síly v jednoduchých situacích</p>	<p>Gravitační pole a gravitační síla</p> <ul style="list-style-type: none"> · síla · gravitační síla · výpočet a směr gravitační síly · směr svislý a vodorovný <p>Výslednice dvou sil stejných a opačných směrů</p> <ul style="list-style-type: none"> · skládání dvou sil stejného směru · skládání dvou sil opačného směru · těžiště <p>Pohyby těles</p> <ul style="list-style-type: none"> · pohyb tělesa · druhy pohybů · rychlost <p>Newtonovy zákony</p> <ul style="list-style-type: none"> · zákon setrvačnosti · zákon síly · zákon akce a reakce <p>Rovnováha na páce a pevné kladce</p> <ul style="list-style-type: none"> · páka · rovnovážná poloha páky · užití páky · kladka pevná · kladka volná <p>Tlaková síla a tlak</p> <ul style="list-style-type: none"> · deformační účinky síly <p>Třecí síla</p> <ul style="list-style-type: none"> · velikost třecí síly · význam třecí síly

LÁTKY A TĚLESA

výstupy	učivo
<p>F-9-1-01 změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa</p> <p>F-9-1-02 uveďte konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí</p> <p>F-9-1-03 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty</p> <p>F-9-1-04 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou,</p>	<p>Tělesa a látky</p> <ul style="list-style-type: none"> · rozdělení látek a těles na pevné, kapalné a plynné <p>Skupenství látek</p> <ul style="list-style-type: none"> · částicové složení látek (atom, molekula) · Brownův pohyb, difúze · částicové složení pevných látek · částicové složení kapalných látek · částicové složení plyných látek · elektrické vlastnosti částic <p>Měřené veličiny</p> <ul style="list-style-type: none"> · délka · měření délky

hmotností a objemem při řešení praktických problémů	<ul style="list-style-type: none"> · objem · měření objemu · hmotnost · měření hmotnosti · hustota · výpočet hustoty, hmotnosti a objemu · změna objemu těles při zahřívání · teplota · čas · měření času
<p>přesahy do: M (6. ročník): Číslo a proměnná - Desetinná čísla</p>	

7. ROČNÍK - DOTACE: 1+1, POVINNÝ

MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN

výstupy	učivo
F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů F-9-3-02 předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní	Pascalův zákon pro kapaliny <ul style="list-style-type: none"> · vlastnosti kapalin · spojené nádoby · Pascalův zákon · užití Pascalova zákona Hydrostatický tlak <ul style="list-style-type: none"> · účinky gravitační síly na kapalinu Archimédův zákon pro kapaliny <ul style="list-style-type: none"> · vztlaková síla · Archimédův zákon · výpočet vztlakové síly · potápění a plování stejnorodého tělesa · potápění a plování nesterodného tělesa Atmosférický tlak <ul style="list-style-type: none"> · mechanické vlastnosti plynů · atmosféra Země a atmosférický tlak · měření atmosférického tlaku · změny atmosférického tlaku Archimédův zákon pro plyny Pascalův zákon pro plyny

SVĚTELNÉ DĚJE

výstupy	učivo
F-9-6-07 využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh F-9-6-08 rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat	Vlastnosti světla <ul style="list-style-type: none"> · optika, zdroje světla · světelný svazek · stín · zatmění Slunce a Měsíce · měsíční fáze · rychlost světla

ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	<ul style="list-style-type: none"> · zákon odrazu · zobrazení předmětu rovinným zrcadlem · kulová zrcadla · zobrazení dutým zrcadlem · zobrazení vypuklým zrcadlem · využití zrcadel v praxi · lom světla · čočky · zobrazení spojkou · vlastnosti obrazu u spojky · zobrazení rozptylkou · vlastnosti obrazu na rozptylce · barva světla · optické vlastnosti oka · vlastnosti obrazu oka · optické přístroje
--	--

8. ROČNÍK - DOTACE: 1 + 1, POVINNÝ

ELEKTROMAGNETICKÉ DĚJE

výstupy	učivo
F-9-6-01 obvodu sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	Elektrické pole, elektrický obvod <ul style="list-style-type: none"> · el. náboj · el. vlastnosti látek · elektrometr
F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	<ul style="list-style-type: none"> · vodič a izolant v el. poli · stejnorodé el. pole · siločáry el. pole
F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	<ul style="list-style-type: none"> · el. proud a vodivost látek · typy vodičů
F-9-6-04 využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů	<ul style="list-style-type: none"> · podmínky vedení el. proudu · měření el. proudu · el. napětí · zdroje stejnosměrného napětí
F-9-6-05 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	<ul style="list-style-type: none"> · el. odpor · závislost odporu na vlastnostech vodiče · výsledný odpor rezistorů zapojených do série · výsledný odpor rezistorů zapojených paralelně
F-9-6-06 zapojí správně polovodičovou diodu	<ul style="list-style-type: none"> · reostat · dělič napětí · polovodiče · příměsové polovodiče · polovodičová dioda · dioda jako usměrňovač · voltampérová charakteristika diod
	Magnetické pole <ul style="list-style-type: none"> · magnetické pole Země

	<ul style="list-style-type: none"> · stejnorodé magnetické pole · elektromagnet · elektrický zvonek · stejnosměrný elektromotor · elektromagnetická indukce · střídavý proud · časový průběh střídavého proudu · efektivní hodnota střídavého proudu a napětí
--	---

ENERGIE

výstupy	učivo
F-9-4-05 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	Formy energie <ul style="list-style-type: none"> · elektrárny · přenosové vedení · jaderná energie · radioaktivita · využití a škodlivost radioaktivity · způsoby uvolňování jaderné energie · jaderná elektrárna Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie
pokrytí průřezových témat ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Základní podmínky života <i>Formy energie</i>	

9. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

ENERGIE

výstupy	učivo
F-9-4-01 určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa F-9-4-04 určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem F-9-4-03 využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh F-9-4-02 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	Formy energie <ul style="list-style-type: none"> · práce · výkon · pohybová energie · polohová energie · přeměny mechanické energie · vnitřní energie · změna vnitřní energie · teplo · výpočet tepla · způsoby tepelné výměny Přeměny skupenství <ul style="list-style-type: none"> · změny skupenství · tání a tuhnutí · vypařování · var · kapalnění

ZVUKOVÉ DĚJE

výstupy	učivo
F-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	Vlastnosti zvuku · vznik zvuku a jeho šíření · rychlost zvuku · výška tónu
F-9-5-02 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	· hlasitost zvuku · odraz zvuku, ozvěna

VESMÍR

výstupy	učivo
F-9-7-01 objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	Sluneční soustava · jednotky délky v astronomii · planetky, komety a meteoroidy · planety terestrické
F-9-7-02 odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností	· planety neterestrické · Země, Měsíc Hvězdy · Slunce · hvězdokupy, mlhoviny, galaxie

4.6.2. Chemie

Předmět Chemie je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Je zařazen samostatně v 8. a 9. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně.

Obsahové vymezení předmětu Chemie

Výuka Chemie směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o poznání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích. Žáci si vytvářejí potřeby objevovat a vysvětlovat chemické jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů, získávají a upevňují si dovednost pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s vybranými nebezpečnými látkami.

Obsahově se Chemie dělí do několika oblastí:

- pozorování, pokus a bezpečnost práce
- směsi
- částicové složení látek a chemické prvky
- chemické reakce
- anorganické sloučeniny
- organické sloučeniny
- chemie a společnost

Chemie zahrnuje jednu část tématických okruhů průřezových témat a to především environmentální výchovy. Využívá metod a forem práce založených na praktickém provedení jednoduchých chemických dějů, řešení problémových úloh (divergentních, konvergentních, hodnotících myšlení, ...) zejména ve skupinách, na samostatné prezentaci informací získaných z různých zdrojů, chemických exkurzích.

Při hodnocení žáka se klade důraz na jeho schopnost aplikovat získané vědomosti a dovednosti, hledat souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je nebo ovlivňovat, schopnost formulovat a obhajovat vlastní názor, pracovat ve skupině. Hodnocení vychází z výsledků písemných testů, samostatné prezentace a pracovních dovedností na zpracování referátů, ne řešení úloh, schémat a laboratorních prací.

CÍLOVÉ ZAMĚŘENÍ OBLASTI

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivněji využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- rozvíjení logického uvažování a myšlení, práce s pojmy

Formy realizace:

V Chemii se snažíme o rozvoj většiny životních kompetencí. K jejich dosahování volíme takové formy a metody výuky, které žákům umožňují optimální zvládnutí učiva.

Vyučovací hodina: samostatné pozorování, skupinová práce, ukázkové pokusy, hromadná výuka s demonstračními pomůckám.

Laboratorní práce: Při laboratorních pracích je třída rozdělena na poloviny. V 8. i 9. ročníku je 5 laboratorních prací ročně.

Výchovně vzdělávací strategie:

K utváření a rozvíjení klíčových kompetencí, jak je definuje RVP ZV, volí předmět Chemie strategie, pro něj je typická modernost, otevřenost, menší náročnost a širší pohled na smysl výuky. Má nezastupitelnou roli v praktickém životě a umožňuje tak získávat všeobecnou gramotnost, která je nepostradatelná pro další úspěšné studium.

Snahou je učinit tradičně spíše obtížný předmět přístupnějším tak, aby podněcoval zájem většího počtu žáků.

Kompetence k učení

Žák:

- uplatňuje vědomosti získané při výuce chemie v praktickém životě a projevuje zájem o další vzdělávání
- vyhledává, třídí a srovnává data z různých zdrojů, týkajících se daného chemického tématu, ale chápe nutnost vše ověřovat a zdůvodňovat, má svůj opatrný a kritický pohled na zdroje informací

Učitel:

- uváděním příkladů z denní reality přibližuje žákům odbornou chemickou terminologii a nalézání souvislostí mezi získanými daty, což podněcuje jeho zvědavost a uplatnění jeho vědomostí v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- rozpoznává a najde problém daného chemického úkolu, hledá nejvhodnější způsob řešení, přičemž se nenechá odradit neúspěchem, který ho naopak motivuje k další činnosti, nalezení správného řešení problému a vyhodnocení získaných dat

Učitel:

- klade důraz na argumentaci podloženou důkazy
- zadává žákům problémové úlohy
- pomáhá žákům směřovat ke správným zdrojům informací potřebných k řešení zadaných úkolů.

Kompetence komunikativní

Žák:

- naslouchá názorům spolužáků, zapojí se do diskuse, obhájí svůj názor a společně určí nejvhodnější řešení dané chemické úlohy nebo nejvhodnější chemický postup

Učitel:

- v průběhu vyučovacích hodin (i laboratorních cvičení) vytváří podmínky pro vzájemnou komunikaci (otevřeně se žáky komunikuje)
- vede žáky k souvislému a dobře formulovanému projevu

Kompetence sociální a personální

Žák:

- zvládá role v pracovních činnostech, je ochoten spolupracovat, respektovat názor, práci a úspěch jiných, přijímá a dokáže se poučit z kritiky a ochotně poskytuje pomoc jiným spolužákům

Učitel:

- zadává žákům skupinovou práci a vytváří podmínky, které každému umožní zapojit se do činnosti
- vede žáky k samostatnosti při plnění zadaných úkolů
- při práci s nebezpečnými chemickými látkami vede žáky k ochraně zdraví

- pomáhá svým výkladem k utváření zdravého životního stylu

Kompetence občanské

Žák:

- zná své povinnosti a zodpovědně je plní v rámci svých možností
- vytváří si kladný vztah k přírodě a životnímu prostředí

Učitel:

- vede žáky k ekologickému myšlení (k třídění odpadu apod.)
- je pro žáky příkladem ve vztahu k přírodě
- opakovaně upozorňuje žáky na pravidla bezpečnosti při zacházení s chemickými látkami
- vede žáky k odmítavému postoji k drogám a návykovým látkám

Kompetence pracovní

Žák:

- vybírá si vhodné pracovní pomůcky a chemikálie pro určení chemických sloučenin
- dodržuje pravidla a bezpečné chování určené řádem učebny chemie, chrání zdraví své i druhých
- připravuje se na volbu povolání

Učitel:

- vede žáky k využívání získaných znalostí a zkušeností v zájmu přípravy na budoucí povolání (resp. studium)
- vede žáky k bezpečnému ovládnutí laboratorní techniky při práci v chemické laboratoři
- důsledně dohlíží na dodržování zásad bezpečnosti při práci v laboratoři

8. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE

výstupy	učivo
CH-9-1-01 určí společné a rozdílné vlastnosti látek	Zásady bezpečné práce · bezpečnost práce ve školní pracovně(laboratoři) i v běžném životě
CH-9-1-02 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovitost	Vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost · vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek
CH-9-1-02 posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	Nebezpečné látky a přípravky · piktogramy a jejich význam, H-věty, P-věty
CH-9-1-03 objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek	Mimořádné události - havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek

SMĚSI

výstupy	učivo
CH-9-3-02 rozlišuje směsi a chemické látky	Směsi - různorodé směsi · stejnorodé roztoky · hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku
CH-9-3-02 vypočítá složení roztoků, připraví roztok daného složení	· koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok · vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku
CH-9-3-02 vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpuštění pevných látek	· oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)
CH-9-3-03 navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek v praxi	Voda: - destilovaná, pitná odpadní, výroba pitné vody, - čistota vody
CH-9-3-03 rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití	Vzduch: -složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva
CH-9-3-03 uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	
pokrytí průřezových témat	

ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY

výstupy	učivo
CH-9-3-01 používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	Částicové složení látek: molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony
CH-9-3-02 rozlišuje chemické prvky a chemické	Prvky: názvy, značky, vlastnosti a použití

<p>sloučeniny a tyto pojmy užívá ve správných souvislostech CH-9-3-03 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti</p>	<p>vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků, protonové číslo Chemické sloučeniny: chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin</p>
--	--

CHEMICKÉ REAKCE

výstupy	učivo
<p>CH-9-4-01 rozliší výchozí látky a produkty chem. reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chem. reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání CH-9-4-02 přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu CH-9-4-03 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chem. reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu</p>	<p>Chemické reakce: zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost Klasifikace chemických reakcí: slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní Faktory ovlivňující rychlost reakcí: teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza Chemie a elektřina: výroba elektrického proudu chemickou cestou</p>

ANORGANICKÉ SLOUČENINY

výstupy	učivo
<p>CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí CH-9-5-02 vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede opatření, kterými jim lze předcházet CH-9-5-03 orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi</p>	<p>Oxidy: názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, Kyseliny a hydroxidy: kyselost a zásaditost roztoků, vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů Soli kyslíkaté a nekyslíkaté: vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů</p>

CHEMIE A SPOLEČNOST

výstupy	učivo
<p>orientuje se v případě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka</p>	<p>Průmyslová hnojiva Tepelně zpracované materiály - cement, vápno, sádra, keramika</p>

ORGANICKÉ SLOUČENINY

výstupy	učivo
<p>CH-9-6-01 rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití</p> <p>CH-9-6-02 zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy</p> <p>CH-9-6-03 rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití</p> <p>CH-9-6-04 orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktech biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů</p> <p>CH-9-6-05 určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu</p> <p>CH-9-6-06 uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů</p>	<p>Uhlovodíky: alkany, chemické vlastnosti alkanů, cykloalkany, alkeny, chemické vlastnosti alkenů, dieny, kaučuk, alkiny, chem. vlastnosti alkinů, areny, chem. vlastnosti benzenu shrnutí uhlovodíků, použití nejvýznamnějších Paliva: - ropa, uhlí, zemní plyn, jaderná energie, štěpení jader atomů uranu - uhlovodíky a automobilismus - obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie Deriváty uhlovodíků: - halogenové deriváty, - alkoholy, chem. vlastnosti alkoholů, vícesytné alkoholy, fenoly - aldehydy, ketony - karboxylové kyseliny, chem. vlastnosti kyselin, aminokyseliny, estery Přírodní látky: - uhlovodany (dělení) - chem. vlastnosti glykózy - sacharóza, škrob a celulóza - glykogen, výpočet podle chem rovnice - tuky - příprava a vlastnosti mýdla - bílkoviny (dělení a vlastnosti), příklady funkcí bílkovin - biokatalyzátory (enzymy) - hormony a vitamíny</p>

CHEMIE A SPOLEČNOST

výstupy	učivo
<p>CH-9-7-01 zhodnotí používání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi</p> <p>CH-9-7-02 aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe</p> <p>CH-9-7-03 orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka</p>	<p>Chemický průmysl v ČR: - Chemizace - rizika v souvislosti s životním prostředím - recyklace surovin Plasty a syntetická vlákna: - vlastnosti, použití a likvidace - vlastnosti a použití syntetických vláken - likvidace plastů Detergenty, pesticidy a insekticidy Hořlaviny: - význam tříd nebezpečnosti Léčiva a návykové látky: - látky zachraňující život - drogy (dělení) - prevence návykových látek - výživou ke zdraví</p>

4.6.3. Přírodopis

Předmět Přírodopis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Je zařazen samostatně s časovou dotací v 6., 7. a 9. ročníku - 2 hodiny, v 8. ročníku 1 hodina týdně. V 9. ročníku je 1 hodina čerpána z disponibilní časové dotace. Navazuje převážně na žákovské výstupy vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět na 1. stupni a na výstupy ostatních vzdělávacích oblastí. Upřednostňuje se komplexní pohled na dané téma s využitím mezioborových vztahů kde žáci dostávají příležitost poznávat přírodu jako systém a porozumět zákonitostem přírodních jevů. Osvojují si vědomosti a dovednosti o přírodě, učí se pracovat s přírodním materiálem, vytvářejí hypotézy, je podporována otevřenost myšlení.

Uplatňuje se zejména environmentální výchova, mediální výchova, osobnostní a sociální výchova. Z metod a forem práce se využívá skupinová práce nebo práce ve dvojicích a vzájemné učení na základě laboratorních úkolů. Důležité pro upevnění vědomostí, dovedností a rozvoje dalšího poznání jsou cvičení a exkurze.

V biologii člověka je cílem sjednotit získané vědomosti a dovednosti ohledně zdraví člověka a vývoje živočichů, při čemž se zohledňuje zařazení člověka v rámci systému do savců.

Zdůrazňuje se komplexní pohled na vývoj, stavbu, funkci a chování člověka.

Z hlediska hodnocení žáka je snaha o objektivní sebehodnocení, schopnost pracovat individuálně i ve skupinách, umět obhajovat vlastní názor i naslouchat druhým, řešit problémové úlohy a spolupracovat s ostatními. Součástí je i hodnocení testů a ústní projev prezentovaných prací.

Cílové zaměření

- vést žáka ke zkoumání přírodních dějů, objevovat souvislosti mezi nimi
- využívat různých metod poznání – přímé pozorování, pokusy, práce s odbornou literaturou
- hledat odpovědi na otázky o průběhu přírodních procesů
- podněcovat žáka k tvořivému myšlení, které vede k ověřování hypotéz o přírodních faktech
- vytvářet snahu zapojit se do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodě
- šetrně a zodpovědně se chovat ke svému zdraví a zdraví ostatních lidí uvažovat a jednat ve smyslu efektivního využívání obnovitelných zdrojů energie v praxi

Metody a formy práce:

- samostatná práce, např. referáty, zajímavosti z populárně naučné literatury, sběr materiálu
- praktické poznávání přírody
- pozorování lupou a mikroskopem
- skupinová práce
- laboratorní práce
- vycházky
- hromadná výuka

Výchovně vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žák

- dovede pracovat s informačními zdroji - školní a městská knihovna, pořady TV
- vytváří si kritéria pro hodnocení svých vědomostí a dokáže je použít

Učitel

- podporuje čtení s porozuměním, vlastní reprodukci a výklad
- vede žáky k sebehodnocení a hodnocení ostatních

Kompetence k řešení problémů

Žák

- zdůvodňuje vzájemné vztahy a příčiny přírodních dějů
- logicky uvažuje, dokáže si zapamatovat důležitá fakta a využívá je v praktickém životě

Učitel

- umožňuje žákům nalézt správná řešení praktických úkolů při laboratorní práci
- reaguje na společenské a přírodní dění, umožňuje žákům hledat pro ně vysvětlení

Kompetence komunikativní

Žák

- dokáže se samostatně věcně a srozumitelně vyjadřovat
- respektuje názory ostatních, umí se zapojit do diskuze

Učitel

- vede žáky ke vzájemné spolupráci, umožňuje jim prosadit se při práci ve skupině

Kompetence sociální a personální

Žák

- je schopen respektovat a tolerovat ostatní, vážit si jich a vzájemně si pomáhat
- dodržuje pravidla slušného chování

Učitel

- promyšleně zařazuje práci ve skupině
- využívá prezentace názorů žáků

Kompetence občanské

Žák

- chová se zodpovědně ke svému prostředí a k přírodě
- třídí odpady, ochraňuje životní prostředí
- dodržuje zdravý životní styl, chrání své zdraví

Učitel

- připravuje žáky k tomu, aby byli odpovědní za své fyzické i duševní zdraví
- na konkrétních příkladech z denního života demonstruje pozitivní a negativní chování ve vztahu k přírodě

Kompetence pracovní

Žák

- má osvojené pracovní dovednosti a návyky při laboratorní práci, udržuje své pracovní místo v pořádku a čistotě

Učitel

- zapojuje žáky do školních projektů, podporuje jejich zájmovou činnost
-

6. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

OBEČNÁ BIOLOGIE

výstupy	učivo
<p>P-9-1-02 popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel</p> <p>P-9-1-03 rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů</p> <p>P-9-1-04 třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek</p> <p>P-9-1-01 rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů</p>	<p>Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty, názory na vznik života</p> <p>Základní struktura života - buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné</p> <p>Význam a zásady třídění organismů</p>

BIOLOGIE HUB

výstupy	učivo
<p>P-9-2-01 rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků</p> <p>P-9-2-02 vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích</p> <p>P-9-2-03 objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků</p>	<p>Houby bez plodnic - základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy</p> <p>Houby s plodnicemi - stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami</p> <p>Lišejníky - stavba, symbióza výskyt a význam</p>

BIOLOGIE ROSTLIN

výstupy	učivo
<p>P-9-3-01 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům</p>	<p>Fyziologie rostlin - základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování</p> <p>Systém rostlin - poznávání a zařazování zástupců běžných druhů řas</p> <p>Význam rostlin a jejich ochrana</p>

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

výstupy	učivo
<p>P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</p> <p>P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin</p> <p>P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí</p> <p>P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy</p>	<p>Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla - živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování</p> <p>Vývoj, vývin a systém živočichů - významní zástupci jednotlivých skupin - prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci)</p> <p>Rozšíření, význam a ochrana živočichů - hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, živočišná společenstva</p> <p>Projevy chování živočichů</p>

PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

výstupy	učivo
<p>P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody</p> <p>P-9-8-02 dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody</p>	<p>Praktické metody - pozorování lupou a mikroskopem, zjednodušené určovací klíče a atlasy, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů</p> <p>Významní biologové a jejich objevy</p>

7. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

OBEČNÁ BIOLOGIE

výstupy	učivo
<p>P-9-1-03 rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů</p> <p>P-9-1-04 třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek</p>	<p>Význam a zásady třídění organismů</p>

BIOLOGIE ROSTLIN

výstupy	učivo
<p>P-9-3-01 odvodí na základě pozorování uspořádání</p>	<p>Anatomie a morfologie rostlin - stavba a význam částí těla vyšších rostlin (kořen,</p>

<p>rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům P-9-3-02 porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku P-9-3-03 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin P-9-3-04 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů P-9-3-05 odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí</p>	<p>stonek, list, květ, semeno, plod) Fyziologie rostlin - dýchání, růst, rozmnožování Systém rostlin - poznávání a zařazování běžných druhů mechorostů, kaprad'orostů, nahosemenných a krytosemenných rostlin, jejich vývoj, využití hospodářsky významných zástupců Význam rostlin a jejich ochrana</p>
<p>pokrytí průřezových témat ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Ekosystémy <i>Systém rostlin</i></p>	
<p>přesahy z: VV (7. ročník): Uplatňování subjektivity</p>	

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

výstupy	učivo
<p>P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy</p>	<p>Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla - buňky, tkáně, orgány, orgánové soustavy, rozmnožování Vývoj, vývin a systém živočichů - významní zástupci jednotlivých skupin - strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) Rozšíření, význam a ochrana živočichů - hospodářsky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva Projevy chování živočichů</p>

PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

výstupy	učivo
P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody P-9-8-02 dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	Praktické metody - pozorování lupou a mikroskopem, zjednodušené určovací klíče a atlasy Významní biologové a jejich objevy

8. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

BIOLOGIE ČLOVĚKA

výstupy	učivo
P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy P-9-5-02 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka P-9-5-03 objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří P-9-5-04 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života P-9-5-05 aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla	Fylogeneze a ontogeneze člověka - rozmnožování člověka Anatomie a fyziologie - stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti Nemoci, úrazy a prevence - příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí, závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie Životní styl - pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka

PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

výstupy	učivo
P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody P-9-8-02 dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	Praktické metody - pozorování mikroskopem, Významní biologové a jejich objevy

OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA

výstupy	učivo
P-9-1-05 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	Dědičnost a proměnlivost organismů - podstata dědičnosti, přenos dědičných informací (geny, křížení)

<p>P-9-1-06 uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů</p> <p>P-9-1-07 uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka</p>	<p>Viry a bakterie - výskyt, význam a praktické využití</p>
--	---

9. ROČNÍK - DOTACE: 1+1, POVINNÝ

NEŽIVÁ PŘÍRODA

výstupy	učivo
<p>P-9-6-01 objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života</p> <p>P-9-6-02 rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek</p> <p>P-9-6-03 rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody</p> <p>P-9-6-04 porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě</p> <p>P-9-6-05 rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků</p> <p>P-9-6-06 uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi</p>	<p>Země - vznik a stavba Země</p> <p>Nerosty a horniny - vznik, vlastnosti, třídění, praktický význam a využití, určování vzorků, principy krystalografie</p> <p>Vnější a vnitřní geologické procesy - příčiny a důsledky</p> <p>Půdy - složení, vlastnosti a význam pro výživu rostlin, hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady devastace, rekultivace</p> <p>Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi - geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí</p> <p>Geologický vývoj a stavba území ČR - Český masiv, Karpaty</p> <p>Podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka</p> <p>Mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi</p>

ZÁKLADY EKOLOGIE

výstupy	učivo
<p>P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</p>	<p>Organismy a prostředí - vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím, populace, společenstva, přirozené</p>

<p>P-9-7-02 rozlišuje a uvede příklady systémů organismů - populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému</p> <p>P-9-7-03 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam</p> <p>P-9-7-04 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému</p>	<p>a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému</p> <p>Ochrana přírody a životního prostředí - globální problémy a jejich řešení, chráněná území</p>
--	--

PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

výstupy	učivo
<p>P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody</p> <p>P-9-8-02 dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody</p>	<p>praktické metody - pozorování lupou, zjednodušené určovací klíče a atlasy</p> <p>Významní geologové</p>

4.6.4. Zeměpis

Vyučovací předmět Zeměpis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda společně s Přírodopisem, Fyzikou a Chemií. Je zařazen samostatně s časovou dotací v 6., 7. a 8. ročníku - 2 hodiny týdně a v 9. ročníku - 1 hodina týdně. V 8. roč. je 1 hodina čerpána z disponibilní časové dotace. Svým pojetím navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět na 1. stupni. Vedle specifického vzdělávacího obsahu předmětu Zeměpis vycházejícího z řady přírodních a sociálních věd, vzájemně propojuje znalosti a dovednosti nabývané v jiných předmětech a integruje je v dimenzi prostoru povrchu Země.

Zeměpis zahrnuje část tematických okruhů průřezových témat, zejména ENV, VMEGS a MKV.

- Žáci se učí orientovat v mapách a prakticky využívat jejich možnosti.
- Žáci získávají komplexní pohled na svět s využitím předmětových vztahů, uvědomují si souvislosti přírodních podmínek a života lidí v blízkém okolí, v regionech, na území České republiky, v Evropě i ve světě.
- Žáci rozumějí některým jevům v přírodě a ve společnosti.
- Žáci si vytvářejí vztah k přírodě a k lidské společnosti, respektují odlišnosti života jiných národů.
- Žáci používají a rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii.
- Žáci jsou schopni vyčíst základní informace z různých geografických materiálů a orientovat se v informačních zdrojích, tvořit žákovské prezentace (projekty).
- Žáci si osvojují vědomosti a dovednosti v tematických celcích, které se obsahově člení na:
 - Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie
 - Přírodní obraz Země
 - Regiony světa
 - Společenské a hospodářské prostředí
 - Životní prostředí
 - Česká republika

Formy realizace

Při výuce se využívá metod a forem práce, které umožní žákům optimální zvládnutí daného učiva. Volba konkrétních metod a forem práce je v kompetenci každého učitele, který je za svou výuku odpovědný.

Formy realizace - vyučovací hodina

- kooperativní výuka a skupinová práce
- činnostní učení, problémové vyučování
- samostatná práce s geografickými materiály a prezentace vlastních prací
- hromadná výuka

Cílové zaměření

Vzdělávání v Zeměpisu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých metod poznávání
- vyhledávání a třídění informací, jejich využití v procesu učení a v praktickém životě
- formulování a vyjadřování myšlenek v logickém sledu, výstižně a souvisle
- šetrnému chování k přírodním systémům
- porozumění souvislostí mezi činnostmi lidí a stavem životního prostředí, schopnosti aplikovat vědomosti a dovednosti do praktického života

Výchovně vzdělávací strategie

K utváření a rozvíjení klíčových kompetencí (formulovaných v RVPZV) používá Zeměpis tyto strategie:

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáka k vyhledávání, třídění, propojování a srovnávání informací k různým regionům a makroregionům světa z různých informačních zdrojů
- vyžaduje používání geografického jazyka
- vhodně volí témata žákovských prezentací, aby vzbudil u žáka pocit osobní angažovanosti v problematice a tím ho vnitřně motivoval, vytváří příležitost k jejich vyhodnocení

Žák

- vyhledává, třídí a srovnává informace z různých informačních zdrojů k regionům a makroregionům světa
- tvoří žákovské prezentace, používá geografický jazyk

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- předkládá žákům náměty k samostatnému uvažování při řešení geografických problémů z různých regionů světa, které mají své zvláštnosti, ale i podobnosti
- vybízí žáka k porovnávání tvrzení a vlastních zkušeností

Žák

- samostatně uvažuje při řešení geografického problému, používá i vlastních zkušeností, rozpozná zvláštnosti i podobnosti jednotlivých geografických problémů z různých regionů světa

Kompetence komunikativní

Učitel

- vytváří pro žáky příležitost k formulování a obhajování vlastní myšlenky na problematiku geografie
- při hodinách vede žáky ke vzájemné komunikaci a diskusi na geografické téma

Žák

- naslouchá názorům spolužáků, zapojí se do diskuse a obhájí svůj názor

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky ke spolupráci (skupinová práce), k ochotě pomoci a o pomoc požádat, k respektování názorů jiných lidí, přijímání kritiky

Žák

- pracuje aktivně ve skupině, respektuje názory i práci jiných, přijímá a dokáže se poučit z kritiky, ochotně poskytuje pomoc slabším

Kompetence občanské

Učitel

- zdůrazňuje základní ekologické souvislosti
- vede žáky k myšlení v Evropských a globálních souvislostech, k vytváření osobních představ o geografii a životním prostředí

Žák

- vytváří si kladný vztah k přírodě a životnímu prostředí

Kompetence pracovní

Učitel

- vyžaduje dokončování práce v dohodnuté kvalitě a termínech, tím posiluje u žáka zodpovědnost
- ohodnocením samostatné i skupinové práce podporuje u žáků pozitivní vztah k učení i práci

Žák

- snaží se zodpovědně plnit zadané úkoly samostatně i ve skupině

6. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ

výstupy	učivo
Z-9-2-01 Zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy	Země jako vesmírné těleso · vesmír · Slunce a sluneční soustava · Měsíc · Země
Z-9-2-02 Prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	· časová pásma Krajinná sféra · složky krajinné sféry
Vysvětlí příčiny rozdílného času jednotlivých míst na Zemi, chápe podstatu, smysl a účel časových pásem na Zemi	· litosféra · atmosféra · hydrosféra · pedosféra
Z-9-2-03 Rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost	Systém přírodní sféry na planetární úrovni · geografické pásy (podnebné) · biosféra (šířková pásma) · přírodní a kulturní krajina
Z-9-2-03 Orientuje se v jevech a procesech litosféry, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	Systém přírodní sféry na regionální úrovni · přírodní sféra Afriky, Austrálie
Z-9-2-04 Porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	
Vysvětlí rozdíl mezi přírodní a kulturní krajinou, rozliší typy kulturní krajiny	

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE

výstupy	učivo
Z-9-7-01 Ovládá zásady praktické topografie a orientace v terénu	Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny Geografická exkurze · planetárium
Z-9-7-02 Aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života
Z-9-7-03 Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	

REGIONY SVĚTA

výstupy	učivo
Lokalizuje na mapách světadíly a oceány, určí jejich zeměpisnou polohu, porovná jejich rozlohu	Oceány Světadíly · Antarktida

<p>Charakterizuje význam a hospodářské využití oceánů</p> <p>Popíše členitost a typické znaky přírodních poměrů Afriky a jejích regionů, určí nejvýznamnější státy těchto oblastí, soustředění hospodářských činností</p> <p>Popíše členitost a typické znaky přírodních poměrů a hospodářských činností Austrálie</p> <p>Vyhledá polární oblasti, uvede jejich význam</p>	<ul style="list-style-type: none"> · Afrika (poloha, rozloha, členitost pobřeží) · Austrálie (poloha, rozloha, členitost pobřeží, hospodářské poměry) <p>Makroregiony světa</p> <ul style="list-style-type: none"> · oblasti Afriky · Oceánie · Arktida
--	--

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE

výstupy	učivo
<p>Aplikuje na konkrétních příkladech praktické činnosti s mapami, používá atlasový rejstřík</p> <p>Z-9-1-02</p> <p>Používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii</p> <p>Z-9-1-03</p> <p>Přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině</p>	<p>Komunikační geografický a kartografický jazyk</p> <ul style="list-style-type: none"> · plán, mapa · druhy map, výškopis, polohopis · smluvené značky, vysvětlivky <p>Geografická kartografie a topografie</p> <ul style="list-style-type: none"> · glóbus, měřítko · zeměpisná síť, určování zeměpisné polohy · praktické činnosti s mapami

7. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

REGIONY SVĚTA

výstupy	učivo
<p>Z-9-3-02</p> <p>Lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny</p> <p>Z-9-3-03</p> <p>Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států</p> <p>Z-9-3-01</p> <p>Rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa</p> <p>Z-9-3-04</p> <p>Zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat, a co je příčinou zásadních změn v nich</p>	<p>Světadíly</p> <ul style="list-style-type: none"> · Amerika (poloha, rozloha, členitost pobřeží) · Asie (poloha, rozloha, členitost pobřeží) · Evropa (poloha, rozloha, členitost pobřeží) <p>Makroregiony světa</p> <ul style="list-style-type: none"> · USA · Kanada · Střední Amerika (Mexiko) · Jižní Amerika (Brazílie, Argentina) · Jihozápadní Asie · Jižní Asie · Jihovýchodní Asie · Východní Asie (Japonsko, Čína) · Centrální Asie · Rusko · oblasti Evropy - Jižní, Severní, Západní, Střední, Jihovýchodní, Východní Evropa (politické rozdělení, charakteristika přírodních a socioekonomických poměrů) <p>Modelové regiony světa</p>

<p>Orientuje se na mapách a aktivně s nimi pracuje</p> <p>Charakterizuje hospodářsky i politicky nejvýznamnější státy jednotlivých makroregionů Ameriky, Asie, Evropy, hlavní a významná města</p> <p>Vyhledá nejvýznamnější oblasti rekreace a cestovního ruchu v Evropě</p> <p>Chápe význam Evropské unie, vyjmenuje členské státy</p>	<ul style="list-style-type: none"> · Evropská unie
<p>pokrytí průřezových témat</p> <p>VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH</p> <p>Objevujeme Evropu a svět</p> <p><i>oblasti Evropy - Jižní, Severní, Západní, Střední, Jihovýchodní, Východní Evropa</i></p>	

PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ

<p>výstupy</p> <p>Z-9-2-03</p> <p>Rozlišuje složky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost</p>	<p>učivo</p> <p>System přírodní sféry na regionální úrovni</p> <ul style="list-style-type: none"> · přírodní sféra Ameriky, Asie, Evropy
--	---

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE

<p>výstupy</p> <p>Aplikuje na konkrétních příkladech praktické činnosti s mapami, používá atlasový rejstřík</p>	<p>učivo</p> <p>Geografická kartografie a topografie</p> <ul style="list-style-type: none"> · praktické činnosti s mapami
---	--

8. ROČNÍK - DOTACE: 1+1, POVINNÝ

ČESKÁ REPUBLIKA

<p>výstupy</p> <p>Z-9-6-03</p> <p>Hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu</p> <p>Z-9-6-05</p> <p>Uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států</p> <p>Z-9-6-04</p> <p>Lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit</p> <p>Vyjmenuje přírodní a kulturní zajímavosti pro cestovní ruch</p> <p>Z-9-6-01</p> <p>Vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy</p>	<p>učivo</p> <p>Česká republika</p> <ul style="list-style-type: none"> · Česká republika na mapě Evropy · přírodní poměry (povrch, vodstvo, podnebí, půdy) · obyvatelstvo · mezinárodní vztahy České republiky · hospodářství (průmysl, zemědělství, doprava, cestovní ruch) <p>Regiony České republiky</p> <ul style="list-style-type: none"> · administrativní členění · kraje České republiky <p>Místní region</p> <ul style="list-style-type: none"> · Ústecký kraj a Žatecko
---	---

Z-9-6-02 Hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům	
--	--

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

výstupy	učivo
Z-9-5-03 Uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika společenských vlivů na životní prostředí České republiky Vyhledá a lokalizuje chráněná území České republiky	Vztah příroda a společnost · chráněná území České republiky · vliv hospodářství na životní prostředí

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE

výstupy	učivo
Aplikuje na konkrétních příkladech praktické činnosti s mapami, používá atlasový rejstřík	Geografická kartografie a topografie · praktické činnosti s mapami

9. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ

výstupy	učivo
Z-9-4-01 Posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa	Obyvatelstvo světa · lidské rasy · rozmístění obyvatelstva · demografické ukazatelé · národy, jazyky, světová náboženství · lidská sídla
Z-9-4-02 Posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	Světové hospodářství · sektorová struktura · průmysl a vliv na životní prostředí · zemědělství
Z-9-4-03 Zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	· doprava a vliv na životní prostředí · služby · cestovní ruch a rekreace · mezinárodní obchod
Z-9-4-04 Porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit Vyhledá nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu v Evropě i ve světě Zhodnotí hlavní směry mezinárodního obchodu	Regionální společenské, politické a hospodářské útvary · politické rozdělení světa · poloha, rozloha, počet obyvatel · průběh a tvar státních hranic · správní členění států · státní zřízení a formy vlády · státy podle politické moci
Z-9-4-05 Porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných	· mezinárodní organizace, politická a hospodářská seskupení · hlavní ohniska politických, mezinárodních a

<p>znaků Z-9-4-06 Lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech EV-9-1-07 Je vnímavý k sociálním problémům</p>	<p>náboženských konfliktů Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy · hospodářské poměry současného světa Etická výchova – Iniciativa a komplexní prosociálnost – uplatnění komplexní prosociálnosti – informovanost o situaci zemí třetího světa</p>
<p>pokrytí průřezových témat MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Etnický původ <i>lidské rasy, světová náboženství</i> ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí <i>průmysl a vliv na životní prostředí</i> <i>doprava a vliv na životní prostředí</i></p>	

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE

výstupy	učivo
<p>Z-9-1-01 Organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů Z-9-1-04 Vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu Aplikuje na konkrétních příkladech praktické činnosti s mapami, používá atlasový rejstřík</p>	<p>Komunikační geografický a kartografický jazyk · statistická data, grafy Geografická kartografie a topografie · praktické činnosti s mapami</p>

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

výstupy	učivo
<p>Z-9-5-01 Porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin Z-9-5-02 Uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) Z-9-5-03 Uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských</p>	<p>Krajina · přírodní a kulturní krajina · typy krajin Vztah příroda a společnost · globální ekologické a environmentální problémy lidstva · ochrana přírody a životního prostředí Etická výchova – Iniciativa a komplexní prosociálnost – uplatnění komplexní prosociálnosti – bída světa</p>

vlivů na životní prostředí EV-9-1-07 Je vnímavý k sociálním problémům	
---	--

4.7. Umění a kultura

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence - umění a kulturu; kulturu, jako procesy i výsledky duchovní činnosti umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddelitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce); umění jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory Hudební výchova a Výtvarná výchova. Vzdělávací oblast lze rozšířit o doplňující obor Dramatická výchova, který je na úrovni školního vzdělávacího programu možné realizovat formou samostatného vyučovacího předmětu, projektu, kurzu apod.

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také dramatického a literárního. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat. S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také literární a dramatická díla (divadlo, film), multimediální tvorba i samotné znakové systémy. Nalézání vztahů mezi jednotlivými druhy umění a uplatňování různorodosti výrazových prostředků při hledání variant řešení společně zvolených témat umožňují projekty. Ty otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů, a přispívají tak k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i hlubšímu porozumění uměleckému dílu.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe *obsahovými doménami* hudební výchovy.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti - jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi - sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Obsahem Vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků. Obsahem Instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem Hudebně pohybových činností je ztvárnění hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem Poslechových činností je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které žákovi umožňují rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které žákovi umožňují utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako prostředku komunikace,
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součástí lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, citění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevu a potřeb a k utváření hierarchie hodnot,
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národě a národností,
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života,

· zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě.

4.7.1. Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu Hudební výchova

Hudební výchova přináší umělecké poznávání světa, vede k porozumění hudebnímu umění a rozvíjí tvořivé schopnosti v oblasti vokálních, instrumentálních a hudebně pohybových činností. Na základě poslechu rozvíjí též vnímání uměleckých děl v historických souvislostech.

V Hudební výchově využívají žáci nabyté znalosti a dovednosti při všech hudebních aktivitách (zpěv, tanec, hra na nástroj, poslech) a chápou umění a kulturu jako prostředek komunikace a neoddělitelné součásti lidské existence.

V Hudební výchově je využíváno metod a forem práce založené na individuální činnosti i na týmové spolupráci, dále metod a forem práce zaměřené na přípravu společných projektů a návštěv kulturních akcí..

V předmětu žák získává přehled o vývoji hudby artificiální i nonartificiální a na základě těchto znalostí dokáže poslouchané ukázky zařadit do jednotlivých stylových období.

Hudební výchova zahrnuje i některé tematické okruhy průřezových témat - Osobnostní a sociální výchovu, Výchovu k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchovu, Environmentální výchovu, Mediální výchovu.

Hodnocení žáka vychází z jeho celkového kulturního projevu, aktivního a tvořivého přístupu ke všem hudebním činnostem, sleduje rostoucí úroveň hudebních dovedností a rostoucí úroveň schopnosti prezentace těchto dovedností.

Hudební výchova je samostatným předmětem v 1.- 9. ročníku s časovou dotací 1 hodiny týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie v Hudební výchově

Kompetence k učení v Hudební výchově

I.stupeň

Žák - samostatně pozoruje a experimentuje s poslechovémi skladbami

- operuje s obecně užívaným hudebními termíny, znaky a symboly
- používá bezpečně a účinně hudební nástroje a pomůcky k hudební výchově
- využívá znalosti a zkušenosti získané v ostatních vzdělávacích oblastech
- plánuje a organizuje svoji práci při nácviu písně

Učitel - zařazuje do výuky poslechové skladby vhodné k experimentování

- seznámí žáky s hudebními termíny, znaky, symboly
- nechá žáky individuálně manipulovat s hudebními nástroji a pomůckami
- podněcuje žáky k využití znalostí z různých oblastí
- postupnými motivačními kroky vede žáky k organizování svoji práce

II. stupeň

Žák - samostatně pozoruje a experimentuje s poslechovémi skladbami

- operuje s obecně užívaným hudebními termíny, znaky a symboly
- používá bezpečně a účinně hudební nástroje a pomůcky k hudební výchově
- využívá znalosti a zkušenosti získané v ostatních vzdělávacích oblastech
- plánuje a organizuje svoji práci při nácviu písně

Učitel

- vede žáky k zájmu o hudbu, o poslech hudby (artificiální i nonartificiální)
- předkládá žákům možnosti, kde a jak vyhledávat informace z oblasti hudebního umění a názorně ukazuje jak s nimi pracovat, zadává referáty o skladbách a skladatelích různých stylových období nebo interpretech tzv. populární hudby
- podporuje a vede žáky k aktivní činnosti při vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a receptivních činnostech

Kompetence k řešení problémů v Hudební výchově

I.stupeň

Žák - provádí praktická hudební cvičení podle možností a podmínek

- je schopný zapamatovat si podstatné hudební pojmy a vědomosti
- nenechá se odradit případným neúspěchem při hudebních činnostech

Učitel - umožní žákům provádět praktická cvičení s hudebními nástroji

- zařazuje dostatek hudebně pohybových činností
- častým opakováním umožní zapamatování si hudebních pojmů
- vysvětluje příčiny případného neúspěchu a povzbuzuje žáka k dalším činnostem
- zohlední případný neúspěch žáka

II.st.

Žák - provádí praktická hudební cvičení podle možností a podmínek

- je schopný zapamatovat si podstatné hudební pojmy a vědomosti
- nenechá se odradit případným neúspěchem při hudebních činnostech
- přemýšlí a zúčastní se diskuse o poslouchaném hudebním díle

Učitel

- zadává žákům úlohy na reprodukci a improvizaci hudebních motivků a tvoření instrumentálního doprovodu
- při poslechových činnostech vede žáky k přemýšlení a diskusi o slyšeném hudebním díle, o jeho formální stavbě, o slohu, o vyjádření hudební myšlenky apod.

Kompetence komunikativní v Hudební výchově

I.stupeň

Žák - komunikuje kultivovaně s pomocí hudebních prostředků

- pracuje v týmu, hodnotí svoji práci a práci ostatních spolužáků
- porovná různá tvrzení k danému hudebnímu tématu
- používá správné hudební termíny, výrazy
- k vyjádření používá grafických znázornění a symbolických prostředků

Učitel - klade důraz na kultivované vyjadřování

- zařazuje týmovou práci
- předkládá různá řešení k daným hudebním tématům
- seznamuje žáky se správnými hudebními termíny, výrazy, symbolickými prostředky a vyžaduje jejich přesné používání
- podporuje využívání PC k samostatnému získávání nejrůznějších informací v kulturních oblastech

II.st.

Žák - komunikuje kultivovaně s pomocí hudebních prostředků

- pracuje v týmu, hodnotí svoji práci a práci ostatních spolužáků
- porovná různá tvrzení k danému hudebnímu tématu
- používá správné hudební termíny, výrazy
- k vyjádření používá grafických znázornění a symbolických prostředků

Učitel

- dbá u žáků na správné, souvislé a zřetelné vyjadřování v písemném i ústním projevu při diskusích, referátech, rozborech skladeb
- dbá na dodržování zásad hlasové hygieny při mluvním i pěveckém projevu
- vede žáky k orientaci v notovém/grafickém záznamu hudby, seznamuje je s různými alternativami notového záznamu
- ukazuje možnosti zápisu notového záznamu pomocí výpočetní a multimediální techniky
- vede žáky k vyjádření určitých pocitů a nálad pomocí hudebních vyjadřovacích prostředků (hlasu, hudebních nástrojů, pohybu)

Kompetence sociální a personální v Hudební výchově

I. stupeň

Žák - poznává pomocí písní a skladeb kulturu svoji i jiných národů

- respektuje odlišné názory
- v rámci skupinové či týmové práce přijímá a poskytuje pomoc
- dodržuje pravidla týmové práce při vokálních činnostech

Učitel - vybírá vhodné písně a skladby jiných kultur

- provádí demonstraci odlišných názorů a požaduje praktické předvedení
- zdůrazňuje nutnost dodržování pravidel spolupráce při práci s dvojhlasem a vícehlasem

II. stupeň

Žák - respektuje odlišné názory

- vhodným způsobem dovede vyjádřit svůj názor na hudbu různých stylů a žánrů
- v rámci skupinové či týmové práce přijímá a poskytuje pomoc
- dodržuje pravidla týmové práce při hudebních činnostech

Učitel

- podněcuje žáky ke kooperaci ve skupině a celé třídě při hudebních činnostech
- vede žáky k ohleduplnosti a k úctě k ostatním, k vytváření příjemné atmosféry ve třídě

Kompetence občanská v Hudební výchově

I. stupeň

Žák - vnímá shodnosti a odlišnosti jednotlivých kultur a vytváří si tolerantní postoje

- chápe důležitost vhodného prostředí pro ochranu svého zdraví
- dovede vyjádřit vlastní postoje a motivy jednání různými hudebními prostředky

Učitel - vede žáky k zamýšlení se nad různými kulturními hodnotami, pořádá podle možností akce

připomínající kulturní lidové tradice

- vytváří vhodné prostředí pro práci
- připravuje vhodné prostředí pro vokální, instrumentální, hudebně pohybové i poslechové činnosti
- pomáhá nenásilným vedením vytvářet u žáků vlastní postoje a názory především při poslechových činnostech

II. stupeň

Žák - vnímá shodnosti a odlišnosti jednotlivých kultur a vytváří si tolerantní postoje

- chápe důležitost vhodného prostředí pro ochranu svého zdraví
- dovede vyjádřit vlastní postoje a motivy jednání jak verbálně, tak také různými hudebními prostředky

Učitel

- na základě vlastního příkladu vede žáky k toleranci různých názorů na oblíbené styly hudby
- podněcuje u žáků zájem o kulturu, kulturní dědictví a tradice, o kulturní dění v regionu
- podporuje u žáků jejich tvořivost v oblasti hudebních činností (tvorba hudebních doprovodů,

improvizace, reprodukce motivků slyšené hudby) i v oblasti psaného nebo mluveného projevu (referáty)

- pomocí příkladů ze života hudebníků populární hudby vede žáky k odmítavému postoji k návykovým látkám

Kompetence pracovní v Hudební výchově

I. stupeň

Žák - si osvojí základní pracovní hudební dovednosti a návyky

- zvládá výběr vhodných hudebních nástrojů k doprovodu písní
- udržuje svoje pracovní místo v pořádku
- postupuje od jednodušších zadaných úkolů postupně ke složitějším

Učitel - od prvního ročníku vede systematicky žáky k osvojení základních návyků a dovedností zejména při vokálních a hudebně pohybových činnostech

- doporučuje správný výběr Orffových hudebních nástrojů při doprovodu písní různých hudebních stylů a žánrů
- vede žáky k udržování pořádku na svém pracovním místě
- vybírá žákům zcela jednoduché činnosti a postupuje dle jejich schopností a možností ke stále složitějším úkolům

II. stupeň

Žák - dodržuje základní pracovní hudební dovednosti a návyky

- zvládá výběr vhodných hudebních nástrojů k instrumentálním činnostem
- udržuje svoje pracovní místo v pořádku
- postupuje od jednodušších zadaných úkolů postupně ke složitějším
- využívá výpočetní techniku k tvorbě hudebních motivků a zpracování zvukových záznamů

Učitel

- při instrumentálních činnostech učí žáky správnému používání a ovládnutí hudebních nástrojů Orffova instrumentáře i ostatních hudebních nástrojů
- seznamuje žáky s principy tvorby hudby pomocí různých hudebních nástrojů i výpočetní a multimediální techniky
- podněcuje žáky k používání výpočetní techniky při tvorbě hudebních motivků a při zpracování zvukových záznamů

1. - 3. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

výstupy	učivo
HV-3-1-01 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	Pěvecký a mluvní projev . správné hospodárné dýchání, nasazení a tvorba tónu, vázání tónu, správná výslovnost, hlasová hygiena, hlasový rozsah, hudební hry (ozvěna, otázka-odpověď...) . osvojení alespoň 10 písní za rok Hudební rytmus . realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu Intonace, vokální improvizace . volný nástup 8. a spodního 5.stupně, 5., 3., 1.stupně,
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání <i>Osvojení alespoň 10 písní za rok.</i> <i>Realizace písní ve 2/4, 3/4 4/4 taktu.</i> Psychohygiena <i>Správné a hospodárné dýchání a nasazení a tvorba tónu.</i>	
přesahy do: ČJ (3. ročník): Jazyková výchova, ČJ (3. ročník): Komunikační a slohová výchova přesahy z: ČJ (3. ročník): Jazyková výchova	

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

výstupy	učivo
využije jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	Hra na hudební nástroje . reprodukce motivů, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře Rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace . hudební hry (ozvěna, otázka, odpověď)
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Komunikace <i>Hra na hudební nástroje.</i> <i>Hudební hry.</i>	
přesahy do: TV (3. ročník): Činnosti ovlivňující zdraví přesahy z: ČJ (3. ročník): Literární výchova, ČS (3. ročník): LIDÉ A ČAS, ČS (3. ročník): ROZMANITOST PŘÍRODY	

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

výstupy	učivo
reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	Taktování, pohybový doprovod znějící hudby . dvoudobý, třídobý, čtyřdobý takt . taneční hry se zpěvem . jednoduché lidové tance Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby . pohybová improvizace s využitím tanečních kroků Orientace v prostoru . reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Komunikace <i>Taneční hry se zpěvem.</i> <i>Pohybová improvizace s použitím tanečních kroků.</i>	

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

výstupy	učivo
rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální i vokálně instrumentální, rozlišuje jednotlivé kvality tónů, tempové a dynamické změny	Kvality tónů . délka, síla, barva, výška tónů Hudebně výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem . rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj Hudební styly a žánry . hudba taneční, pochodová, ukolébavky apod.
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání <i>Hudebně výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem.</i>	

4. - 5. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

výstupy	učivo
HV-5-1-01 zpívá na základě svých individuálních dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasu v dur nebo moll tóninách, využívá při zpěvu získané pěvecké dovednosti	Pěvecký a mluvní projev . hospodárné dýchání, hlasový rozsah, nádech mezi fázemi, vokální činnost – nádech/výdech, nasazení a tvorba tónů . rozšiřování hlasového rozsahu Hudební rytmus

<p>HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not, orientuje se v zápisu skladby</p>	<ul style="list-style-type: none"> . realizace písní ve 2/4, 3/4, 4/4 taktu Dvojhlas a vícehlas . prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod. Intonace, vokální improvizace . diatonické postupy v dur a moll tóninách, hudební hry Záznam vokální hudby . využití tónového materiálu písně či skladby, hudební doprovod . zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření, nota jako grafický znak pro tón . zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání <i>Hudební rytmus.</i> Psychohygienu <i>Hospodárné dýchání, hlasový rozsah, nádech mezi fázemi, vokální činnosti - nádech, výdech, nasazení a tvorba tónů.</i> ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Ekosystémy <i>Hudební hry s přírodní tematikou.</i></p>	
<p>přesahy do: ČJ (5. ročník): Jazyková výchova, ČJ (5. ročník): Komunikační a slohová výchova přesahy z: ČJ (5. ročník): Jazyková výchova</p>	

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<p>HV-5-1-03 využívá jednoduché nebo složitější hudební nástroje pro doprovod</p> <p>HV-5-1-05 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not, orientuje se v zápisu skladby</p>	<p>Hra na hudební nástroje</p> <ul style="list-style-type: none"> . hra na Orffovy nástroje Rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace . tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně . hudební hry . jednodílná písňová forma (a - b) Záznam instrumentální melodie . čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku či tématu instrumentální skladby
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Komunikace <i>Hudební hry, hry na Orffovy nástroje.</i></p>	
<p>přesahy z:</p>	

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<p>HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, vytváří na základě individuálních dispozic pohybové improvizace</p>	<p>Taktování, pohybový doprovod znějící hudby . dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt . taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby . pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků Orientace v prostoru . utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách</p>
<p>pokrytí průřezových témat MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Kulturní diference <i>Pohybové vyjádření hudby.</i> VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímá <i>Jednoduché lidové tance různých evropských kultur.</i></p>	

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<p>HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé metrytmické, tempové, dynamické i zřetelně harmonické změny</p>	<p>Kvality tónů . délka, síla, barva, výška Vztahy mezi tóny . souzvuk, akord Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem . rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj Hudební styly a žánry . hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod. Hudební formy . malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace Interpretace hudby . slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)</p>
<p>pokrytí průřezových témat MEDIÁLNÍ VÝCHOVA</p>	

Fungování a vliv médií ve společnosti
Hudební styly a žánry.

6. - 9. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<p>HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách</p> <p>HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě</p> <p>HV-9-1-02 zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého</p> <p>HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace</p> <p>HV-9-1-08 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění</p>	<p>Pěvecký a mluvní projev - rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (falzet, scat apod.), jejich individuální použití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách</p> <p>Intonace a vokální improvizace - diatonické postupy v dur a moll tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem</p> <p>Hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu</p> <p>Orientace v notovém (grafickém) záznamu melodie, reprodukce zapsané melodie</p> <p>Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů, převádění melodií z nezpěvné (příliš vysoké nebo nízké) polohy do zpěvné, zachycování rytmu případně i melodie zpívané (hrané) písně pomocí notového (grafického) záznamu.</p> <p>Reflexe vokálního projevu – vokální projev vlastní a ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)</p>

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<p>HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách</p> <p>HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace</p>	<p>Hra na hudební nástroje – nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní, jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím Orffových nástrojů, zobcových fléten, kytary, keyboardu a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy).</p> <p>Záznam hudby – noty, notační programy (Capella, Finale), zvukový záznam hudby (nahrávání, nahrávací studia) a další způsoby záznamu hudby.</p> <p>Vyjadřování hudebních i nehudebních myšlenek a představ pomocí hudebního nástroje – představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální.</p> <p>Tvorba doprovodů pro hudebně dramatické</p>

	projevy
--	---------

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<p>HV-9-1-05 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu</p> <p>HV-9-1-06 orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku</p> <p>HV-9-1-08 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění</p>	<p>Pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění</p> <p>Pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla – pantomima, improvizace</p> <p>Pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempové, dynamické, rytmickometrické, harmonické</p> <p>Orientace v prostoru – pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách.</p>

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

výstupy	učivo
<p>HV-9-1-05 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu</p> <p>HV-9-1-06 orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku</p> <p>HV-9-1-07 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami</p> <p>HV-9-1-08 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění</p>	<p>Orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků, výrazné sémantické prvky užité ve skladbě (zvukomalba, dušemalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla.</p> <p>Hudební dílo a jeho autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost).</p> <p>Hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům.</p> <p>Interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení, rozpoznání dynamiky, tempa apod.), vytváření vlastních soudů a preferencí</p>

pokrytí průřezových témat

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

- Objevujeme Evropu a svět

Hudební dílo a jeho autor -9. roč.

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

- Fungování a vliv médií ve společnosti
Hudební styly a žánry –9. roč

4.7.2. Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu Výtvarná výchova

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké vnímání osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem, rozvíjí tvořivost a estetické citění. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky apod. Utváří kladný vztah ke kulturním hodnotám současnosti i minulosti.

Žáci si osvojují pracovní návyky, základní výtvarné techniky a postupy, s jejichž pomocí výtvarně vyjadřují dané téma. Zdůrazňujeme komplexní pohled na danou problematiku, zejména využití mezipředmětových vazeb a vztahů k přírodě a lidské společnosti. Žáky vedeme ke kladnému vztahu ke kulturnímu bohatství naší vlasti, vytváříme vztah k umění prostřednictvím exkurzí, přednášek a vycházek. Využíváme metody a formy práce převážně založené na práci jednotlivce i kolektivu.

V etapě základního vzdělání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představitivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně výtvarné prostředky nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi, založenými na experimentování, je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky. Dále je veden k zapojení se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace. Vyučovací předmět Výtvarná výchova je zařazen samostatně na druhém stupni základní školy. Na prvním stupni je součástí vyučovacího předmětu Pracovní a výtvarné činnosti. Hodinová dotace je v 6. a 8. ročníku 1 hodina týdně, v 7. a 9. ročníku 2 hodiny týdně.

Kompetence k učení

Žák - samostatně pozoruje a experimentuje s výtvarnými materiály

- plánuje a organizuje svoji práci při výtvarných činnostech
- dovede pracovat s informačními zdroji - internet, vycházky, média
- dokáže vyhledat a propojit informace o umění se skutečným životem
- samostatně organizuje vlastní činnosti směřující k dosažení učebních cílů
- vybírá a používá různé učební metody, techniky k samostatnému tvoření
- plánuje si účast na různých soutěžích podle vlastního uvážení
- organizuje si další vzdělávání v umělecké oblasti
- pracuje s přiměřeným učivem
- vytváří si jednoduchá kritéria pro vyhodnocování toho, co se naučil, a posléze je i používá

Učitel průběžně

- zařazuje do výuky problémové vyučování, experiment
- dbá na to, aby nový činnostní postup měl určitý didaktický cíl
- klade důraz na porozumění učivu a návaznost mezi jednotlivými poznatky
- umožní žákům spoluvytvářet kritéria hodnocení výtvarných prací
- vede žáky k sebehodnocení a sebekontrolě při výtvarném osvojování skutečnosti
- zadává žákům samostatné práce vyžadující aplikaci teoretických poznatků
- vyžaduje od žáků vhodné rozvržení vlastní výtvarné práce
- umožňuje žákům v tematických pracích realizovat vlastní nápady a náměty
- klade na žáky přiměřené nároky
- vnímá a aktivně zjišťuje vzdělávací potřeby jednotlivých žáků
- vede žáky k plánování úkolů a postupů

Kompetence k řešení problémů

Žák - volí vhodné způsoby řešení problémů vizuálně obrazného vyjádření

- řeší problémy výtvarných činností a svoje řešení dokáže obhájit
- přijímá odpovědnost za výsledek řešení problému výtvarné práce
- zdůvodňuje vzájemné vztahy a příčiny společenských jevů a dějů
- provádí praktické činnosti
- uplatňuje základní myšlenkové operace- srovnávání, třídění, zobecnění, abstrakce
- logicky uvažuje, je schopný zapamatovat si podstatná fakta, pojmy a vědomosti a využívá je v různých životních situacích
- řeší problémy na základě kritického zhodnocení informací z různých zdrojů (ústních, tištěných, mediálních, počítačových)
- nenechá se odradit případným neúspěchem a vytrvale směřuje k řešení problému
- zdokonaluje si práci s informacemi ze všech možných zdrojů

Učitel průběžně

- umožňuje žákům vytvářet hypotézy, pozorovat různé jevy, hledat pro ně vysvětlení, ověřit výsledek řešení a zvážit jeho uplatnění v praxi
- vytváří pro žáky praktické problémové úlohy a situace, při nichž je nutné řešit praktické problémy
- při řešení problémů zařazuje do výuky modelové příklady
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů při vizuálně obrazném vyjádření
- pracuje s chybou žáka při výtvarných činnostech jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- nabízí žákům k řešení úkoly, které vyžadují propojení znalostí z více předmětů i z různých oblastí lidských činností
- umožní žákům vlastní volbu pořadí vypracování výtvarných úkolů
- vede žáky k využívání internetu- úměrně věku
- reflektuje na společenské i přírodní dění

Kompetence komunikativní

Žák - učí se rozumět různým obrazovým materiálům

- zná základní prostředky účinné komunikace
- komunikuje srozumitelně a kultivovaně různými formami- výtvarnými prostředky, veřejnou prezentací ap.
- dodržuje etiku komunikace - věcnost, naslouchání, prostor pro názory, respektování názorů ap.
- dovede vést dialog, naslouchá druhým a reaguje odpovídajícím způsobem
- používá správné metody a techniky komunikace při řešení problémů vzniklých ve výtvarných činnostech
- pracuje v týmu, otevřeně a objektivně hodnotí svoji práci i práci jiných týmů, diskutuje o výtvarné práci

Učitel průběžně

- klade důraz na týmovou práci a kooperativní vyučování
- umožňuje žákům prezentovat vlastní výtvarné práce
- vytváří prostor pro vyjadřování žáků při problémovém vyučování
- umožňuje žákům využívání informačních technologií pro získání informací i pro vlastní tvorbu
- zařazuje činnosti umožňující komunikaci

Kompetence sociální a personální

Žák - dodržuje pravidla pro soužití ve škole

- přijme jednoduchou roli ve skupině, střídá role ve skupině
- zvládá základy kooperace a týmové práce, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými

- zhodnotí spolužáky ve skupině při výtvarných činnostech, účinně spolupracuje s pedagogy i rodiči

- přebírá osobní odpovědnost za výsledky společné práce, poskytuje pomoc druhým
- respektuje jiné názory a přijímá nové zkušenosti při výtvarném osvojování skutečnosti
- porozumí odlišnému způsobu života lidí z jiných kultur

Učitel průběžně

- vyžaduje dodržování společně dohodnutých pravidel chování při výtvarných činnostech
- umožní žákům vznášet připomínky k prováděné výtvarné činnosti
- volí formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy, umožňující vzájemnou inspiraci
- zařazuje do výuky práci v týmu, zdůrazňuje pravidla kvalitní spolupráce a nutnost vzájemné pomoci
- sleduje úspěšnost jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok
- vyžaduje od žáků (zpočátku s pomocí učitele) rozdělení rolí ve skupině, vytvoření pravidel pro práci v týmu
- využívá prezentace názorů žáků v hodinách výtvarné výchovy
- zařazuje do výuky projekty, projektové dny
- využívá prožitkové vyučování - orientuje výuku na konkrétní příklady z každodenního života

- ve výuce využívá hry

Kompetence občanské

Žák - samostatně rozhoduje a nese důsledky svého rozhodnutí

- dodržuje mravní hodnoty, slušné jednání v hodinách výtvarné výchovy
- vhodnou formou prosazuje své zájmy ve výtvarných činnostech
- argumentuje, dovede vyjádřit vlastní postoje a motivy jednání při vizuálně obrazném vyjadřování
- chová se ohleduplně a citlivě k lidem, přírodě a ke kulturním a etnickým hodnotám společnosti

- upraví vhodné prostředí pro práci- účelnost, funkčnost, estetičnost, bezpečí
- respektuje individuální rozdíly při výtvarném vyjádření
- respektuje naše i zahraniční tradice a kulturní dědictví
- třídí odpady a dbá na ochranu životního prostředí

Učitel průběžně

- ve výuce používá metodu hraní rolí pro přiblížení různých životních situací a jejich řešení
- zadává žákům konkrétní příklady z každodenního života
- na konkrétních příkladech demonstruje pozitivní a negativní projevy a chování lidí
- podle možností pořádá akce připomínající kulturní lidové tradice
- nabízí žákům vhodné pozitivní aktivity(kulturní, společenské ap.) jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům

Kompetence pracovní

Žák - má osvojené základní pracovní dovednosti a návyky nutné při výtvarné výchově

- přemýšlí o nejvhodnějším pracovním postupu při výtvarném osvojování skutečnosti, plánuje a organizuje svou činnost
- zvládá výběr vhodných pracovních nástrojů a pomůcek používaných ve výtvarných činnostech
- uplatňuje získané zkušenosti z výtvarného umění ve všech oblastech vzdělávání, systematicky se připravuje na budoucí povolání
- přistupuje funkčně k plnění zadaných úkolů
- udržuje své pracovní místo v pořádku
- poznává a dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při výtvarných činnostech

Učitel průběžně

- podporuje u žáků zájmovou činnost výtvarného zaměření
- různými formami (exkurze, film, divadlo, beseda) seznamuje žáky s různými profesemi
- ujasňuje představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a volbě vhodného studia
- zapojuje žáky do přípravy školních projektů
- vyžaduje od žáků zhodnocení vlastní práce i práce spolužáků a návrhy na zlepšení
- vede žáky k využívání poznatků při konkrétních činnostech propojených s praktickým životem a zdůrazňuje vztah k práci, k volbě povolání - diskuse, skupinová práce ap.
- vyžaduje dokončení práce v dohodnuté kvalitě a termínech

6. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

výstupy	učivo
VV-9-1-01 Vybírání, vytváření a pojmenovávání škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů. Uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků. VV-9-1-01 Variuje různé vlastnosti prvků k získání originálních výsledků VV-9-1-02 Užívá vizuálně obrazná vyjádření pro zaznamenání vizuálních zkušeností	Prvky vizuálně obrazného vyjádření · linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury · vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura) ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření · výtvarné vyjádření morfologických znaků, tvarů · rozvržení předmětů v obrazové ploše · techniky: frotáž listu, kresba tužkou, uhlím, perem, otisky, malba vnitřní stavby, stylizace, textura, příprava na grafiku, koláže · rozvoj smyslové citlivosti · tematické práce k národním tradicím · média jako zdroj informací
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Seberegulace a sebeorganizace <i>Tematické práce k národním tradicím.</i>	
komentář Projekt Halloween Dlabání dýně	
přesahy do: D (6. ročník): Člověk v dějinách	

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

výstupy	učivo
VV-9-1-07 Porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností · manipulace s objekty · pohyb těla a jeho umístění v prostoru · akční tvar malby a kresby · uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn · výběr, uplatnění a interpretace · národní tradice: Mikuláš, Advent, Vánoce, Nový rok · okolní prostředí jako zdroj inspirace · umění jako bohatství země · Halloween

	Typy vizuálně obrazných vyjádření · hračky, objekty, ilustrace textu, volná malba, socha, plastika, animovaný film, komix, fotografie, reklama, · rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry · média jako zdroj informací
--	--

7. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

výstupy	učivo
VV-9-1-03 Užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích	Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu · vyjádření vztahů, pohybu a proměn, uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření · techniky: obrys, kresba, stín, malba, plocha, detail řezu, zvětšenina, koláže · kompozice světelných tónů na základě pozorování Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření · film, tiskoviny, televize, elektronická média · kombinace a variace ve vlastní tvorbě · práce venku
pokrytí průřezových témat MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Vnímání autora mediálních sdělení <i>Film, televize-smyslové účinky</i>	
komentář Projekt Halloween	

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

výstupy	učivo
VV-9-1-03 K tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace	Typy vizuálně obrazných vyjádření · hračky, ilustrace textu, volná malba, animovaný film, komix, fotografie, reklama - návrh plakátu Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností · podzim, podzimní nálady

	<ul style="list-style-type: none"> · národní tradice: Mikuláš, Advent, Vánoce, Nový rok · svět fantazie · kreativita, zvětšeniny
<p>přesahy do: Př (7. ročník): Biologie rostlin</p>	

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

výstupy	učivo
VV-9-1-04 Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících a běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	Proměny komunikačního obsahu <ul style="list-style-type: none"> · záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění · historické, sociální a kulturní souvislosti · kreativita zvětšeniny · svět fantazie · smyslové účinky filmu
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Kreativita <i>Kreativita zvětšeniny</i> MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Vnímání autora mediálních sdělení <i>Smyslové účinky filmu.</i>	

8. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

výstupy	učivo
VV-9-1-05 Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly <ul style="list-style-type: none"> · vědomé vnímání · uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě · reflexe dalších uměleckých druhů (hudebních, dramatických) · člověk různých kultur · vztah k životu, ochrana prostředí Prvky vizuálně obrazného vyjádření <ul style="list-style-type: none"> · linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, · rozvržení předmětů v obrazové ploše · práce venku-malba · techniky: kresba tužkou, uhlem, perem, otisky, malba, koláže
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Kooperace a kompetice	

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

výstupy	učivo
VV-9-1-06 Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti	Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením · hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické) · hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní) · reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech · vývoj lidského druhu - zrození, smrt, vztah k životu a k vlastnímu tělu, vztah k prostoru, k ochraně prostředí, k práci, fáze pohybu · kulturní a etnické odlišnosti Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností · národní tradice: Mikuláš, Advent, Vánoce, Nový rok Typy vizuálně obrazných vyjádření · hračky, stroje, mobily, objekty, ilustrace textu, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, reklama · design předmětů
pokrytí průřezových témat MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Kulturní diference <i>Kulturní a etnické odlišnosti.</i>	
přesahy do: D (8. ročník): Objevy a dobývání. Počátky nové doby, VZ (8. ročník): Hodnota a podpora zdraví	

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

výstupy	učivo
VV-9-1-06 Vychází při tvorbě ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření · utváření a uplatnění komunikačního obsahu · vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměrů autora · prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace · uplatnění smyslových podnětů ve vlastní tvorbě

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

výstupy	učivo
<p>VV-9-1-07</p> <p>Porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů</p>	<p>Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření</p> <ul style="list-style-type: none"> · umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskovina, televize, elektronická média, reklama · výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě · okolní prostředí jako zdroj inspirace · koloběh vody v přírodě · vliv člověka na přeměnu krajiny · mozaika z detailů · práce venku · mnohotvárnost světa · Žatec město chmele · svět přírody-kresba
<p>přesahy do: M (9. ročník): Geometrie v rovině a v prostoru - Prostorové útvary</p>	

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

výstupy	učivo
<p>Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích</p>	<p>Osobní postoj v komunikaci</p> <ul style="list-style-type: none"> · jeho utváření a zdůvodňování · důvody vzniku odlišných interpretací, vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených i přejatých) · kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování · umělecká výtvarná tvorba · indiánské symboly
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Hodnoty, postoje, praktická etika <i>Umělecá výtvarná tvorba.</i></p>	

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

výstupy	učivo
<p>VV-9-1-08</p> <p>Nalézá vhodnou formu pro vizuálně obrazná vyjádření a jejich prezentaci</p>	<p>Typy vizuálně obrazných vyjádření</p> <ul style="list-style-type: none"> · objekty, ilustrace textu, volná malba, animovaný film, komix, fotografie, reklama · elektronický obraz, dramatické akce, komunikační grafika · design předmětů <p>Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností</p> <ul style="list-style-type: none"> · národní tradice: Mikuláš, Advent, Vánoce,

	Nový rok · kombinace a variace vlastní tvorby
pokrytí průřezových témat MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Práce v realizačním týmu <i>Kombinace a variace vlastní tvorby.</i>	

4.8. Člověk a zdraví

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, způsob jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávali potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. Později přistupuje důraz i na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím. Takto chápané vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví. Vzdělávací oblast člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech Výchova ke zdraví a Tělesná výchova, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy. Vzdělávací obor Výchova ke zdraví vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Vzdělávací obor Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro

osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků. Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení -

v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení. Školám se současně doporučuje vyrovnávat pohybový deficit žáků III. (příp. II.) zdravotní skupiny a jejich potřebu korektivního cvičení zařazováním povinného či volitelného předmětu, jehož obsah vychází z tematického okruhu Zdravotní tělesná výchova (jako adekvátní náhrady povinné Tv nebo jako rozšíření pohybové nabídky). Tato nabídka vychází ze situace v moderní společnosti, která v mnohém život usnadňuje, ale paradoxně tím vyvolává už v dětském věku četná zdravotní oslabení, která je nutné napravovat a korigovat (z nedostatku intenzivního a vhodně zaměřeného pohybu z dlouhodobého setrvávání ve statických polohách, z nadměrného příjmu potravy v nevhodné skladbě, z nekvalitního ovzduší, z četných stresových situací, nepříznivých sociálních vztahů atd.). Základní vzdělávání tak reaguje na poznatky lékařů, že zdravotních oslabení v celé populaci přibývá a zdravotně oslabené dítě potřebuje větší množství spontánních i cíleně zaměřených pohybových aktivit než dítě zdravé. Účast ve zdravotní tělesné výchově vede žáky k poznání charakteru jejich zdravotního oslabení i míry a rozsahu omezení některých činností. Současně předkládá konkrétní způsoby ovlivňování zdravotních oslabení (speciální cvičení, všestranně zaměřené pohybové činnosti, relaxační techniky, plavání atd.) a jejich zařazování do denního režimu žáků.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevnování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí

· aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

4.8.1. Výchova ke zdraví

Předmět Výchova ke zdraví je zařazen samostatně v 6. – 8. ročníku v hodinové dotaci 1 vyučovací hodina.

Výchova ke zdraví přináší základní podněty pro ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Zařazení tohoto předmětu směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, smysl zdravotní prevence i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Aby se seznámili s různým nebezpečím, které ohrožuje zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojovali si způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávali potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Tento předmět přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Ve vzdělávacím obsahu bezprostředně navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Především pak na poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, na základní hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, na dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Rozvíjí další potřebné výstupy s využitím nových poznatků o přírodě, člověku, vztazích mezi lidmi atd. Učí ho proto dívat se na vlastní činnosti z hlediska potřeb dospívajícího jedince i z hlediska životních perspektiv a rozhodovat se ve prospěch zdraví. Vzdělávání v daném předmětu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k tomu, aby:

- si uvědomil základní problémy a potřeby v oblasti zdraví, zdravého životního stylu, rodinného života, rodičovství, osobního bezpečí a uměli zaujímat vlastní postoje k uplatňování zdravého způsobu života,
- si osvojil a postupně kultivoval odpovědné chování, rozhodování a komunikaci v situacích souvisejících s aktivním zdravím, partnerskými vztahy, rodinným životem a rodičovstvím a aby jeho vstup do dospělosti byl provázen odpovědným přístupem ke zdraví a založení vlastní rodiny,
- se bezpečně orientoval v konfliktních a krizových situacích souvisejících se zdravím, mezilidskými vztahy a osobním bezpečím, dovedl je rozpoznávat, uměl na ně adekvátně reagovat a přijímat odpovědnost za bezpečí své i druhých,
- znal dostupné informační prameny týkající se problematiky zdravého způsobu života, ekologických a klimatických vlivů na zdraví a uměli využívat získaných poznatků k ochraně a upevňování svého zdraví.

Využívat v hodinách:

- skupinové vyučování
- individuální, samostatná práce
- práce s informacemi
- práce s chybou
- heuristický rozhovor

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Výchova ke zdraví

Kompetence k učení

Učitel

- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- zařazuje metody, úkoly při kterých docházejí k závěrům a řešením sami žáci
- sleduje při hodině pokrok všech žáků

Žák

- vyhledává a třídí informace a využívá je v procesu učení
- vytváří si komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy
- plánuje, organizuje a řídí vlastní učení

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- ukazuje žákovi cestu ke správnému řešení prostřednictvím jeho chyb
- podněcuje žáka k argumentaci

Žák

- vnímá nejrůznější problémové situace a plánuje způsob řešení problémů
- vyhledává informace vhodné k řešení problému
- kriticky myslí a je schopen obhájit svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k výstižnému, kultivovanému, souvislému projevu
- vytváří příležitosti ke komunikaci mezi žáky, k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů

Žák

- komunikuje na odpovídající úrovni
- účinně se zapojuje do diskuze

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zadává úkoly při kterých mohou žáci spolupracovat
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

Žák

- spolupracuje ve skupině
- podílí se na vytváření příjemné atmosféry v týmu
- v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svou činnost nebo její výsledky
- zajímá se o to, jaký způsob výuky vyhovuje žákům

Žák

- respektuje názory ostatních
- zodpovědně se rozhoduje podle dané situace
- chápe základní ekologické souvislosti, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí
- rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní

Učitel

- umožňuje v případě potřeby práci s odbornou literaturou, encyklopediemi...
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- vytváří pro žáky příležitosti k aplikacím v modelových situacích

Žák

- efektivně postupuje při organizování vlastní práce
- využívá znalostí v běžné praxi
- ovládá základní postupy první pomoci

6. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ

výstupy	učivo
VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	· vztahy ve dvojici - kamarádství, přátelství - láska - partnerské vztahy - manželství a rodičovství
VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	Etická výchova – Reálné a zobrazené vzory – pozitivní vzory versus pochybné idoly – senzibilizace pro rozlišování vzorů, vliv reálných vzorů, prosociální vzory ve veřejném životě, vzory ve vlastní rodině, vliv zobrazených vzorů a vhodné literární prameny
EV-9-1-10 aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjí mezilidské vztahy	· vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity - rodina - škola - vrstevnická skupina - obec, spolek Aplikovaná etická výchova – Rodina – poznání vlastní rodiny a jejích pravidel, práva a povinnosti v rodině, role v rodině, formulace nevyslovených pravidel a očekávání, hodnota rodiny, zlepšení atmosféry v rodině, komunikace v rodině, úcta k členům rodiny a ke stáří

ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ

výstupy	učivo
VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	· výživa a zdraví - zásady zdravého stravování - pitný režim - vliv životních podmínek na zdraví - způsoby stravování
VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	- poruchy příjmu potravy · vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota · tělesná a duševní hygiena, denní režim - zásady osobní hygieny - zásady intimní a duševní hygieny
VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	- otužování - denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, - význam pohybu pro zdraví, pohybový režim · ochrana před přenosnými chorobami - základní cesty přenosu nákaz a jejich

	<p>prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty</p> <ul style="list-style-type: none"> · ochrana před chronickými nepřenositelnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Psychohygienu <i>Režim dne</i> <i>Tělesná a duševní hygiena</i></p>	

7. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE

výstupy	učivo
<p>VZ-9-1-07 dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky</p>	<ul style="list-style-type: none"> · stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonání únavy, stresových reakcí - posilování duševní odolnosti · auto-destruktivní závislosti
<p>VZ-9-1-10 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím</p>	<ul style="list-style-type: none"> - psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládnutí, trestná činnost, doping ve sportu
<p>VZ-9-1-13 uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým</p>	<ul style="list-style-type: none"> · skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita - šikana - jiné projevy násilí - formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže - komunikace se službami odborné pomoci · bezpečné chování a komunikace - komunikace s vrstevníky
<p>VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi rozhoduje se uvážlivě a vhodně v každodenních situacích</p>	<ul style="list-style-type: none"> - komunikace s neznámými lidmi - bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení · dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví - bezpečné prostředí ve škole

<p>VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc</p> <p>VZ-9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ochrana zdraví při různých činnostech - bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládnutí agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) · manipulativní reklama a informace - reklamní vlivy - působení sekt · ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí Aplikovaná etická výchova – duchovní rozměr člověka – obrana proti sektám, tolerance k lidem s jiným světovým názorem,, informace o různých světových názorech
---	---

8. ROČNÍK - DOTACE: 0 + 1, POVINNÝ

ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE

výstupy	učivo
<p>VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce</p>	<ul style="list-style-type: none"> · dětství, puberta, dospívání - tělesné, duševní a společenské změny · sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita;
<p>VZ-9-1-12 respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování</p>	<ul style="list-style-type: none"> - problémy těhotenství a rodičovství mladistvých - poruchy pohlavní identity
<p>VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví</p>	<p>Etická výchova – Aplikovaná etická výchova, sexuální zdraví – zodpovědný vztah k sexualitě, mládí – příprava na lásku, sexuální identita, nezralé rodičovství</p>
<p>EV-3-1-09 rozhoduje se uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů</p>	

ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ

výstupy	učivo
<p>respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ochrana před přenosnými chorobami - nákazy přenosné krví a sexuálním kontaktem

v dospívání a odpovědného sexuálního chování	
--	--

HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ

výstupy	učivo
<p>vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví VZ-9-1-05</p> <p>usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví VZ-9-1-06</p> <p>vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí</p> <p>posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví</p>	<ul style="list-style-type: none"> · celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci - složky zdraví a jejich interakce - základní lidské potřeby a jejich hierarchie · podpora zdraví a její formy - prevence zdraví - intervence zdraví - působení na změnu kvality prostředí a chování jedince - odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy pro zdraví

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ

výstupy	učivo
<p>respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky, přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě VZ-9-1-10</p> <p>samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím EV-9-1-08</p> <p>analyzuje etické aspekty různých životních situací EV-9-1-06</p> <p>spolupracuje i v obtížných sociálních situacích</p>	<ul style="list-style-type: none"> · sebepoznání a sebepojetí - vztah k sobě samému - vztah k druhým lidem - zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity · seberegulace a sebeorganizace činností a chování - cvičení sebereflexe, sebekontroly - sebeovládání a zvládání problémových situací - stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování · psychohygiena - sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu - hledání pomoci při problémech · mezilidské vztahy, komunikace a kooperace - respektování sebe sama i druhých - přijímání názoru druhého, empatie - chování podporující dobré vztahy - aktivní naslouchání, dialog - efektivní a asertivní komunikace - kooperace v různých situacích, dopad

	<p>vlastního jednání a chování</p> <p>Aplikovaná etická výchova – etické hodnoty- zdroje etiky, osobní odpovědnost, smysl života, aplikace mravních zásad a hodnot, ctnosti, svědomí a jeho rozvoj</p> <p>Iniciativa a komplexní prosociálnost –</p> <p>Iniciativa a tvořivost – nácvik tvořivosti, prosociální aspekt iniciativy a tvořivosti ve školním prostředí a v rodině, psychická a fyzická pomoc, ochota ke spolupráci, přátelství</p> <p>Iniciativa ve ztížených podmínkách – pozitivní formulace problému, pomoc anonymnímu člověku, veřejná osobní angažovanost</p>
--	---

4.8.2. Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu Tělesná výchova.

Vyučovací předmět Tělesná výchova vychází z obsahu vzdělávacího oboru Tělesná výchova integruje některé tematické okruhy vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví. Je zaměřen na optimální rozvoj tělesné, duševní a sociální zdatnosti žáků. Žáci mají možnost rozvíjet si své pohybové schopnosti a dovednosti, korigovat jednostranné zatížení organismu, eventuelně i zdravotní oslabení. Žáci si jasně utvářejí vztah ke zdraví a umí si preventivně zdraví chránit. Z předmětu Výchova ke zdraví zařazujeme do Tělesné výchovy téma péče o zdraví a zdravá výživa tematického okruhu „Zdravý způsob života a péče o zdraví“.

Předmět Tělesná výchova je řazen do všech ročníků prvního a druhého stupně v hodinové dotaci dvou hodin týdně, pouze v 6. ročníku 3 hodiny týdně. 1 hodina je čerpána z disponibilní časové dotace. Naše škola také nabízí Zdravotní tělesnou výchovu pro druhý stupeň dvě hodiny týdně, nad rámec týdenní hodinové dotace, jako náhrada základní Tv pro děti osvobozené, nebo rozšiřující aktivita pro děti s částečným omezením základní Tv. Účast na Zdravotní tělesné výchově je dobrovolná se souhlasem rodičů. Uskutečnění je podmíněno dostatečným zájmem.

Pro výuku je každá třída druhého stupně rozdělena na dvě skupiny podle pohlaví, na prvním stupni se nedělí.

Pro interní pravidelnou výuku máme k dispozici tyto prostory :

- větší tělocvičnu
- menší tělocvičnu
- posilovnu
- plavecký bazén

V teplých měsících je k dispozici venkovní hřiště, park v blízkém okolí školy.

Po dobu školní docházky doplňují obsahově výuku tělesné výchovy tyto aktivity :

- výběrový lyžařský výcvikový zájezd pro žáky 6 - 9. ročníku - běžecké lyže, sjezdové lyže a snowboarding
- pro zájemcem probíhá po celý školní rok soutěž o nejlepšího sportovce školy, na jaře soutěže v lehkooatletických disciplínách, soutěže v plavání, sportovních hrách atd.

Hodnocení žáka sleduje úroveň získaných dovedností s ohledem na jeho individuální schopnosti a opírá se o celkový pohybový projev a míru zapojení do jednotlivých činností. Je zaměřeno na schopnost spolupráce v týmu, přemýšlet a řešit modelové situace, vytvořit návrhy a prezentovat je. Nedílnou součástí je schopnost pracovat s informacemi.

Formy výuky

- hromadná výuka s názornou ukázkou
- skupinová práce
- individuální práce s nadanými žáky nebo se žáky s určitým oslabením

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova

Kompetence k učení

Učitel

- předkládá žákovi vhodné způsoby a metody k poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- vede žáka k celoživotnímu vzdělávání v péči o své zdraví, vyhodnocování a využívání získaných informací pro efektivní rozvoj zdatnosti

Žák

- pečuje o své zdraví a rozvíjí svou zdatnost

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- navozuje při hrách problémové situace, které nutí žáka řešit vhodně a efektivně daný problém
- vede žáka ke kritickému i sebekritickému myšlení při vyhodnocování konkrétních výsledků a sportovních výkonů

Žák

- řeší problémové situace při hrách a vyhodnocuje sportovní výkony

Kompetence komunikativní

Učitel

- seznamuje žáka se správným tělocvičným názvoslovím, rozhodovacími gesty, výsledkovými záznamy
- navozuje pro žáka situace pro vhodné využití komunikačních prostředků se spolužáky i s okolním světem

Žák

- používá tělocvičné názvosloví, rozhoduje utkání, zaznamenává výsledek do záznamové karty

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáka k uvědomění si své role v týmu a efektivní spolupráci se spoluhráči, tak aby dosáhl pocit sebeuspokojení a sebeúcty

Žák

- aktivně se zapojuje do týmové práce

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáka k uvědomování si pocitů druhých, vcítění se do situace ostatních lidí
- seznamuje žáka s pravidly chování a bezpečností při sportovních aktivitách ve škole i mimo ni
- seznamuje žáka se základy první pomoci a jednání v krizových situacích
- při pohybu v přírodě vede žáky k ochraně životního prostředí a pochopení základních ekologických souvislostí

Žák

- uvědomuje si základní pravidla chování při sportu
- je schopen přivolat první pomoc
- k přírodě se chová ohleduplně a šetrně

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáka k osvojení si bezpečného užívání tělocvičného náčiní a náradí, dodržování vymezených pravidel s důrazem na ochranu svého zdraví i zdraví druhých
- vede žáka k uplatnění získaných znalostí a dovedností v budoucím životě

Žák

- uvědomuje si zásady bezpečné práce
- získané dovednosti uplatňuje v budoucím životě

1. - 3. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

výstupy	učivo
<p>TV-3-1-01 Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti.</p> <p>TV-3-1-04 Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy.</p>	<p>Význam pohybu pro zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu <p>Příprava organismu</p> <ul style="list-style-type: none"> - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení <p>Zdravotně zaměřené činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - správné držení těla, správné zadání zátěže, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití <p>Hygiena při TV</p> <ul style="list-style-type: none"> - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity <p>Bezpečnost při pohybových činnostech</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání <i>Význam pohybu pro zdraví.</i> ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí <i>Hygiena při tělesné výchově.</i> <i>Bezpečnost při pohybových činnostech.</i></p>	
<p>přesahy z: HV (3. ročník): Instrumentální činnosti, ČS (3. ročník): MÍSTO KDE ŽIJEME, ČS (3. ročník): ROZMANITOST PŘÍRODY</p>	

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

výstupy	učivo
<p>TV-3-1-04 Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy.</p> <p>TV-3-1-05 Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci.</p> <p>TV-3-1-03 Spolupracuje při jednoduchých týmových</p>	<p>Pohybové hry s různým zaměřením</p> <ul style="list-style-type: none"> - netradiční pohybové hry a aktivity, využití hraček a netradičního náčiní při cvičení <p>Základy atletiky</p> <ul style="list-style-type: none"> - rychlý běh, motivovaný rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem <p>Turistika a pobyt v přírodě</p> <ul style="list-style-type: none"> - přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu

<p>pohybových činnostech a soutěžích. TV-3-1-02 Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení.</p>	<p>Základy sportovních her - manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů Základy gymnastiky - průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti Rytmičké a kondiční formy cvičení pro děti - kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance Plavání -hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednost, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu</p>
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Sebepoznání a sebepojetí <i>Základy atletiky.</i> • Mezilidské vztahy <i>Turistika a pobyt v přírodě</i> MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Lidské vztahy <i>Základy sportovních her.</i></p>	

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

výstupy	učivo
<p>TV-3-1-05 Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci.</p>	<p>Komunikace v TV - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností , smluvené povely, signály Organizace při TV - základní organizace prostoru a činností ve známém prostředí</p>

4. - 5. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

výstupy	učivo
<p>TV-5-1-01 Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti;projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti</p>	<p>Význam pohybu pro zdraví - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu Příprava organismu - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení</p>

<p>TV-5-1-07 Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení</p> <p>TV-5-1-02 Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení; především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením</p> <p>TV-5-1-04 Uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka</p>	<p>Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu</p> <p>Zdravotně zaměřené činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití <p>Hygiena při TV</p> <ul style="list-style-type: none"> - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity <p>Bezpečnost při pohybových činnostech</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV
---	---

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

výstupy	učivo
<p>TV-5-1-06 Jedná v duchu fair play ; dodržuje pravidla her a soutěží; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví</p> <p>TV-5-1-03 Vytváří varianty osvojených pohybových her</p> <p>TV-5-1-03 Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti</p> <p>TV-5-1-08 Zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy</p> <p>TV-5-1-09 Změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky</p>	<p>Pohybové hry</p> <ul style="list-style-type: none"> - s různým zaměřením, pohybová tvořivost, netradiční pohybové hry a aktivity <p>Základy sportovních her</p> <ul style="list-style-type: none"> - manipulace s míčem, herní činnosti jednotlivce , spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů <p>Průpravné úpoly</p> <ul style="list-style-type: none"> - přetahy a přetlaky <p>Hry na sněhu a ledě (základní techniky pohybu na bruslích)</p> <p>Základy gymnastiky</p> <ul style="list-style-type: none"> - průpravná cvičení, akrobacie , cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti <p>Plavání</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu <p>Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti</p> <ul style="list-style-type: none"> - kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance <p>Turistika pobyt v přírodě</p> <ul style="list-style-type: none"> - přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu , táboření, ochrana přírody <p>Základy atletiky</p> <ul style="list-style-type: none"> - rychlý běh, motivovaný vytrvalostní běh,

	skok do dálky, výšky, hod míčkem
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Seberegulace a sebeorganizace <i>Základy sportovních her.</i> Poznávání lidí <i>Pohybové hry.</i> Kooperace a kompetice <i>Průpravné úpoly.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mezilidské vztahy <p><i>Turistika a pobyt v přírodě</i> ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí <i>Turistika a pobyt v přírodě.</i></p>	

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

výstupy	učivo
TV-5-1-08 Zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy TV-5-1-10 Orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace TV-5-1-05 Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti TV-5-1-06 Jedná v duchu fair play, dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje	Zdroje informací o pohybových činnostech Měření a posuzování pohybových dovedností - měření výkonů, základní pohybové testy Zásady jednání a chování - fair play, olympijské ideály a symboly Organizace při TV - základní organizace prostoru a činností ve známém prostředí
<p>pokrytí průřezových témat MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Kulturní diference <i>Zásady jednání a chování.</i> VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Objevujeme Evropu a svět <i>Zdroje informací o pohybových činnostech.</i></p>	

6. ROČNÍK- DOTACE 2+1, 7.- 9. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

výstupy	učivo
<p>TV-9-1-01 Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu</p> <p>TV-9-1-02 Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, volí si vhodný program</p> <p>TV-9-1-03 Samostatně se připraví před pohybovou činností a vhodně ji ukončí</p> <p>TV-9-1-04 Odmítá drogy a jiné škodliviny, pohybovou aktivitu upraví vzhledem k aktuálnímu znečištění ovzduší</p> <p>TV-9-1-05 Uplatňuje vhodné a bezpečné chování v jakémkoli prostředí</p>	<p>Význam pohybu pro zdraví Zdravotně orientovaná zdatnost</p> <ul style="list-style-type: none"> · kondiční cvičení <p>Prevence a korekce jednostranného zatížení</p> <ul style="list-style-type: none"> · průpravná, kompenzační a protahovací cvičení <p>Hygiena a bezpečnost práce</p>

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

výstupy	učivo
<p>TV-9-2-01 Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</p> <p>TV-9-2-02 Posoudí provedení pohybové dovednosti, označí nedostatky a jejich příčiny</p>	<p>Pohybové hry</p> <ul style="list-style-type: none"> · hry s různým zaměřením <p>Gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> · akrobacie · přeskoky · cvičení na náradí <p>Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou (dívky)</p> <ul style="list-style-type: none"> · kondiční formy cvičení <p>Úpoly</p> <ul style="list-style-type: none"> · průpravné úpoly · základy sebeobrany (chlapci) <p>Atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> · sprint, vytrvalostní běh, skok daleký, vysoký, hod, vrh <p>Sportovní hry</p> <ul style="list-style-type: none"> · fotbal (chlapci) · basketbal · volejbal · přehazovaná (dívky) · florbal · softbal <p>Turistika</p> <ul style="list-style-type: none"> · přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu <p>Plavání</p>

	<ul style="list-style-type: none"> · plavecké způsoby · rozvoj plavecké vytrvalosti Lyžování, snowboarding <ul style="list-style-type: none"> · běžecké lyžování · sjezdové lyžování · jízda na snowboardu · jízda na vleku
--	---

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

výstupy	učivo
TV-9-3-01 Užívá osvojované názvosloví	Komunikace v TV · tělocvičné názvosloví
TV-9-3-02 Naplnuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky	· povely, signály, gesta · komunikace a spolupráce při pohybových činnostech
TV-9-3-03 Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva	Organizace prostoru a pohybových činností · výstroj a výzbroj
TV-9-3-04 Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	Historie a současnost sportu · olympismus
TV-9-3-05 Sleduje určené prvky pohybové činnosti, eviduje je a vyhodnotí	Pravidla osvojovaných pohybových činností Zásady jednání a chování při různých činnostech
TV-9-3-06 Zorganizuje jednoduchý turnaj na úrovni školy	Měření výkonů, evidence a vyhodnocování
TV-9-3-07 Zpracuje naměřená data a podílí se na jejich prezentaci	
EV-9-1-03 Analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu	Etická výchova – fair play (dodržování pravidel hry, zdravá soutěživost)

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

výstupy	učivo
ZTV-9-1-01 Uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení	Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení · základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky
ZTV-9-1-02 Zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením	Speciální cvičení · oslabení podpůrně pohybového systému · oslabení vnitřních orgánů · oslabení smyslových a nervových funkcí
ZTV-9-1-03 Aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení	Všestranné rozvíjející pohybové činnosti · pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV

4.9. Člověk a svět práce

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce tvoří předmět Pracovní činnosti.

4.9.1. Pracovní činnosti

Předmět Pracovní činnosti je zařazen v 7. - 9. ročníku v časové dotaci 1 hodina týdně.

Oblast volně navazuje na cíle a obsah předmětu v 1.-5. ročníku. Na 1. stupni se oblast Člověk a svět práce spojil s oblastí umění a kultura a vznikl předmět pracovní a výtvarné činnosti.

Žáci si v 7.- 9. ročníku v rámci tohoto předmětu osvojují znalosti a dovednosti, které mohou využívat v praktickém životě.

V 7. a 8. ročníku jsou zařazeny Technické práce, kde se žáci učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti při práci ve školní dílně.

V 7. a 9. ročníku jsou zařazeny Pěstitelské práce, kde si žáci osvojují dovednosti při práci na školním pozemku. Současně jsou žáci vedeni k návyku dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

V 8. a 9. ročníku je zařazena Volba povolání. Žáci si v předmětu Volba povolání vytvářejí představy o svém budoucím povolání a uplatnění ve společnosti.

Výchovně vzdělávací strategie:

V teoretické části jsou používány metody hromadné a skupinové výuky a v praktické části individuální a činnostní učení.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k tomu, aby dovedl:

- vytvořit pozitivní vztah k práci a k odpovědnosti za kvalitu výsledků práce
- osvojit si základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci
- orientovat se v různých oborech lidské činnosti, osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění v dalším životě
- naučit se vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů a uplatňovat vlastní nápady k dosažení kvalitního výsledku

Kompetence k učení

Žák - pracuje samostatně a tvořivě, dovede využívat různé informační zdroje - knihovna, internet, exkurze, vycházky

- samostatně plánuje, organizuje a vyhodnocuje vlastní činnosti směřující k dosažení učebních cílů

- formuluje, jaký význam mají získané dovednosti pro praktický život

Učitel - vede žáky k sebehodnocení a sebekontrolě

- umožní žákům spoluutvářet kritéria hodnocení

- umožňuje žákům ve vhodných případech realizovat vlastní nápady a náměty

- klade na žáky přiměřené nároky

- vyžaduje od žáků vhodné rozvržení vlastní práce

- vede žáky k plánování úkolů a postupů

Kompetence k řešení problémů

Žák - postupuje systematicky na základě vlastních zkušeností

- nenechá se odradit případným neúspěchem, nebojí se problému a vytrvale směřuje k jeho řešení

- při práci je samostatný a cílevědomý

Učitel - zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

- žákům umožní vlastní volbu pořadí vypracování úkolů

Kompetence komunikativní

Žák - používá správné termíny a výstižné výrazy, které souvisejí se zadaným úkolem

- různými způsoby vyjádří své názory, pocity a myšlenky
- pracuje v týmu, popisuje, co se mu líbí nebo nelíbí na výsledku práce ostatních žáků

Učitel - vytváří prostor pro vyjadřování žáků při problémovém vyučování

Kompetence sociální a personální

Žák - spolupodílí se na vytvoření pravidel spolupráce, dodržuje je, upozorní na jejich porušení

- probere ve skupině s ostatními zadaný úkol, rozdělí si ve skupině role
- při potížích vyhledá pomoc a v případě potřeby nabízí svou pomoc
- přijímá kritiku a dokáže se z ní poučit

- spolupracuje a respektuje práci a úspěchy druhých

Učitel - vyžaduje dodržování společně dohodnutých pravidel

- volí formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy, umožňují vzájemnou inspiraci
- sleduje úspěšnost jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok

Kompetence občanské

Žák - dodržuje vytvořená pravidla soužití, vhodnou formou prosazuje své zájmy

- pečuje o své zdraví
- vytváří si kladný vztah k přírodě a životnímu prostředí, neničí přírodu

Učitel - nabízí žákům vhodné pozitivní aktivity jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům

- zadává žákům konkrétní příklady z každodenního života

Kompetence pracovní

Žák - má osvojené základní pracovní dovednosti a návyky

- s pomocí učitele si naplánuje dílčí činnosti nutné ke splnění úkolu, stanoví si čas na realizaci, posoudí, zda měl dostatek času a jak

jej využil

- pro vlastní činnost si vybere z nabídky materiály a nástroje, které odpovídají pracovnímu úkolu

- udržuje svoje pracovní místo v pořádku

- poznává a dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany zdraví

Učitel - různými formami (exkurze, film, beseda) se seznamuje s různými profesemi, cíleně ujasňuje představu o reálné podobě

jejich budoucího povolání a o volbě vhodného studia

- podporuje u žáků zájmovou činnost a smysluplné využití volného času

- vyžaduje zhodnocení vlastní práce i práce spolužáků a návrhy na zlepšení

- vyžaduje dokončování práce v dohodnuté kvalitě a termínech

7. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

TECHNICKÉ PRÁCE

výstupy	učivo
ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí ČSP-9-1-03 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost ČSP-9-1-04 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím, poskytne první pomoc při úrazu	Práce s technickými materiály Vlastnosti materiálů, užití v praxi · surovina, materiál, polotovar, výrobek · řez kmenem · vlastnosti dřeva · zpracování dřeva · překližky · význam lesů · druhy dřevin Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování · druhy pil · druhy pilníků a rašplí Jednoduché pracovní operace a postupy · řezání · pilování Organizace práce, důležité technologické postupy Technické náčrty a výkresy, technické informace, návody · výkres a náčrt · popisové pole, měřítko · druhy čar

PĚSTITELSTVÍ

výstupy	učivo
ČSP-9-3-01 Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin ČSP-9-3-02 Pěstuje a využívá květiny pro výzdobu ČSP-9-3-03 Používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu	Pěstitelské práce Základní podmínky pro pěstování · vznik a vlastnosti půdy · výživa rostlin, založení kompostu · zpracování půdy Okrasné rostliny · ošetřování pokojových rostlin · květina v exteriéru a interiéru · řez · úprava květin Ovocné rostliny · druhy · způsob pěstování · uskladnění a zpracování

8. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

VOLBA POVOLÁNÍ

výstupy	učivo
ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	Volba profesní orientace Co dál po základní škole? Základní principy, sebezpoznávání,
ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	osobní zájmy a cíle, Tělesný a zdravotní stav, Seberozhodování, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení
ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	Vlivy na volbu profesní orientace, informační základna pro volbu povolání
ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	Práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb

TECHNICKÉ PRÁCE

výstupy	učivo
ČSP-9-1-01 dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Práce s technickými materiály Vlastnosti materiálů, užití v praxi · výroba surového železa · ocel, litina · barevné kovy
ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce se dřevem, kovy a plasty, dodržuje technologickou kázeň	· plasty · výroba plastů, druhy
ČSP-9-1-03 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování
ČSP-9-1-04 připraví si jednoduchý náčrt výrobku	· nástroje pro práci s drátem · nástroje pro práci s plechem
ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím, poskytne první pomoc při úrazu	Jednoduché pracovní operace a postupy · čištění a vyrovnání drátu · měření, oddělování a ohýbání drátu · rovnání plechu - měření, orýsování, ohýbání a stříhání plechu Organizace práce, důležité technologické postupy Technické náčrty a výkresy, technické informace, návody · pravouhlé promítání

9. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

VOLBA POVOLÁNÍ

výstupy	učivo
ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	Trh práce Co dál po ZŠ?
ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o	Povolání lidí, druhy pracovišť, pracovní prostředky, pracovní objekty, charakter a druhy pracovních činností,

<p>volbě vhodného povolání a profesní přípravy ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce</p>	<p>Požadavky kvalifikační, požadavky zdravotní a osobnostní rovnost příležitostí na trhu práce Možnost vzdělávání Náplň učebních a studijních oborů Práce s profesními informacemi Využívání poradenských služeb Zaměstnání Pracovní příležitosti v regionu (město), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele Problémy nezaměstnanosti, úřady práce Práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů Podnikání Druhy a struktura organizací Nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání</p>
---	--

PĚSTITELSTVÍ

výstupy	učivo
<p>ČSP-9-3-01 Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin ČSP-9-3-03 Používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu ČSP-9-3-05 Dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu</p>	<p>Pěstitelské práce Základní podmínky pro pěstování · vznik a vlastnosti půdy · výživa rostlin, založení kompostu · zpracování půdy Léčivé rostliny, koření · pěstování vybrané rostliny · rostliny a zdraví člověka · léčivé účinky rostlin · rostliny jako drogy a jejich zneužívání Pěstitelské práce Základní podmínky pro pěstování · vznik a vlastnosti půdy · výživa rostlin, založení kompostu · zpracování půdy Zelenina · charakteristika · podmínky pro pěstování zeleniny · pěstování vybraných druhů zeleniny</p>

4.11. Pracovní a výtvarné činnosti

Charakteristika vzdělávací oblasti .

Oblast Pracovní a výtvarné činnosti vede žáky k získávání základních uživatelských dovedností v různých činnostech a přispívá k vytváření životní a profesní orientaci žáků. Umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence-umění a kulturu.

4.11.1. Pracovní a výtvarné činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu Pracovní a výtvarné činnosti.

Vyučovací předmět vznikl integrací vyučovacích předmětů Pracovní činnosti a Výtvarná výchova. Vzdělávací obsah předmětu vychází ze vzdělávacích obsahů předmětů Pracovní činnosti a Výtvarná výchova.

Předmět Pracovní a výtvarné činnosti se cíleně zaměřuje na praktické dovednosti a návyky, práci s různými materiály. Žáci se učí plánovat, organizovat a hodnotit činnosti samostatně i v týmu, osvojují základní výtvarné techniky. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V různých činnostech rozvíjejí a uplatňují vlastní vnímání, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. Vyučovací předmět Pracovní a výtvarné činnosti je zařazen samostatně na prvním stupni v hodinové dotaci v 1. až 3.ročníku 2 hodiny týdně a ve 4. a 5.ročníku 3 hodiny týdně. Předmět je rozdělen na 7 tematických oblastí - Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnost, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů, Rozvíjení smyslové citlivosti, Uplatňování subjektivity, Ověřování komunikačních účinků.

Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření. Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření. Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace.

Cílové zaměření

- Pozitivní vztah k práci a odpovědnosti za její kvalitu
- Osvojení základních pracovních dovedností a návyků
- Vytrvalost a soustavnost při plnění zadaných úkolů
- . Učení se prostřednictvím vlastní tvorby
- Autentické a objektivní poznávání okolního světa
- Chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence
- Dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci
- . Pochopení umění jako specifického způsobu poznání.
- . Tolerantní přístup k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností.

Kompetence k učení v Pracovních a výtvarných činnostech

Žák - pracuje samostatně a tvořivě, dovede využívat různé informační zdroje - knihovna, internet, exkurze, vycházky

- samostatně plánuje, organizuje a vyhodnocuje vlastní činnosti směřující k dosažení učebních cílů

- formuluje, jaký význam mají získané dovednosti pro praktický život

Učitel - vede žáky k sebehodnocení a sebekontrolé

- umožní žákům spoluutvářet kritéria hodnocení
- umožňuje žákům ve vhodných případech realizovat vlastní nápady a náměty
- klade na žáky přiměřené nároky

Kompetence k řešení problémů v Pracovních a výtvarných činnostech

Žák - uplatňuje základní myšlenkové operace - srovnávání, třídění, analýza, syntéza, zobecnění, abstrakce

- nenechá se odradit případným neúspěchem, nebojí se problému a vytrvale směřuje k jeho řešení

- provádí jednoduchý experiment, zaznamenává postup a výsledky, vyhodnocuje výsledky

Učitel - zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

- žákům umožní vlastní volbu pořadí vypracování úkolů

Kompetence komunikativní v Pracovních a výtvarných činnostech

Žák - používá správné termíny a výstižné výrazy, které souvisejí se zadaným úkolem

- různými způsoby vyjádří své názory, pocity a myšlenky
- pracuje v týmu, popisuje, co se mu líbí nebo nelíbí na výsledku práce ostatních žáků

Učitel - vytváří prostor pro vyjadřování žáků při problémovém vyučování

Kompetence sociální a personální v Pracovních a výtvarných činnostech

Žák - spolupodílí se na vytvoření pravidel spolupráce, dodržuje je, upozorní na jejich porušení

- probere ve skupině s ostatními zadaný úkol, rozdělí si ve skupině role
- při potížích vyhledá pomoc a v případě potřeby nabízí svou pomoc

Učitel - vyžaduje dodržování společně dohodnutých pravidel

- volí formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy, umožňují vzájemnou inspiraci
- využívá prožitkové vyučování - výuku orientuje na konkrétní příklady z každodenního života

Kompetence občanské v Pracovních a výtvarných činnostech

Žák - dodržuje vytvořená pravidla soužití, vhodnou formou prosazuje své zájmy

- chová se ohleduplně a citlivě k lidem, k přírodě a ke kulturním a etickým hodnotám
- uznává kulturní dědictví, prostor, kde žije, neničí památky a užité objekty
- navštěvuje kulturní události obce

Učitel - nabízí žákům vhodné pozitivní aktivity jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům

- na konkrétních příkladech demonstuje pozitivní a negativní projevy chování lidí

Kompetence pracovní v Pracovních a výtvarných činnostech

Žák - má osvojené základní pracovní dovednosti a návyky

- s pomocí učitele si naplánuje dílčí činnosti nutné ke splnění úkolu, stanoví si čas na realizaci, posoudí, zda měl dostatek času a jak jej využil
- pro vlastní činnost si vybere z nabídky materiály a nástroje, které odpovídají pracovnímu úkolu

- udržuje svoje pracovní místo v pořádku

- poznává a dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany zdraví

Učitel - různými formami (exkurze, film, beseda) se seznamuje s různými profesemi, cíleně ujasňuje představu o reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného studia

- podporuje u žáků zájmovou činnost a smysluplné využití volného času
- vyžaduje zhodnocení vlastní práce i práce spolužáků a návrhy na zlepšení
- vyžaduje dokončování práce v dohodnuté kvalitě a termínech

1. - 3. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

výstupy	učivo
ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	<ul style="list-style-type: none">· Stavebnice plošné, prostorové, konstrukční se spojovacími díly a prvky.· Stavebnice z plastů, ze dřeva, kartonu a jiných materiálů - podle možností
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Seberegulace a sebeorganizace <i>Práce se stavebnicemi.</i>	
přesahy z: ČJ (3. ročník): Komunikační a slohová výchova	

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

výstupy	učivo
ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny	<ul style="list-style-type: none">· Základní podmínky pro pěstování rostlin - pozoruje a písemně zaznamená. Porovná svoje výsledky s ostatními.· Půda a její zpracování· Výživa rostlin· Pěstování rostlin ze semen v místnosti - prakticky si ověřuje podmínky života rostlin.· Péče o rostliny - zalévání, rosení, hnojení, rozmnožování.
pokrytí průřezových témat ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Vztah člověka k prostředí <i>Péče o rostliny.</i>	

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

výstupy	učivo
ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy	<ul style="list-style-type: none">· Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) a jejich využití.· Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce.
pokrytí průřezových témat ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Lidské aktivity a problémy životního prostředí <i>Vlastnosti materiálů.</i>	
přesahy z: ČS (3. ročník): ROZMANITOST PŘÍRODY	

PŘÍPRAVA POKRMŮ

výstupy	učivo
ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování	. Jednoduchá úprava stolu . Pravidla správného stolování . Sestaví jednoduchý jídelníček . Pravidla osobní hygieny
pokrytí průřezových témat MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Lidské vztahy <i>Pravidla správného stolování.</i>	

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

výstupy	učivo
VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil EV-3-1-06 využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby. Typy vizuálně obrazných vyjádření - jejich rozlišení, výběr a uplatnění - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání a motivace. Pozitivní hodnocení druhých – v běžných podmínkách projevení pozornosti a laskavosti, vyjádření uznání
pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Psychohygiena <i>Prostředky pro vyjádření emocí, nálad, pocitů, fantazie, představ a osobních zkušeností.</i>	

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

výstupy	učivo
VV-3-1-03 vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky VV-3-1-01 rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty) ;porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků, a představ VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	Prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury-jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru. Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly.

pokrytí průřezových témat
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA
 Rozvoj schopností poznávání
Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly.

přesahy z:
 ČS (3. ročník): MÍSTO KDE ŽIJEME, ČS (3. ročník): LIDÉ A ČAS, ČS (3. ročník):
 ROZMANITOST PŘÍRODY, ČS (3. ročník): ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

výstupy	učivo
VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	Osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování. Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - v komunikaci se spolužáky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu).

pokrytí průřezových témat
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA
 Komunikace
Osobní postoj v komunikaci.

přesahy z:
 ČS (3. ročník): MÍSTO KDE ŽIJEME, ČS (3. ročník): ROZMANITOST PŘÍRODY, ČS (3.
 ročník): ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

4. - 5. ROČNÍK - DOTACE: 3, POVINNÝ

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

výstupy	učivo
ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	<ul style="list-style-type: none"> · Vytváří vlastní kompozice ze stavebnicových prvků a volného materiálu. · Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce. · Stavebnice plošné, prostorové, konstrukční, sestavování modelů. · Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem.

pokrytí průřezových témat
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA
 Kooperace a kompetice
Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem.

přesahy z:

M (5. ročník): Geometrie v rovině a v prostoru, M (5. ročník): Nestandardní aplikační úlohy a problémy

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

výstupy	učivo
<p>ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu</p> <p>ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování</p> <p>ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny</p> <p>ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní</p>	<ul style="list-style-type: none"> . Rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie. . Význam některých rostlin pro člověka. Rozlišování základních druhů rostlin jedovatých nejedovatých. . Zasažení organismu jedovatou rostlinou. První pomoc při zasažení jedovatou rostlinou. . Pěstování pokojových rostlin, péče o květiny v koutku přírody. . Rozlišování péče o pokojové a užitkové rostliny. Porovnání základních podmínek života rostlin. Úprava půdy, setí, sázení, ošetřování během vegetace. . Dodržování pracovního postupu, hygieny práce. První pomoc při úrazu.
<p>pokrytí průřezových témat ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA Základní podmínky života <i>Poznávání základních podmínek života rostlin.</i></p>	

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

výstupy	učivo
<p>ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu</p> <p>ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic</p> <p>ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu</p> <p>ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu</p>	<ul style="list-style-type: none"> . Upevňuje si návyky při tvořivých činnostech. . Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce. Poskytne první pomoc při úrazu. Zná tel. čísla záchranné pomoci. . Zajímá se o lidové zvyky a tradice. . Pracovní nástroje a pomůcky - funkce a využití. . Lidové zvyky, tradice, řemesla.
<p>pokrytí průřezových témat VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH Evropa a svět nás zajímá <i>Lidové zvyky, tradice, řemesla.</i></p>	

PŘÍPRAVA POKRMŮ

výstupy	učivo
ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	<ul style="list-style-type: none">· Dodržuje zásady zdravé výživy.· Učí se dodržovat pravidla správného stolování ve společnosti.· Základní vybavení kuchyně.· Technika v kuchyni - historie, význam.· Výběr, nákup, skladování potravin.· Písemný záznam pracovního postupu.
pokrytí průřezových témat MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Lidské vztahy <i>Učí se dodržovat pravidla správného stolování ve společnosti.</i>	
přesahy z: ČS (5. ročník): ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ	

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

výstupy	učivo
VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) VV-5-1-04 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	Prvky vizuálně obrazného vyjádření - jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru. Uspořádání objektů do celků. Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, elektronická média, reklama.
pokrytí průřezových témat MEDIÁLNÍ VÝCHOVA Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení <i>Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření.</i>	
přesahy z: ČJ (5. ročník): Literární výchova, ČS (5. ročník): ROZMANITOST PŘÍRODY, ČS (5. ročník): ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ	

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

výstupy	učivo
VV-5-1-02 užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty, pohyb těla, akční tvar

<p>vyjádření linie a barevné plochy, v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model VV-5-1-05 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění) EV-5-1-05 jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy</p>	<p>malby a kresby. Typy vizuálně obrazných vyjádření - jejich rozlišení, ilustrace, skulptura, plastika, fotografie, elektronický obraz, reklama. Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání). Tvořivost v mezilidských vztazích, vytváření prožitku radosti pro druhé.</p>
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Psychohygiena <i>Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností.</i> Kreativita <i>Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením.</i></p>	
<p>přesahy z: M (5. ročník): Geometrie v rovině a v prostoru, M (5. ročník): Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p>	

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

<p>výstupy VV-5-1-03 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy VV-5-1-06 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace VV-5-1-07 nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</p>	<p>učivo Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu). Proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění.</p>
<p>pokrytí průřezových témat OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA Mezilidské vztahy <i>Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření.</i></p>	
<p>přesahy z:</p>	

ČJ (5. ročník): Literární výchova, ČS (5. ročník): MÍSTO, KDE ŽIJEME, ČS (5. ročník):
ROZMANITOST PŘÍRODY

5. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

5.1. Kritéria hodnocení žáků

- Žáka hodnotíme pozitivně.
- Vyučující seznámí žáka s pravidly hodnocení vzdělávání na začátku školního roku.
- Sebehodnocení žáka považujeme za součást jeho hodnocení. Sebehodnocení žáků považujeme za jednu z významných kompetencí, kterou chceme žáky naučit.
- Při průběžném hodnocení kombinujeme slovní a číselné hodnocení žáka.
- Hodnotíme každý pokrok žáků.
- Při hodnocení respektujeme individuální možnosti žáka.
- Při závěrečném rozhodnutí o známce můžeme přibrat k diskusi o známce i další žáky (pouze při ústním zkoušení).
- Hodnotíme žáka při skupinové práci.
- Žáky vedeme nejen ke zhodnocení výsledku své práce, ale také k vyhodnocení samotného procesu (postupu, který žák uplatnil).
- Integrovaní žáci mají možnost volby jakým způsobem prokázat zvládnutí dané látky.
- Na jeden den je možno naplánovat pouze jednu souhrnnou práci, termín oznámí učitel žákům předem.
- Rodičovské schůzky jsou svolávány dle potřeby, minimálně dvakrát ročně.
- Rodiče jsou seznámeni s pravidly pro hodnocení a klasifikaci v naší škole.
- Do známky z předmětu nezahrnujeme hodnocení žákova chování.
- Klasifikujeme jen probrané a procvičené učivo.
- Učíme žáky pracovat s chybou.
- Využíváme zpětné vazby v průběhu vyučování.
- Další podrobnosti jsou uvedeny ve školním řádu

Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Tato pravidla vycházejí z cílů základního vzdělávání žáků, formulovaných v § 44 Zákona č.561/2004 Sb.(školský zákon) a z Vyhlášky MŠMT ČR č.48/2005 Sb. o základním vzdělávání, § 14 :

- a) Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků a na akcích pořádaných školou :
- hodnocení výsledků vzdělávání a chování žáků musí být jednoznačné, srozumitelné, věcné, všestranné a srovnatelné s kritérii, která jsou předem stanovena
 - hodnocení vychází z posouzení míry dosažení očekávaných výstupů formulovaných v učebních osnovách jednotlivých předmětů ŠVP
 - učitel přistupuje k hodnocení s vědomím motivační funkce hodnocení, objektivně, s přiměřenou náročností a pedagogickým taktem
 - učitel do celkového hodnocení zahrne aktivitu, píli, snahu a učební výsledky, které žák dosáhl za celé klasifikační období
 - hodnocením nevyvoláváme stres, hodnotíme správná řešení, omezujeme individuální zkoušení u tabule, které žáka často stresuje
 - hodnocení chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří v dané třídě vyučují, rozhoduje o něm ředitel školy po projednání v pedagogické radě
- b) Zásady a pravidla sebehodnocení žáků :

- učitelé vytváří dovednost žáka hodnotit sám sebe jako přirozenou součást procesu hodnocení
- sebehodnocení žáka zpravidla předchází hodnocení učitelem

c) Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristika:

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se na vysvědčení hodnotí stupni : 1 – velmi dobré 2 – uspokojivé 3 – neuspokojivé

V případě neomluvené nepřítomnosti žáka na vyučování :

- do 2 vyučovacích hodin napomenutí třídního učitele
- 3-6 vyučovacích hodin důtka třídního učitele
- 7-12 vyučovacích hodin důtka ředitele školy
- 13-20 vyučovacích hodin 2.stupeň z chování
- nad 21 vyučovacích hodin 3.stupeň z chování

Výsledky vzdělávání žáka se v jednotlivých předmětech na vysvědčení hodnotí stupni:
1 – výborný 2 – chvalitebný 3 – dobrý 4 – dostatečný 5- nedostatečný
nehodnocen

Hodnocení také zahrnuje píli žáka, jeho přístup ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni :
prospěl s vyznamenáním , prospěl, neprospěl, nehodnocen

Žák je hodnocen stupněm – prospěl s vyznamenáním :
není-li v žádném povinném předmětu hodnocen na vysvědčení stupněm horším,
než 2-chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů není
vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno 1 – velmi dobré.

Žák je hodnocen stupněm – prospěl :
není-li v žádném z povinných předmětů hodnocen na vysvědčení stupněm
5 – nedostatečný

d) Zásady pro používání slovního hodnocení (dle § 15, odst.2 Vyhlášky č.48/2005 Sb.):

- u žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě písemné žádosti zákonného zástupce žáka
- v případě použití slovního hodnocení musí být výsledky vzdělávání žáka popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl ve vztahu k očekávaným výstupům, formulovaným ve vzdělávacím programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka
- slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jeho vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon a naznačení dalšího rozvoje žáka
- obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat

e) Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení, nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace známkou:

stupeň 1 – výborný

- učivo žák zvládá přesně, samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené znalosti při řešení úkolů
- žák je samostatný, pilný a snaživý, dokáže se výstižně vyjadřovat ústně i písemně a dokáže se samostatně učit
- výsledky vzdělávání žáka mohou mít menší nedostatky

stupeň 2 – chvalitebný

- učivo žák zvládá s menší dopomocí učitele, žák je zpravidla samostatný, pilný a snaživý, ústní a písemný projev žáka má menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti
- dokáže se učit s malou dopomocí

stupeň 3 – dobrý

- učivo žák zvládá s mezerami, vyžaduje pomoc při řešení úkolů
- při řešení úkolů se dopouští chyb, potřebuje pomoc učitele
- v ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti, v kvalitě vzdělávání se projevují častější nedostatky
- myšlení žáka je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby, vyžaduje podporu a pomoc

stupeň 4 – dostatečný

- v osvojení učiva má žák závažné mezery, je málo pohotový a má větší nedostatky, dopouští se závažných chyb
- pouze s pomocí učitele je schopen zorganizovat si vlastní práci
- je nesamostatný, málokdy projevuje snahu, píli a aktivitu, není tvořivý
- jeho ústní a písemný projev není výstižný, má vážné nedostatky ve správnosti a přesnosti, často nedovede zpracovat informace
- vyžaduje výraznou podporu a pomoc

stupeň 5 – nedostatečný

- v osvojení učiva má žák zásadní mezery, zpravidla neprokazuje píli a jeho snaha je minimální, znalosti a dovednosti nedokáže uplatňovat
- není samostatný v myšlení, v ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti
- závažné chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele
- nedovede se samostatně učit

f) Způsob získávání podkladů pro hodnocení :

- pozorování z hlediska přípravy žáka na výuku, práce ve vyučování, snahy, píle, výsledků a sebehodnocení
- dialog s žákem ve všech segmentech vzdělávání : jeho příprava, práce, komunikace, spolupráce s ostatními žáky, sebehodnocení z hlediska naplňování cílových kompetencí vzdělávání
- testování a zkoušení : průměry známek se v žádném předmětu nepočítají

- pravidelné vypracovávání domácích úkolů, úroveň připravenosti pomůcek na vyučování, úroveň vedení sešitů
- rozhovory se zákonnými zástupci žáků
- konzultace s ostatními učiteli, popř. psychologem, lékařem,.....
- všichni učitelé jsou povinni vést evidenci o hodnocení žáka a průběžně, cestou ŽK informovat zákonné zástupce žáka

g) Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách :

- Nelze-li žáka hodnotit na konci 1. pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín tak, aby toto hodnocení bylo provedeno nejpozději do 2 měsíců po skončení 1.pololetí. Není-li možné hodnotit žáka ani v náhradním termínu, žák se za 1.pololetí nehodnotí.
- Nelze-li žáka hodnotit na konci 2. pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín tak, aby toto hodnocení bylo provedeno do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září, do doby uzavření hodnocení, žák navštěvuje nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu 9. ročník.
- Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci 1. nebo 2.pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat písemně ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka. Komisionální přezkoušení se koná do 14 dnů od doručení žádosti, nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.
- Žák, který plní povinnou školní docházku opakuje ročník, pokud na konci 2.pololetí neprospěl, nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou opakoval ročník. Tomuto žákovi může ředitel školy povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů, na základě písemné žádosti jeho zákonných zástupců.
- Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci 2.pololetí neprospěl, nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.
- Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni ZŠ dosud neopakovali ročník, kteří na konci 2.pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.
- Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.
- Žák, který nevykoná opravnou zkoušku, nebo se k jejímu konání nedostaví-neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky, nejpozději do 15.září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do 9.ročníku.
- Žák, který po splnění povinné školní docházky nezískal základní vzdělání, může po splnění podmínek, stanovených v Zákonu č.561/2004 Sb. a na základě písemné žádosti zákonných zástupců, pokračovat v základním vzdělávání, nejdéle však do konce školního roku, v němž žák dosáhne 18. roku věku.
- Žákovi se zdravotním postižením může ředitel školy ve výjimečných případech povolit pokračování v základním vzdělávání do konce školního roku, v němž žák dosáhne 20.roku věku.

h) Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami :

- hodnocení se řídí Vyhláškou MŠMT č.73/2005 Sb. a těmito pravidly v bodech a-g
- při hodnocení se vždy přihlíží k charakteru obtíží žáka
- na základě písemné žádosti zákonných zástupců žáka lze použít slovní hodnocení, nebo kombinaci slovního hodnocení a hodnocení známkou.

6. Seznam zkratek

ZŠ	Základní škola
MŠ	Mateřská škola
okr.	okres
RVPZV	Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání
č.j.	číslo jednací
ŠVP	Školní vzdělávací program
MŠMT ČR	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
SVP	speciální vzdělávací potřeby
ČJ	Český jazyk a literatura
AJ	Anglický jazyk
ČS	Člověk a jeho svět
HV	Hudební výchova
PVČ	Pracovní a výtvarné činnosti
TV	Tělesná výchova
INF	Informační a komunikační technologie
M	Matematika
OV	Občanská výchova
D	Dějepis
Z	Zeměpis
Př	Přírodopis
Vv	Výtvarná výchova
Ch	Chemie
Vkz	Výchova ke zdraví
F	Fyzika
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
ZOO	Zoologická zahrada
HIV	Human Immunodeficiency Virus-retrovir způsobující AIDS
AIDS	Acquired Immune Deficiency Syndrome-syndrom získaného selhání imunity
USA	United States of America Spojené státy americké
ČSR	Československá republika
el.	elektrický
chem.	chemický
roč.	ročník
OSV	Osobnostní a sociální výchova
VDO	Výchova demokratického občana
VMEGS	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
MKV	Multikulturní výchova
ENV	Environmentální výchova
MV	Mediální výchova
PLPP	Plán pedagogické podpory
IVP	Individuální vzdělávací plán